

@ebsoorgtr

EBSO-HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

OCAK 2020

SANAYİCİNİN 2020 BEKLENTİSİ

DIŞ POLİTİKADA NORMALLEŞME
ÜRETİM VE İHRACATA DESTEK
KUR RİSKİNİN AZALMASI

Ege Endüstri

Kemalpaşa Cad. No:280
35060, Pınarbaşı – İZMİR, TURKEY
P: +90 232 491 14 00
www.egeendustri.com.tr

- facebook.com/egeendustri
- twitter.com/egeendustri
- linkedin.com/egeendustri
- info@egeendustri.com.tr

MAVİTAS

PREFABRİK A.Ş.

"betonarme prefabrik yapı üreticisi"

Foça Belediyesi Hizmet Binası

Gönen Sanayi Sitesi

Meteor Sondaj

Yeşeren Okulları

OCAK GÜNDEMİ

OCAK 2020

Yıl : 36
Sayı : 428

Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ender YORGANCILAR

Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU
Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Muhsin DÖNMEZ
Ateş İlyas DEMİRKALKAN
Metin AKDAŞ

Yayın Sorumlusu

Engin TATLIBAL

Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Bulvarı
No: 63 - İZMİR
Tel : (0 232) 455 29 00
Faks : (0 232) 425 36 35
www.ebso.org.tr
KEP Adresi: ebso@hs01.kep.tr

Reklam Rezervasyon

Engin TATLIBAL
(0232) 455 29 68

Grafik - Baskı Öncesi

teknofset

Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09
faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın

Baskı Tarihi: 27 Ocak 2020

4	Yeniden temkinli iyimserlik	36	Esen'den Meclis temennileri
6	Sanayicinin 2020 beklentisi	38	Yorgancılar: 2020 için yatırım seferberliği başlatılmalı
8	EBSO Çevre Ödülleri sahiplerini buldu	42	Sanayicinin gündemi mesleki eğitim
10	Türk Parlamenterler Birliği'nden 100. yıl ziyareti	45	Kemal Çolakoğlu: Sanayiciler Türkiye'nin mihenk taşlarıdır
11	Yorgancılar: Sigorta sektörünün güçlü olması çok önemli	48	EBSO'nun varlığı bize güç verdi
12	EBSO, savunma sanayicileri ile TSK'yı buluşturdu	56	Küresel ticaret 2020'de yüzde 2,3 büyüyecek
14	Vergide "e-dönüşüm" süreci EBSO'da masaya yatırıldı	79	Temel ekonomik göstergeler
15	Model Fabrika için imzalar atıldı		
16	Gençler başarı için farklı olmak zorunda		
20	EBSO işbirliği ile Meslek Fabrikası'nı bitiren kursiyerler işe yerleşiyor		
24	"Yeni pazarlar geleceğimize"		
28	Türkiye'deki yenilenebilir enerji fırsatları		
30	2020'de büyümenin finansmanı		

Kapak

Türkiye ekonomisi, 2020'ye temkinli bir iyimserlikle girerken sanayiciler üretime ve ihracata destek, dış politikada normalleşme ve kur riskini azaltması beklentisi içinde.

Dünya hızla değişiyor. Artık büyük olan küçüğü alt edemiyor. Hızlı olan yavaş olanı alt ediyor.

Rupert Murdoch

Reklam ajansları, ne kadar yaratıcı olurlarsa olsunlar, doğaları gereği giderek rutinleşen ve yavaşlayan organizasyonlara dönüşürler.

Oysa reklamverenler sonu bitmek bilmeyen toplantılar ve uzun yaratıcı süreçlerden çok acil çözümlere ihtiyaç duymaktadır.

**Sizin de basit ve hızlı çözümlere ihtiyacınız varsa,
bize ihtiyacınız var demektir.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
info@teknofset.com
www.teknofset.com

Ender YORGANCILAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ender.yorgancilar@ebso.org.tr

[@EYorgancilar](https://twitter.com/EYorgancilar)

YENİDEN TEMKİNLİ İYİM SERLİK

2019 yılının son aylarında genel görünüme ilişkin pozitif gerçekleştirmeler, 2020 yılına dair beklentileri de olumluya çevirmiştir. Ancak, gerek küresel ekonomide, gerekse ülkemizin gündemi açısından bu olumlu beklentiyi, temkinli iyimserlik olarak adlandırmakta fayda görmekteyim.

Çünkü, 2020 yılının seyrini aşağı veya yukarıya döndürecek çok fazla başlık bulunmaktadır. IMF'nin de belirttiği gibi, özellikle de jeopolitik risklerin artması ile aşağı yönlü risklerin görünüme hakim olduğu bir yılın içindeyiz. Bununla birlikte;

Ticaret savaşlarında faz anlaşmaları, Çin'in ekonomik dönüşümü, Merkez bankalarının tavrı, Brexit konusu, Dünya genelinde agresif artış gösteren borç yükü, ülkelerin mali destek paketleri, jeopolitik risklerin hareketlenmesi gibi ana başlıklar 2020 yılına yön verecektir.

Dünya genelinde ülke bazında son yılların en düşük büyüme verileri 2019 yılında gerçekleşmiş olsa da, küresel ticaret hacminde daralma yaşansa da, 2020 yılı için beklentiler daha pozitif yöndedir.

Ülkemiz, yeni yıla tanıtımı yapılan elektrikli, dijital yerli otomobilin pozitif enerjisi ile girdi. TOGG, Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından üstlenilen yerli otomobilin en yakın sürede üretime geçmesini diliyoruz.

Diğer yandan, Türkiye 2020 yılında da; jeopolitik, ekonomik ve toplumsal risklerle karşı karşıya kalabilecek ancak, küresel ekonomideki gelişmelerin ülkemiz ekonomisini desteklemesi, içeride atılacak

etkin adımlar ve yatırımcının beklentilerinin karşılanması ile bu riskler kısmen bertaraf edilebilecektir.

Bu süreçte, sanayiciler olarak ülkemizin sürdürülebilir geleceği için bir takım beklentilerimiz bulunmaktadır. Zira, yılda iki kere yapmakta olduğumuz Ekonomik Değerlendirme Anketi'nde üyelerimizin Hükümetten ilk üç beklentisi;

1- Dış politikada normalleşme,

2- Üretim ve ihracat desteklerinin etkinleştirilerek artırılması,

3- Kur riskinin azaltılmasıdır.

Ayrıca, ekonomi normal hızına kavuşuncaya kadar sanayicilere pozitif ayrımcılık yapılmasını; akaryakıt, elektrik ve doğalgazın sübvansiyonlu olarak verilmesini,

Vergisini düzenli ödeyenlere SGK uygulamasında olduğu gibi yüzde 5 indirim yapılmasını, enflasyonla mücadelede kararlılıkla devam edilmesini, üreticinin desteklenmesi ve motivasyonu adına çok önemsiyoruz.

Her yıl işgücüne katılan 800 bin civarında gencimizi, üretimde istihdam etmeyi en çok biz istiyoruz. Ancak, bugün için şartların uygun olduğunu söylemek çok zor. Bunun da yolu, üreticinin konularına çözüm olmaktan geçmektedir. Aksi takdirde, sorunlarını aşamayan, kapasitesini azaltan ve yeni yatırımlarını öteleyen bir anlayışın, yeni istihdam sağlaması da beklenemez. Bu kapsamda, atılan adımları önemsemekle birlikte, sürdürülebilirlik adına daha verimli ve etkin olunmasını arzu ediyoruz.

Hola Tur- quía!

Mars Logistics olarak, sınırlarımızı genişletiyor ve yeni şirketimizle sizlere İspanya'dan merhaba diyoruz. Gücümüze güç katacak bu adımla, dünyada büyümeye devam ediyoruz.

MARS LOGISTICS GROUP

MARS LOGISTICS

SANAYİCİNİN 2020 BEKLENTİSİ

Türkiye, 2018 yılının Ağustos ayında yaşadığı kur dalgalanmasının ardından başlayan ve yaklaşık bir yıl süren istikrarsız gidişe, 2019'un üçüncü çeyreği itibarıyla dur demiş görünüyor. Son aylarda toparlanma eğilimine giren sanayi üretimi, PMI endeksi ve kapasite kullanım oranı gibi parametrelerin yanı sıra turizm ve hizmetler sektörü gelirleri de büyümeye katkı sağlıyor.

İşgücü

2020'de Türkiye açısından genç işsizlik başta olmak üzere istihdamın artırılması, toplumsal refah ve kalkınma adına önemli konuların başında geliyor. Dünyada işgücüne katılım yüzde 70'lerin üzerindeyken Türkiye'de bu oran yüzde 50'ler seviyesinde seyrediyor. Her yıl yaklaşık bir milyon gencin işgücüne katıldığı ülkemizde işsizliği en azından tek haneli rakamlara indirebilmek için daha fazla yatırım ve yatırımı özendirerek yapısal mekanizmaların düzenlenmesi ve desteklenmesi gerekiyor.

Geride bıraktığımız yılın ikinci çeyreğinde Türkiye'nin dış borç stokunun GSYH'ya oranının yüzde 60'lara ulaştı. Aslolanın üretmek ve sürdürülebilir büyümeyi sağlamak olduğu düşüncesinden hareketle bu parametrenin de kontrol altına alınması, sanayicilerin olduğu kadar ekonominin tüm aktörlerinin en önemli beklentileri arasında

yer alıyor. Dış ticarete, bilhassa yüksek ve orta düzey teknolojili ürünlerde verilen açığın kapanması için de yüksek teknolojili ürünlere, dolayısıyla daha fazla Ar-Ge ve yenilikçi yaklaşımlara ihtiyaç var.

Fiyat istikrarı ve bütçe

Öte yandan uzmanlar, enflasyon sorununun radikal olarak çözülmemesi ve sürdürülebilir fiyat istikrarının sağlanamaması durumunda temel göstergelerdeki iyileşmenin geçici olacağı noktasında hemfikir. Adaletli bir vergilendirme sisteminin uygulanması gerektiğini düşüncesi ön plana çıkarken bütçe konusunun dengeye kavuşması ve vergi gelirlerinin artması için durgunluktan çıkış sürecinin hızlanması gerektiğinin altı çiziliyor.

2020'ye umutlu girildi

Sanayi dünyası temkinli bir iyimserlik içinde yeni yıla girdi. 2019'un üçüncü çeyreğinden itibaren gelen nispeten olumlu göstergeler, 2020'ye ilişkin beklentileri de olumluya çevirdi. Sadece bölgemizde değil, Güney Amerika'dan Asya'ya kadar jeopolitik risklerin artmasına karşılık ticaret savaşlarında kalıcı olması ümit edilen bir "ateşkes" niteliği taşıyan ABD-Çin Birinci Faz Ticaret Anlaşması, Brexit'te en azından temel belirsizliğin ortadan kalkmış olması ve İran ile ABD

arasında korkulan sıcak çatışmanın gerçekleşmemesi, yeni yıla küresel anlamda olumlu beklentilerle girilmesini sağladı.

TOGG heyecanı

Türkiye ise elektrikli ve dijital özelliğe sahip yerli otomobili TOGG'un tanıtımının verdiği heyecan ile 2019'u geride bırakmış durumda. Ülkemiz 2020 yılında da jeopolitik, ekonomik ve toplumsal risklerle karşı karşıya kalabilecek; ancak, dünyada yaşanan gelişmelerin doğru okunmasıyla atılacak etkin adımlar, ilaveten sanayicinin ve yatırımcıların beklentilerinin karşılanması ile bu riskler an az indirilebilir.

Beklentiler

Sanayicilerin Türkiye'nin sürdürülebilir geleceği için 2020'den beklentileri ise yine bu minvalde. EBSO'nun Ekonomik Değerlendirme Anketi'nde üyelerin hükümetten beklentileri, temel olarak üç maddeden oluştu: Dış politikada normalleşme; üretim ve ihracat desteklerinin etkinleştirilerek artırılması ve kur riskinin azaltılması.

Bunların yanında üreten kesim, sanayiciler, 2019'da yaşanan yukarıda sayılan iç ve dış gelişmelere bağlı olarak artan enerji başta olmak üzere üretim girdilerinin karşılanması konusunda pozitif ayrımcılık ve destek beklentisi içinde.

sylvac

HASSAS ÖLÇÜM CİHAZLARI

PHYNIX

BOYA VE KAPLAMA KALINLIĞI
ÖLÇÜM CİHAZLARI

KB PRÜFTECHNIK

SERTLİK TEST CİHAZLARI

NewSonic

PORTATİF ULTRASONİK
ÖLÇÜM CİHAZLARI

TSCHORN
Mess- und Spannmittel

3D TESTER VE PROBLAR

Status Pro
maschinenmesstechnik

LASERLİ POZİSYON ÖLÇÜM CİHAZLARI

ACCRETECH

FORM ÖLÇÜM CİHAZLARI

Schwenk

HASSAS ÖLÇÜM CİHAZLARI

TECLOCK

KOMPARATÖR SAATLERİ

OS
alfa-sys

TAKIM BOY ÖLÇME CİHAZLARI

ÖLÇÜ ALETLERİ

İzmir'den tüm Türkiye'ye stoktan teslimat...

Tel: +90 232 342 06 93 • Fax: +90 232 342 06 95
info@yamerend.com.tr • www.yamerend.com.tr

DÖKÜM MALZEMELERİ

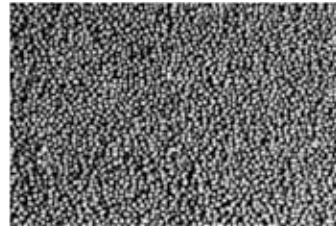
Demir Dökümhane Malzemeleri

- Aşıl原因ıcı ve Küreselleştiriciler
- Karbon ve Grafit
- Ferro Alyajlar
- Refrakter Malzemeler
- Filtreler

Demirdışı Dökümhane Malzemeleri

- Metaller ve Metal Alaşımaları
- Döküm Potaları
- Tablet Alaşımaları
- Döküm Katkı Malzemeleri
- Seramik Ürünler
- Çelik ve Paslanmaz Bilya ve Gritler

KERAMTECH

SQ Group

skamol

2001'den beri verilen EBSO Çevre Ödülleri Töreni'nde konuşan Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, kalkınmanın temelinde sürdürülebilir ekonominin yattığını belirterek "Bu nedenle çevresel değerleri her zaman en üst seviyede tutuyoruz" dedi.

EBSO Çevre Ödülleri sahiplerini buldu

Ege Bölgesi Sanayi Odası tarafından 2001 yılından bu yana farkındalık oluşturmak ve çevreye duyarlı davranan ve gerçekleştirdikleri projelerle örnek teşkil eden sanayi kuruluşlarını ödüllendirmek amacıyla verilen EBSO Çevre Ödülleri sahiplerini buldu. Törende konuşan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, sürdürülebilir ekonominin kalkınmanın temellerinden biri olduğunu belirterek "Ege Bölgesi Sanayi Odası, bu farkındalıkla bir yandan sanayinin gelişimini hedeflerken, bir yandan da çevresel değerleri en üst seviyede tutmaktadır" dedi. EBSO Çevre Ödülleri'nde bu yıl birincilik ödülünü Tetra

Pak, ikincilik ödülünü Norm Cıvata ve üçüncülük ödülünü Pınar Et kazandı. Ege Seramik ise teşvik ödülüne layık görüldü.

Sürdürülebilir ekonomi

Ödül töreninde yaptığı konuşmada EBSO'nun sanayi yoluyla kalkınma hedefi doğrultusunda faaliyetlerini sürdürürken, çevre konusunu üst düzeyde ele aldığını vurgulayan Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Odamız, bu düşünceyle çevre bilincini hem kurumsal olarak benimsemiş hem de üyelerimizi bilgilendirip, ödüllendirmiştir. Sürdürülebilir ekonomi, kalkınmanın temellerinden biri durumunda. Ege

Bölgesi Sanayi Odası, bu farkındalıkla bir yandan sanayinin gelişimini hedeflerken, bir yandan da çevresel değerleri en üst seviyede tutmaktadır” diye konuştu.

Yıllardır aktif olarak faaliyet gösteren EBSO Çevre Çalışma Grubu'nun yaptığı çalışmalarla sanayide ve bürokraside ilgili tüm taraflar arasında iletişim ve işbirliği platformu oluşturmayı başarıyla sağladığını ifade eden Yorgancılar “Bu çalışmalardan biri olan Çevre Ödül Yarışması'na başvuran firmalara, ödül törenine kadar uzanan süreçte emek veren jüri üyelerimize, Çevre Çalışma Grubu Başkanımız Sayın Erdoğan Çiçekçi'ye ve emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum” dedi.

Törende konuşan Çevre Şehircilik İl Müdürü Ömer Albayrak

da İzmir'in sürdürülebilirlik hedefi doğrultusunda yürümesinin önemine dikkat çekerek “Türkiye olarak üretimde çevre duyarlılığı anlamında, dünyada uygulanmayan çok sayıda mevzuatı uygulamaktayız. Çevreyi korumak için gerekli yatırımlardan kaçmayan işletmeleri yakında takip ederek, tüm işlemleri yaptığımızdan kimsenin şüphesi olmasın” dedi.

“Tek bir dünya”

EBSO Çevre Çalışma Grubu Başkanı Erdoğan Çiçekçi ise çevre düşüncesinin toplumu bireysellikten çıkartarak insanları “hepimizin yaşayacağı tek bir dünya” düşüncesinde buluşturduğunu dile getirdi. EBSO'nun çevreye ilişkin çalışmaları hakkında bilgi veren Çiçekçi, “Çevre Çalışma Grubu olarak zeytinde kara su

sorununu çözdük. Büyükbaş ve kümes hayvanlarının gübrelerinin enerjiye çevrimi için iki yıl komisyon çalışması yapıldı. Bir tane biyogaz tesisi varken şu anda bunların sayısı 10'u geçti. Yine yaptığımız çalışmaların Büyükşehir Belediyesi'ne arzı ile bugün üç tane katı atık tesisini çalıştırma veya bitirme noktasına gelindi” diye konuştu.

Ödüller

Bu yılki EBSO Çevre Ödülleri'nde final aşamasına kalan firmalar arasında birincilik ödülünü Tetra Pak Paketleme Sanayi, ikincilik ödülünü Norm Cıvata ve üçüncülük ödülünü Pinar Entegre Et ve Un Sanayi kazandı. Törende ayrıca Ege Seramik Sanayi'ye teşvik ödülü verildi.

Türk Parlamenterler

Birliği'nden

100. yıl ziyareti

Türk Parlamenterler Birliği İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Metin Öney ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ı ziyaret etti. Ziyarete bu yıl Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kuruluşunun 100. yılının kutlanacağını belirten Öney, Meclis'in Türkiye'de demokrasinin mihenk taşı olduğunu ifade etti.

Türk Parlamenterler Birliği'nin her ne kadar eski ve yani parlamenterleri içine alan bir birlik olsa da, ağırlıklı olarak önceki dönemlerde milletvekilliği yapmış isimlerden müteşekkil bir birlik olduğunu belirten Türk Parlamenterler Birliği İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Metin Öney, eski parlamenterlerin bilgi ve deneyimlerinden toplumun yararlanmaya devam etmesi için uğraş verdiklerini söyledi.

Merkezi Ankara'da olan birliğin İzmir merkezinin sadece eski parlamenterlerin değil, halkımızın da uğrak yeri olduğunu ifade eden Öney, "Konferanslarla ülkemizin sorunlarını

masaya yatırıyoruz, alanında isim yapmış değerleri halkımızla bir araya getirmeye gayret ediyoruz. Türk Parlamenterler Birliği İzmir Şubesi, Hisarönü'ndeki Milli Egemenlik Evi'nde bulunuyor. Yaklaşık her 15 günde bir yapılan toplantılar halkımıza da duyuruluyor. Türk Parlamenterler Birliği'nin Ankara'daki merkezden başka üç şubesi var; İstanbul, İzmir ve Bursa şubelerimiz" diye konuştu.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar da Öney'e ziyaretinden ötürü teşekkür etti. Toplumun sahip olduğu bilgi ve deneyimin yeni kuşaklara aktarılmasının çok önemli olduğunu ifade eden Yorgancılar, "Bu anlamda aktif siyaseti bırakmış insanlarımızın sivil toplumda faaliyetlerini sürdürmelerini ve tecrübelerini aktarmalarını çok önemli buluyorum. EBSO olarak bir katkımız olabilirse seve seve yapmaya hazırız. Meclisimizin kuruluşunun 100. yılı bizi çok heyecanlandırıyor. Bunun anlam ve önemini vurgulamak adına yapılacak her şeye katkı koymaya hazırız" diye konuştu.

Yorgancılar: Sigorta sektörünün güçlü olması çok önemli

Ege Sigorta Ekspertleri Derneği Başkanı Aycan Fatma Erkal ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Ender Yorgancılar'ı ziyaret etti. Erkal ve Ege Sigorta Ekspertleri Derneği yöneticilerinin ziyaretlerinde sektörün konularını dile getirdi, çözümüne ilişkin fikir alışverişinde bulundu. 1968 yılından beri İzmir Sigorta Ekspertleri Cemiyeti adı altında faaliyet gösterilirken 2009 yılında dernekler yasasına uyum sağlamak amacı ile cemiyetin derneğe çevrilmesi kararının alınmasıyla derneklerinin kurulduğunu söyleyen Ege Sigorta Ekspertleri Derneği Başkanı Aycan Fatma Erkal, "19 sigorta ekspertinin kurucu üyeliği ile 2010 yılında derneğimiz kuruldu. 20 yıldır faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Derneğimizin nihai hedefi olan sigorta ekspertlerinin tek çatı altında birlikteliğinin sağlanması amacına yönelik, meslektaşlarımız arasındaki

mesleki dayanışmayı artırmak, mesleğin onurlu bir şekilde gelişmesine katkıda bulunmak, tüm sigorta ekspertlerinin çıkarlarını korumak yönünde yeni yapılanması ile birlikte hem vizyonunu hem de misyonunu genişletmiş ve bu doğrultuda faaliyetlerini aralıksız sürdürüyoruz" dedi. Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Ender Yorgancılar ise sigorta sektörünün serbest piyasa ekonomisi kadar eski olduğunu ve mevcut ticaret sisteminde çok önemli bir alan olduğunu söyledi. Ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getiren Yorgancılar, "Sektörlerimiz ve firmalarımızın sigortacılık sektörü ile sağlıklı iletişime sahip süreçler içinde olmaları gerekiyor. Sanayide yangınlar başta olmak üzere çeşitli riskler sürekli hayatımızda. Bu anlamda ziyaretinizden mutluluk duydum, teşekkür ediyorum" diye konuştu.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) ile Milli Savunma Bakanlığı (MSB) Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü ve Tersaneler Genel Müdürlüğü işbirliğinde düzenlenen bilgilendirme toplantısı ve saha gezisinde Türkiye'nin yerli ve milli savunma sanayisine üretim ve ihracatla katkı veren sanayiciler, MSB yetkilileriyle bir araya geldi.

EBSO, savunma sanayicileri ile TSK'yı buluşturdu

iki gün süren ve sanayicilere yönelik bilgilendirme toplantısı ile MSB Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü (AFGM) yetkililerinin, bölgenin savunma sanayi potansiyelini yerinde inceleme fırsatı bulduğu saha gezisinden oluşan etkinliğin açılış konuşmasını, EBSO Yönetim Kurulu Üyesi ve Savunma Sanayi Çalışma Grubu Başkanı Hakan Ürün yaptı. Askeri olduğu kadar ekonomik boyutuyla da stratejik önemini her geçen gün artıran savunma sanayi sektörünün İzmir'de güçlenerek ilerlediğini belirten Ürün, bölgede birçok firmanın savunma sanayinde ana yüklenici konumundaki olduğunu söyledi. Ürün, "Mevcut durumumuzu stratejik olarak değerlendirdiğimizde; hedefimiz, yüzde 100 savunma sanayine hizmet veren firmalar yaratmak yerine, ticari faaliyetlerine devam ederken, teknolojik kabiliyetlerini savunma sanayinde

ihtiyaç olması halinde kullanabilecek firmalar ortaya çıkarmaktır. Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak, savunma sanayinin stratejik önemini farkındalığıyla, yerli üreticimizin kabiliyetlerinin geliştirilmesi ve sektöre milli katma değer yaratılması konusuna yönelik çalışmaları son derece önemsemekteyiz" dedi.

Yerli üretim vurgusu

EBSO Savunma Sanayi Çalışma Grubu'nun faaliyetleri hakkında bilgi veren Ürün, Roketsan ve Havelsan gibi ana yükleniciler ile Kara Kuvvetleri Komutanlığı gibi kurum ve SASAD gibi dernekler ile Savunma Sanayi Buluşmaları ismiyle ortak etkinlikler düzenlediklerini ifade etti, Bu etkinlikler vasıtasıyla bölgedeki firmalar ile kurum temsilcilerini bire bir görüştüklerini vurgulayan Ürün, "EBSO olarak Savunma sanayi

gibi stratejik bir sektörde, ihtiyacın yerli üretimle karşılanmasının gerekliliğine kuvvetli bir şekilde inanmaktayız. Son yıllarda yerleşmenin artarak yüzde 70'lere gelmesinde başta Milli Savunma Bakanlığımız olmak üzere, Savunma Sanayi Başkanlığı'nın ve ilgili tüm kurum kuruluşların tutumu ve kararlılığını takdirle karşılıyoruz. Yerli gemilerimizden, yerli insansız hava araçlarımıza, kırımlarımızdan, atak helikopterlerimize kadar gururumuz olan milli servetlerimizin çeşitlenerek artması en büyük temennimizdir. Tabii ki bu çeşitliliğin artmasına biz de İzmir olarak katkı koymak istemekteyiz" diye konuştu.

Onaylı tedarikçi ve stratejik işbirliği uygulamaları

Ürün'ün ardından konuşan MSB Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü Kalite Sistem Yönetim Daire Başkanı Hava Mühendis Albay Ömer Erturan, en stratejik sektörlerden olan savunma sanayisinin yüksek teknolojlili ve yerli girdili üretim yapmasının çok önemli olduğunu, stratejik işbirliği anlaşmaları ile

savunma sanayii firmalarına AFGM ile işbirliği ve yerleştirme imkanı sağladığını söyledi. Albay Erturan, "Başarılı şirketlerimiz hem Silahlı Kuvvetlerimizin envanterinin yerli ve milli üretimle oluşturulmasına katkı sağlıyor, hem de yaptıkları ihracatla ülkemize katma değer sağlıyorlar. Bu yıl itibariyle Milli Savunma Bakanlığı'mızın alım süreçlerinde başlattığı onaylı tedarikçi uygulamasını çok iyi takip etmenizi ve savunma sanayisine ürün ve hizmet üreten tüm şirketlerimizin onaylı tedarikçi olmasını çok önemsiyoruz" dedi.

Erturan'ın ardından konuşan Milli Savunma Uzmanı Ahmet Altuğ Karaduman ve Endüstriyel Yetkinlik ve Koordinasyon Şube Müdür Vekili Yasemin Kaval da stratejik işbirliği anlaşması ve onaylı tedarikçi süreçleri hakkında EBSO üyesi savunma sanayicilerini

bilgilendirdi.

Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü yetkilileri, bilgilendirme toplantısının ardından AFGM yetkilileri ile faaliyete katılım sağlayan firmalar ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirildi. Akabinde EBSO organizasyonu ile İzmir'de savunma sanayi üretimi yapan fabrikaları ziyaret etti. Heyet, EBSO Savunma Sanayi Çalışma Grubu Üyesi Mustafa Özkan'ın rehberliğinde Tiber Makina, Teksav, Safkar, Katmerciler, Dirinler, BMC, İzeltaş, Klemsan, Bodycote İstaş, Kanat Boya, Kansai Altan ve Yol-Bak firmalarında incelemelerde bulundu.

Vergi uygulamalarında “e-dönüşüm” süreci EBSO’da masaya yatırıldı

2020 yılı ile birlikte Gelirler İdaresi Başkanlığı'nın pek çok uygulamasının internet üzerinden gerçekleştirilmeye başlanması getirdiği yenilikler, Ege Bölgesi Sanayi Odası tarafından düzenlenen Vergi Uygulamalarında E-Dönüşüm Bilgilendirme Toplantısı'nda masaya yatırıldı. Toplantı kapsamında EBSO üyesi sanayiciler, bugüne kadar kağıt ortamında verilen fatura, arşiv fatura, irsaliye ve müstahsil makbuzu gibi çok sayıda evrakta e-belge kullanılmasının zorunlu hale gelmesi sürecinde merak ettikleri noktaları, İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı Gelir Kanunları Usul Grup Müdürü Ümit Güner'e sorma imkanına sahip oldular.

Dünya hızla dönüşüyor

Toplantının açılışında konuşan EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı ile EBSO işbirliğinde gerçekleşen toplantıyı çok önemsediklerini belirterek “Son birkaç yıldır içerde, dışarda ekonomiden, siyasete, toplumsal vakalardan teknolojiye kadar yaşanan konular baş döndürücü bir şekilde gerçekleşmektedir. Görmekteyiz ki,

dünya değişiyor ve dönüşüyor. Kuşkusuz bunda en büyük pay teknolojiye ulaştığımız, ulaşılacağı tahmin edilen ve tabii ki tahmin edilemeyen seviyedir. Ülkemizdeki işletmelerin yüzde 99'u KOBİ olup ihracatımızın yüzde 55'i, ithalatımızın yüzde 38'i, istihdamın yüzde 73,5'u KOBİ'ler tarafından gerçekleştirilmektedir. KOBİ'lerimiz dünyadaki bu gelişmelere ayak uydurmaya çalışırken, içerde de olağanüstü bir mevzuat birikimini anlamaya ve uygulamaya çalışmaktadır. Bu da çok kolay olmamaktadır” dedi.

Elektronik belge ve defter uygulamaları

Bütün bu süreçte Türkiye’de birçok alanda olduğu gibi vergi uygulamalarında da e-dönüşüme hız verildiğinin altını çizen Gökçüoğlu, “Hem zaman, hem maddi, hem de iş yükü açısından çok ciddi

kaynak tasarrufuna gidildi. Ancak, bu uygulamalara farkındalığın az olması, pratikte sıkıntılara yol açmaktadır. O nedenle, İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı Gelir Kanunları Usul Grup Müdürü Sayın Ümit Güner'in ‘Elektronik Belge

ve Defter Uygulamalarındaki Yenilikler’ konulu sunumunun ufuk açıcı olacağı inancındayım” diye konuştu.

E-dönüşüm süreci

Gökçüoğlu'nun konuşmasının ardından geçilen soru-cevap bölümünde İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı Gelir Kanunları Usul Grup Müdürü Ümit Güner, bir sunum yaptı ve sanayicilerin yönelttiği soruları yanıtladı. Firmaların e-fatura ve defter uygulamaları ile e-irsaliye düzenleme koşul ve durumları hakkında çok sayıda sorusunu yanıtlayan Güner, süreç hakkında dikkat edilmesi gereken hususlar konusunda katılımcıları bilgilendirdi.

Uygulamada "Model Fabrika" olarak bilinen İzmir Uygulamalı Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezi, İzmir Ticaret Odası ve Ege Bölgesi Sanayi Odası işbirliğiyle kuruldu. Türkiye'de sanayi istihdamı, üretimi ve ihracatının çok önemli bir kısmını oluşturan, ülke ekonomisinin dinamiği KOBİ'lerin küresel rekabet koşullarının gerektirdiği yapısal dönüşümü sağlamayı amaçlayan model fabrikada, yalın üretim teknikleri ile firmalar, dijital dönüşüme hazırlanacak.

Model Fabrika için imzalar atıldı

Model Fabrika adıyla anılan İzmir Uygulamalı Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezi, İzmir Ticaret Odası ve Ege Bölgesi Sanayi Odası işbirliğiyle kuruldu. Türkiye'de sanayi istihdamı, üretimi ve ihracatının çok önemli bir kısmını oluşturan, ülke ekonomisinin dinamiği KOBİ'lerin küresel rekabet koşullarının gerektirdiği yapısal dönüşümü sağlamayı amaçlayan model fabrikada, yalın üretim teknikleri ile firmalar, dijital dönüşüme hazırlanacak.

İzmir Uygulamalı Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezi Anonim Şirketi'nin kuruluşu nedeniyle düzenlenen imza törenine Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Vekili İbrahim Gökçüoğlu ve İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkan Vekili Cemal Elmasoğlu katıldı.

Gerçek üretim ortamında yalın üretim teknikleri

Törende konuşan Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkan Vekili İbrahim Gökçüoğlu, "Son dönemde İzmir'de artarak gelişen, ortak iş yapma ve ortak akıl kültürünün önemli bir örneği olacak olan İzmir Model Fabrika'da sunulacak yalın üretim teknikleri ile firmalarımızı, İzmir Ticaret Odamızla birlikte dijital dönüşüme hazırlayacağız. Bu kapsamda, başta KOBİ'ler olmak üzere işletmelerin

uygulama yönlü becerileri deneysel ancak gerçek bir üretim ortamında yaparak kazanmalarını sağlayacağız. Teorik ve pratiğin birleştirileceği Model Fabrika bünyesinde danışmanlık hizmetleriyle desteklenmiş uygulamalı eğitim programlarının ve bu eğitimlerin sunulacağı fiziksel ortamın oluşturulması da sağlanacak" dedi.

Dijital sanayi dönüşümü

İzmir Ticaret Odası Başkan Vekili Cemal Elmasoğlu ise "Başta KOBİ'ler olmak üzere, ticari işletmelere, diğer resmi ve özel kuruluşlara verimlilik, yalın üretim, dijital sanayi dönüşümü ve kalite seviyelerini yükseltmek amacıyla, ulusal ve uluslararası alanda her türlü hizmet, danışmanlık, eğitim ve çözümler sunmayı amaçlıyoruz. Dijital dönüşüm ve verimlilik esasına yönelik Model Fabrikalar kurulmasına öncülük etmek, kurulmuşlara ortak olmak, bunları işletmek veya yönetmek diğer bir önemli aşamamız olacak" diye konuştu.

Dünyada, Model Fabrika veya yeterlilik merkezi adıyla uygulamalı eğitim ve danışmanlık hizmeti sunan bu merkezler, çeşitli ülkelerde 2001 yılından bu yana faaliyetlerini sürdürüyor. Almanya, ABD, Çin, Hindistan, İtalya, Singapur, Brezilya ile ülkemizde Ankara ve Bursa çalışmakta olan örneklerdir.

Gökçüoğlu: Gençler başarı için farklı olmak zorunda

İzmir Üniversiteleri Platformu tarafından düzenlenen Teknoloji Günleri kapsamında kamu üniversite sanayi işbirliği oturumuna katılan EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, gençlerin başarılı olabilmek için "fark yaratmak" zorunda olduklarını söyledi.

İzmir'de bulunan kamu ve vakıf üniversitelerinin oluşturduğu İzmir Üniversiteleri Platformu tarafından, üniversitelerin teknolojik altyapı, proje ve çıktılarını, teknoloji geliştirme bölgeleri (TGB) ve teknoloji transfer ofislerini (TTO), Ege Bölgesi'nin teknoloji, girişimcilik ve inovasyon ekosistemi aktörleri ile bir araya getirmek, bölgesel ve ulusal çapta Ar-Ge merkezlerini

buluşturarak karşılıklı işbirliği olanaklarını ortaya çıkarmak amacıyla düzenlenen Teknoloji Günleri, DEÜ Sabancı Kültür Merkezi ve EÜ Atatürk Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, etkinliğin ilk günü yapılan kamu, üniversite, sanayi işbirliği oturumuna katılarak bir sunum

gerçekleştirdi. Küresel ekonomi incelendiğinde Türkiye'nin 2013 yılında 1,24 pay alırken 2018'de bu payın yüzde 0,89 noktasına geldiğini söyledi. Bu oranları yukarı taşımak için yenilikçi ve katma değer yaratabilecek üretime ihtiyaç duyulduğuna vurgu yapan Gökçüoğlu, "Daha iyi rakamlara ulaşmanın temel gerekliliklerinden biri de dijital dönüşümü sağlamaktır. ABD'de yedi şirketin toplam büyüklüğü, Türkiye'nin GSYH'sinden daha büyük. KOBİ'lerimizi dijital altyapı kurmada, nitelikli eleman temini konusunda desteklememiz gerekli. Eğitim ve eğitimin de yanında, bu süreçlere kamunun ve özel sektörü oluşturan sanayi kurumlarının desteği büyük önem taşıyor" dedi.

Zaman kaybı

Eğitim konusunda alınacak çok yol olduğunu ifade eden Gökçüoğlu, etkinliği izleyen genç üniversite öğrencilerine hitaben, "Gençler, sizlerin bir kabahati yok; çünkü orta ve yükseköğretimde gerekli olan ve sizleri Türkiye'nin ve dünyanın geleceği için hazırlayacak biçimde

bir müfredat olmadığı için iş hayatına atıldığınızda pek çok şeyi baştan öğrenmek zorunda kalıyorsunuz. Bu büyük bir değerli bir zamanın kaybı anlamına da geliyor. Bu kaybı telafi etmek için hızlı olmak, inovatif düşünmek ve farklı olmak zorundasınız" diye konuştu.

"Farklı olmak zorundasınız"

Bütün bu süreçte kamunun, üniversitelerin ve üretimi gerçekleştiren sanayi kuruluşlarının sistematik bir biçimde işbirliği yapmalarının büyük önem taşıdığına altını çizen Gökçüoğlu, "Gençlerimizin her biri pırıl pırıl dimağlara sahipler ve var olan sıkıntı onlarda değil, sistemde. Bu anlamda kamu, üniversite ve sanayi işbirliğinin önemi büyük. Gençlerimiz başarılı olmak için, inovasyon ve teknoloji yaratabilmek için farklı olmak zorundalar" ifadesini kullandı.

EBSO'nun da standı ile yer aldığı ve üniversite öğrencileriyle bulunduğu etkinliğe çok sayıda kamu kuruluşu, üniversitelere bağlı enstitü ve merkezler ile sanayi kuruluşları katıldı.

Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgeler Platformu'nda ulaşım konusu masaya yatırıldı

Ege Bölgesi Sanayi Odası ev sahipliğinde EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Meclis Başkanı Salih Esen, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer ve Genel Sekreter Buğra Gökçe ile organize sanayi bölgeleri ve serbest bölge başkanlarının katılımıyla Ağustos ayında faaliyetine başlayan Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgeler Platformu'nun Ocak ayı toplantısında İzmir'deki OSB'lerin başkan ve yöneticileri, mevcut sorunlarını aktardılar ve belediyenin yapmakta olduğu çalışmalar hakkında bilgi aldılar.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in katıldığı ve EBSO Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu'nun yönettiği toplantıya Aliağa OSB, Bağyurdu OSB, Bergama OSB, Buca Ege Giyim OSB, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi, Kemalpaşa OSB, Menemen Plastik İhtisas OSB, İzmir Pancar OSB, İzmir Ticaret Organize Bölgesi, Kınık OSB, Ödemiş OSB, Tire OSB, Torbalı OSB ile Ege Serbest Bölgesi ve İzmir Serbest Bölgesi başkan ve idarecileri katıldı.

OSB Başkanları, özellikle ulaşım altyapısı konusunda bölgelerin yaşamakta olduğu zorlukları İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'e aktarırken, Büyükşehir Belediyesi bürokratları da aktarılan konularla ilgili yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi.

İzmir'in oda ve birliklerinin ortak hareket etmesiyle kurulan en yeni OSB'si olan Dikili Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ateş İlyas Demirkalkan, bölgede katlı seracılık faaliyetlerinin yapılmasının beklendiğini belirterek "Dikili Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ağırlıklı olarak seracılık faaliyetlerine ev sahipliği yapacak. Ancak klasik seracılığın yanında, modern katlı seracılık tesisleri de bölgede faaliyet gösterecek. Bu anlamda altyapı ve üstyapı olarak Büyükşehir Belediyesi'nin desteği büyük önem taşıyor. Bunun yanı sıra, Aliağa'da kurulacak olan meslek lisesinin müfredatına da seracılık ve tohum konularını kapsayan derslerin konulması faydalı olacaktır" dedi.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer de

sanayicilerin gündeme getirdiği konuların çözümü için önemli adımlar atıldığını belirterek oluşturulan birlikteliğin olumlu sonuçlar verdiğini görmekten mutlu olduğunu söyledi. İlk günden itibaren yoğun çaba gösterdiklerini ifade eden Soyer, organize sanayi bölgelerinin ve serbest bölgelerin İzmir ekonomisinin gurur kaynağı olduğunu ifade etti. Soyer, "Ulaşım altyapısına ilişkin etütlerimiz devam ediyor. MTK ile Buca Ege Giyim Organize Sanayi Bölgesi arasında ESHOT otobüsleri ile ring yapılabilmesi için alternatif güzergahları inceliyoruz. Dikili Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'ndeki gelişmeleri de ilgiyle takip ediyorum ve Büyükşehir Belediyesi olarak yapılması gereken ne varsa yapacağımızı ve yapmakta olduğumuzu ifade etmek istiyorum" diye konuştu.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu ise her ay bir araya gelerek konular ve çözüm önerilerini görüşüyor olmaktan duydukları memnuniyeti dile getirdi.

EBSO Çevre Çalışma Grubu'nun 2020 gündemi yoğun

Ege Bölgesi Sanayi Odası Çevre Çalışma Grubu'nun Aralık ayı toplantısında 2020 yılı çalışma planları masaya yatırılarak yeni yılda gerçekleştirilmesi önerilen faaliyetler değerlendirildi.

EBSO Çevre Çalışma Grubu'nun gündeminde bu yıl yine küresel iklim değişikliğinin yarattığı etkiler ve sanayi kuruluşlarının daha verimli ve etkili biçimde çevre yönetimi gerçekleştirmeleri için

yapılması gerekenler ile mevzuat konuları olacak.

Tarım ve Orman Bakanlığı, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü işbirliğinde kuraklığın İzmir'e ve sanayiye etkilerinin değerlendirileceği bilgilendirme toplantısı ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile İzmir Büyükşehir Belediyesi Ruhsat Şube Müdürlüğü işbirliğinde çevre ve belediye mevzuatı açısından kapasite

raporlarının incelenmesine yönelik toplantılar gerçekleştirilecek. EBSO Çevre Çalışma Grubu bu yıl da üyeleri ile birlikte çok sayıda sanayi kuruluşuna teknik geziler de düzenleyecek.

2019'un son toplantısını gerçekleştiren Çevre Çalışma Grubu üyeleri yeni yıl pastası keserek 2020'nin sağlıklı ve başarılı bir yıl olmasını da temenni ettiler.

“Gelişen İzmir’de limanın geleceğinin de planlanması gerekiyor”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İzmir Valisi Erol Ayyıldız başkanlığında düzenlenen Deniz Ulaşımı Değerlendirme Toplantısına katıldı. İzmir Ticaret Odası'nda gerçekleşen toplantıya İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer ve Genel Sekreteri Buğra Gökçe ile İzmir İl Emniyet Müdürü Dr. Hüseyin Aşkın da iştirak etti.

Valimizin ve Büyükşehir Belediye Başkanımızın katılımları ile İzmir limanının daha verimli kullanımı konulu, verimli bir toplantı yaptıklarını belirten EBSO Yönetim Kurulu Başkanı

Yorgancılar, “Limansız İzmir olmaz. Ancak büyüyen, gelişen şehrimizin trafik sorunu ile birlikte limanın geleceğinin planlanması en doğru yol olacaktır” diye konuştu.

EBSO işbirliği ile Meslek Fabrikası'nı bitiren kursiyerler işe yerleşiyor

İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Fabrikası'nın düzenlediği kurslardan mezun olan 201 kişi sertifikalarını düzenlenen törenle aldı. Ege Bölgesi Sanayi Odası, Ege Giyim Sanayicileri Derneği ve İŞKUR işbirliği ile düzenlenen ve yüzde 50 istihdam garantili Düz Dikiş Makineci-Reçme Makineci ve Overlok Makineci kursunu tamamlayan 48 kişiden 38'i işe yerleşti.

Kentteki işgücü potansiyelini artırmak ve kalifiye eleman yetiştirmek üzere İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulan Meslek Fabrikası'nda uygulamalı eğitim gören kursiyerler, belgelerini düzenlenen törenle aldılar. EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Ateş İlyas Demirkalkan'ın da katıldığı törende 201 kişiye sertifikaları verildi. Ege Bölgesi Sanayi Odası, Ege Giyim Sanayicileri Derneği ve İŞKUR'un işbirliği ile düzenlenen ve yüzde 50 istihdam garantili Düz Dikiş Makineci-Reçme Makineci ve Overlok Makineci kursunu tamamlayan 48 kişiden 38'i de şimdiden işe yerleşti.

“Sektörümüze katkı Sağlayacak”

Hazır giyim, tekstil ve konfeksiyon sektörünün nitelikli ara eleman sıkıntısının giderilmesi için bu kursların büyük önem taşıdığını ifade eden EBSO Yönetim Kurulu

Üyesi Ateş İlyas Demirkalkan, eğitim projesinin sektöre katkı sağlayacağını söyledi. Sertifikalarını alan kursiyerlere başarılı temennilerini ileten Demirkalkan, “Kurslarda başarıyla eğitim gören gençlerimizi tebrik ediyorum. Bu kurslar sektörün ara eleman sıkıntısını gidermek kalmayacak aynı zamanda istihdama katkı sağlayacak” diye konuştu.

İstihdam mücadelesi

Törende konuşan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer ise işsizliğin azaltılması, nitelikli işgücünün geliştirilmesi amacıyla farklı kurumlarla işbirliği yaparak kapsamlı bir çalışma yürüttüklerini belirterek şöyle konuştu: “Meslek Fabrikası'nın 12 kurs merkezinde 2006 yılından bu yana 81 binin üzerinde kişiye eğitim verildi. 2019 yılında 75 branşta 397 kurs açtık. Yılda ortalama

8 bin kişi kurslarımızdan mezun oluyor. Yükselen sektörleri tespit edip, yerel iş gücü piyasasında aranan niteliklerde iş gücünü geliştirmek amacıyla çalışıyoruz. Meslek Fabrikası'nda kursiyerlerimizi iş gücü piyasasıyla buluşturmak amacıyla 'istihdamı geliştirme ve destekleme birimi' kurduk. Ayrıca mesleki becerilerinin tasarıma dönüşmesi ve dünyadaki yenilikçi uygulamaların İzmir'de hayata geçirilmesi için hemşehrilerimizin ücretsiz yararlandığı fabrikasyon laboratuvarımız var."

Soyer, eğitimlerini tamamlayarak sertifika alan kursiyerlerin içinde

kadınların sayısının fazla olmasından duyduğu memnuniyeti de dile getirdi.

"Hem mesleğim hem işim oldu"

İşletme Fakültesi mezunu olmasına rağmen iş bulamadığı için Düz Dikiş Makineciliği kursuna katıldığını belirten Erdoğan Koç, Meslek Fabrikası'nda iki ay eğitim aldığını, dört ay da staj yaptığını söyledi. Koç "Bu proje bana hem yeni bir meslek kazandırdı hem de ekonomik özgürlüğümü elime almamı sağladı" diye konuştu. Sertifika alanlar İŞKUR, Ege

Bölgesi Sanayi Odası, Ege Giyim Sanayicileri Derneği işbirliği ile düzenlenen yüzde 50 istihdam garantili Düz Dikiş Makineci-Reçme Makineci ve Overlok Makineci; Pagos Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi ortaklarına yönelik midyeci; Karabağlar Atatürk ve Çınarlı Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri işbirliği ile gazaltı kaynakçılığı, yenilenebilir enerji, NC-CNC tezgah işçisi, makine bakım-onarım, soğutma bakır boru işçisi; bilgisayar destekli ön muhasebe; iki boyutlu çizim, ile üç boyutlu tasarım kurslarını tamamladı.

EBSO Metal Grubu Meslek Komiteleri sektörde yetişmiş eleman azlığına dikkat çekti

Ege Bölgesi Sanayi Odası Metal Grubu Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda sektörün genel durumunu ve 2019 performansını değerlendiren sanayiciler, inşaat sektöründeki daralmanın yarattığı durgunluktan çıkış için yapılması gerekenleri masaya yatırdı.

EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Aytekin Öztaş'ın başkanlık ettiği toplantıda sanayiciler, mevcut durumdan çıkış için daha fazla ihracat yapılması gerektiğini

belirtti.

Sanayicilerin üzerinde hemfikir olduğu bir diğer husus ise sektörde yetişmiş eleman konusunda yaşanan sıkıntı oldu. Bu konuda en büyük işin üniversitelere düştüğünü ifade eden sanayiciler, EBSO'nun yıllardır bayraktarlığını yaptığı daha etkin ve nitelikli eğitim ile üniversite-sanayi işbirliğinin önemini altını çizdiler.

Toplantıda metal sektörlerinin daha etkili bir biçimde

kümelenmesi gerektiği ve haksız rekabeti engellemek için fiyatların sektör olarak beraberce belirlenmesi gerektiği fikri de dile getirildi.

Meslek komitesi üyelerinin değerlendirmelerinin ve önerilerinin ardından toplantı başkanı, EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Aytekin Öztaş, üyelere teşekkür ederek üretimin ve kalkınmanın hızlandığı bir yeni yıl diledi.

Türkiye Fethi Sekin'i unutmadı

İzmir Adliyesine üç yıl önce terör örgütü PKK mensuplarının düzenlenen hain saldırıda şehit olan polis memuru Fethi Sekin ile mübaşir Musa Can için anma töreni düzenlendi. EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Ateş İlyas Demirkalkan'ın da katıldığı törende konuşan Adalet Bakan Yardımcısı Zekeriya Birkan, Sekin'in şehit olduğu bombalı saldırının sadece adliye binasına değil, Türk yargısına ve adaletine yapıldığını söyledi. İzmir Cumhuriyet Başsavcısı Kamil Erkut Güre ise Sekin'in saldırıyı bertaraf etmek için tereddüt duymadan canını ortaya koyduğunu belirterek "Gözünü kırpmadan yürüdü. Eğer bu kahramanca karşı koyma olmasaydı Türkiye belki de bir kırılma yaşayacaktı ve İzmir gibi bir metropolde, kentin merkezinde bu eylemleriyle İzmirli ve Türkiye'yi yeise sürükleyecek bir başlangıca iteceklerdi. Fethi Sekin buna canı pahasına 'dur' demiştir" diye konuştu. İl Emniyet Müdürü Hüseyin Aşkın da "Teröristler hiçbir zaman olmadığı kadar çok silahla gelmişlerdi. Ama hesaba katmadıkları bir şey vardı. Fethi Sekin vardı" ifadesini kullandı.

Törenin ardından Sekin'in şehit olduğu yere karanfil bırakıldı.

Deri Fuarı profesyonelleri buluşturdu

IF Wedding Fashion ile eş zamanlı gerçekleşen Leather & More, İzmir Fuarı'nın açılış törenine katılan EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Eyüp Sevimli, hem katılımcı hem de gerçekleşen alan bakımından yüzde 40'ı aşan bir büyüme elde eden fuarın yurtdışından gelen satın alımcılar ile fuar katılımcılarına sunduğu birebir görüşmeler fırsatlarıyla sektörün en önemli etkinliklerinden biri olmaya devam ettiğini söyledi.

Yılın ilk iş birliklerine de ev sahipliği yapan fuar, İzmir Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde, Fuarizmir C Holünde gerçekleşti. Önemli iş bağlantılarına fırsat tanıyan Leather & More - 3. Deri ve Deri Konfeksiyon Fuarı, başta İzmir, İstanbul, Aydın ve Manisa illerinden olmak üzere

40'ın üzerinde katılımcı firmayı ağırladı. Fuar'a, Türkiye'nin çeşitli noktalarından gelen satın alımcıların yanında; Almanya, Azerbaycan, Belçika, Fransa, Güney Kore, İngiltere, İspanya, Kosova, Montenegro, Pakistan, Rusya, Tunus, Ukrayna, Vietnam ve Yunanistan'dan sektör profesyonelleri katılım gösterdi.

Tasarımcılara destek

Birbirinden renkli etkinliklerin ve atölye çalışmalarının yer aldığı Leather & More'da, tasarımcılar da yeteneklerini sergiledi. 'Deriden Hayaller' adıyla gerçekleşen workshoplarla deri kullanılarak yepyeni tasarımlar ortaya çıkartıldı, ecoprint adı verilen teknikle özel tasarımlar deriyle buluştu.

Tamer TAŞKIN

2005-2009 Dönemi
EBSO Yönetim Kurulu
Başkanı

“Yeni pazarlar geleceğimizdir”

Ekonomi açısından Avrupa'nın görünümü

2019 yılı Avrupa Birliği ülkeleri için ekonomik aktivite açısından son 10 yılın tepe noktasına ulaşılan ve aşağı inişin başladığı bir yıl oldu. Almanya'da özellikle yenilenen dizel emisyon testleri (WLTP) yüzünden yeni araç satışlarının duraksaması, bunun yanı sıra Brexit belirsizliği ve Amerika-Çin ticaret savaşları 2019'un yaz aylarından itibaren AB ülkelerinde bir ekonomik yavaşlamaya sebep oldu. Almanya'da Otomotiv sektörünün yavaşlaması kısa sürede Doğu Avrupa ülkelerini de etkiledi. Almanya'nın yan sanayi üssü olarak kullandığı Polonya, Çek cumhuriyeti ve Slovakya özellikle otomotiv

sektörüne olan bağımlılıkları sebebiyle bu yavaşlamadan nasiplerini aldı. Ancak emisyon zorunluluğu ile başlayan bu durgunluk ve araçların elektrifikasyonu Doğu Avrupa için farklı bir fırsat yarattı. Örneğin, Almanya merkezli olup Polonya vb. gibi düşük maliyetlere sahip ülkelerde de yatırımı olan firmalar küçülmeye gitmekte. Ancak bu tip küçülme hamleleri maliyetler ve teknolojinin eskiliği sebebiyle Almanya'daki üretim merkezlerinde yapılmakta. Dolayısıyla, hali hazırda maliyet avantajı olan ve son dönemde yan sanayilerin teknolojik yatırımlarını çekmiş olan Doğu Avrupa ülkeleri, bu fabrikalardan aktarılmaya başlanan üretim hatları ile farklı bir üretim hacmini kazanmaktalar. Ekonomik durgunluktan dolayı mevcut iş hacimleri küçülmüş olsa da, bu aktarılan üretim

hatlarıyla birlikte önümüzdeki dönemde bu ülkelerde tekrardan üretim artışlarını görebiliriz. Bu fırsatı Türkiye'nin kesinlikle kaçırmaması lazım, Volkswagen in Manisa yatırımı yabancı yatırımcının Türkiye'yi tercih ettiğini göstermesi açısından da büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin ekonomik güvenilirliğini ve imajını bir dünya markasının yatırımı ile tasdik etmesi çok önemlidir.

Türkiye'nin görünümü

Yukarıda bahsettiğim durumun bir benzeri Türkiye için de yaşanmakta olup yabancı yatırımların kısıtlı oluşundan dolayı hissedilir bir boyutta olamamaktadır. Diğer taraftan otomobil, makine gibi ana ürün fiyatları üzerindeki baskı Avrupa Birliği ülkelerini ucuz maliyetli ülkelere ara malı almaya zorlamaktadır. Bu da halen daha düşük üretim maliyetleri olan Türkiye'ye yeni fırsatlar yaratıyor. Özellikle Polonya, Çek cumhuriyeti ve Slovakya gibi ülkelerle karşılaştırıldığında düşük üretim maliyeti ile ülkemiz öne çıkarken, Romanya, Macaristan, Slovenya, Sırbistan gibi ülkelerle karşılaştırıldığında nitelikli işgücü, çeşitli üretim kabiliyetleri ve verimliliği olan yan sanayisi ile öne geçiyor.

Büyük oranda ihracat pazarımız olan Avrupa Birliğinde Brexit ile ilgili belirsizliğin ortadan kalkması ve Amerika-Çin ticaret savaşlarının durulması ile birlikte ekonomik daralmanın sona ereceğini, 2020'nin hem dünya için hem de ülkemiz için pozitif olacağını tahmin ediyorum.

İtalya ve Hindistan arasında tek çalışan, üreten ülkeyiz. Türkiye'de döviz kurlarının gerçekçi değerlerine gelmesi hem yabancı yatırımların gelmesini hem de

ihracatımızı tetikleyecektir. Ucuz olmak zorundayız.

Dünya televizyonlarında Türkiye'nin savaş haberleriyle verilmesi gerek yabancı yatırımcıyı gerekse turizm ülkesi olan Türkiye'mizin imajını etkilemektedir. 2020 yılına girerken biz sanayiciler olarak üzerimize düşen görevleri tam yapıyor muyuz? Gelin olanları değerlendirelim.

a) İyi, tecrübeli, başarılı takım kuruyor muyuz?

b) Gerek yurt içinde gerekse yurt dışında müşterilerimizi yeteri kadar ziyaret ediyor muyuz? Seyahat giderleri gider değildir, yatırımımızdır diyebiliriz muyuz?

c) Teşvik edilip yüzde 70'i ödenen 10 adet ihracat pazarı arama seyahatlerimizin hepsini kullanıyor muyuz?

d) Çalışanlarımıza çift pasaport çıkarıp seyahat edebilme hızlarını katlıyor muyuz?

e) Avrupa emeklilik organizasyonlarından tecrübeli elemanları getirip üretimde, satışta, kalitede verimlilikte tecrübelerinden faydalanıyor muyuz?

f) Türkiye'de tahsil yapmış, mezun olmuş yabancıları işe alıp ihracat pazarlarında onlardan faydalanıyor muyuz?

g) Geleceğimiz için lütfen fabrikalarınıza stajyer alın, onlar bizim geleceğimizdir. Hem stajyer almayıp hem de eleman yok demeyin. Onları yetiştirecek olan sizlersiniz.

Ne yapmalı?

Üzülerek de olsa 2019 yılının bizler için kayıp bir yıl olduğunu söylemek zorundayım. Ancak bu şartlara rağmen severek ve kararlılıkla yatırımlarımıza devam ederek kendimizi 2020 yılına hazırladık.

Ürün çeşitlerimizi, pazar ve müşteri sayımızı artırarak büyümeyi değil ama en azından bulunduğumuz seviyeyi korumayı hedefledik ve başardık.

Her dönemde olduğu gibi 2019 yılında da pek çok Afrika seyahati yaptık. Afrika ülkelerinde Türk mallarını beğenen, tercih eden pek çok ülke var. Ayrıca müteahhitlik hizmetlerindeki kalite, iş yapma süresi gibi nedenlerden dolayı pek çok devlet Türk müteahhitler ile çalışmayı tercih ediyor.

Ancak bu duruma rağmen dünya ticaretindeki payımız hala yüzde 1'lerle ifade ediliyor.

Her şeyin daha iyiye gitmesi ve gelişmesi için yıllardır söylediğim bir şeyi tekrar ediyorum. Her yeni pazarda rakiplerimiz oraya girmeden biz hareket etmeliyiz. Bunun içinde çok seyahat etmeli, satış ekiplerimizi çok iyi korumalıyız. Yabancı pazarlardaki müşteri adaylarımızı ülkemize davet ederek ağırlamalıyız.

Bize karşı olumlu bir yargıya sahip olan ülkelerin pazarlarındaki payımızı ancak yakın ve sıcak iletişim ile arttırabiliriz.

2020 yılında inandığımız bu yolda yürümeye devam edeceğiz!

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), 34 yıldır 146 ülke iş konseyleri ile faaliyet göstererek Türkiye'nin ülkeler arası yatırımını, ticaretini artırıcı ve yatırımcı getirme çalışmalarını aralıksız başarı ile yürütmektedir. DEİK organizasyonu sanayicilerimizin faydalanacakları Ticaret Bakanlığına bağlı uluslararası bir organizasyondur.

EBSO'dan 2020 için birlik ve beraberlik mesajı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu, Meclis Başkanlık Divanı ile Meclis Üyeleri, düzenlenen Dayanışma Gecesi'nde bir araya geldi.

Çeşme Sheraton Hotel'de gerçekleşen ve 2020 için iyi dileklerin dile getirildiği gecede konuşan Meclis Başkanı Salih Esen, "2000'lerin ilk on yılı bizler için ve dünya için son derece güzel geçmişti, ama ikinci on yıl için aynı şeyleri söylemek mümkün değil. Çalışıyoruz, yoruluyoruz ve önümüzü görememek

gibi bir durumla karşı karşıyayız. Ancak görevlerimizi büyük bir mücadele azmiyle yapmak gibi bir görevimiz de var. Bu görev bilinciyle 2020 yılının 2019'dan daha güzel olmasını diliyorum. Hepimiz 2020 yılının 2019 yılından daha güzel olmasını istiyoruz. Hepimizin azmi ve direnci bu noktada olmak zorunda. 2020'nin her isteğimizin ve arzunuzun mutlak yerine geleceği bir yıl olmasını diliyorum. Her şeyden önce sahip olmamız gereken tek şey var o

Çeşme'de düzenlenen Dayanışma Gecesi'nde bir araya gelen EBSO Yönetim Kurulu, Meclis Başkanlık Divanı ile Meclis Üyeleri, zorlu geçen bir yılın ardından 2020 için başarı, mutluluk ve birliktelik dileklerini ilettiler.

İşinsu Kestelli

Ender Yorgancılar

Salih Esen

da sağlığımız. Sağlıklı ve güzel günlerde buluşmak dileğiyle” dedi.

Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar da, 2019 ile yoğun bir dönemi geride bıraktıklarını belirterek “Paylaşım, sevgi ve saygı ile bu ülke her şeyin üstesinden gelecektir. Ben sevginin üzerine bir şey söylemek istemiyorum, insanlar paylaşmayı birbirini saymayı bildikçe, sevgiyi paylaşıp gülümsemeyi bildikçe mutlu olurlar. Hayat o kadar kısa ki, belki biz bu gün burada birlikteyiz, ama yarın içimizden birisiyle de görüşemeyebiliriz. O açıdan birbirimizi sevip saymalıyız. Yeni yılı böyle bir motivasyonla karşılarken, 2020 yılının ülkemize ve dünyaya öncelikle, huzur ve barış getirmesi temennisiyle, sevdiğinizle birlikte geçireceğiniz sağlıklı ve mutlu bir yıl diliyorum” diye konuştu.

İyi dilekler

EBSO Meclis Üyesi sanayiciler de 2020 yılı ile geleceğe dönük olumlu beklentilerin olduğu bir döneme giriyor olmayı umduklarını belirterek toplumsal gerginlikten uzak, barış ve huzur ortamı içinde geçecek bir yeni yıl dileklerini ilettiler. Gecede hep birlikte ülkemizin gelişimine odaklanmanın

gerekliğine işaret eden sanayiciler, 2020 yılında tüm dünyada ekonomik ve siyasi istikrarın hakim olmasını, fabrika bacalarının devamlı şekilde tütmesini, çalışanların mutlu olduğu, ihracat ve üretimin arttığı bir dönem olmasını temenni ettiler.

Sevgi mesajı

Ege Bölgesi Sanayi Odası camiasının bir arada bulunduğu her ortamda olduğu gibi Dayanışma Gecesi'nde de en önemli mesaj, sevgi oldu. Ülkenin asıl en büyük ihtiyacının sevgi olduğunu söyleyen

EBSO üyesi sanayiciler, “Sevgiyi yaşadığımız sürece kazanan toplum olacak. Sevgisiz toplumun mutlu olması mümkün değil” diyerek yeni yılın bol sevgi, sağlık ve huzur getirmesini dilediler.

Konuşmaların ardından devam eden yemeğin sonrasında yönetim kurulu üyeleri ve davetlilerin katılımı ile yeni yıl pastası kesildi. Daha sonra sahne alan sanatçı Soner Olgun ile yılın yorgunluğunu atan sanayiciler, yeni yıla moral depolayarak girdiler. Olgun'un sahne performansı, İzmirli sanayicileri de büyüledi.

Türkiye'deki yenilenebilir enerji fırsatları

Omid Shokri Kalehsar *

Petrol ve doğalgaz ithalatına bağımlı bir ülke olan Türkiye; nükleer ve termik tesislerin sayısını artırmayı ve etkili bir yenilenebilir enerji takvimini içeren bir gelişim stratejisi izlemekte. Toplam tüketiminin yüzde 75'ini yabancı kaynaklardan karşılayan ülkenin dış bağımlılığı azaltacak böyle bir dönüşüme gerçekten de ihtiyacı var. American Progress tarafından yayınlanan bir rapora göre söz konusu dönüşüm ihtiyacının, birtakım önemli sebepleri var ve bunlar, “nüfusu artan ülkede enerji arz güvenliğinin sağlanması ve ekonomik büyümeyi sürdürülebilir kılmak için talebin sürekli olarak karşılanabilmesi” olarak ifade ediliyor. Artan fosil yakıt tüketiminin çevresel ve ekonomik etkilerinin azaltılması, enerjide daha rekabetçi pazarların yaratılması, tüketicilere daha fazla fırsat sunulabilmesi ve enerji yatırımlarının daha geniş bir sahada artırılması da Türkiye için bu anlamda önemli öncelikler arasında yer alıyor.

2017 yılında Türkiye, rüzgar ve güneş başta olmak üzere yenilenebilir enerji kaynakları anlamında önemli atılımlar kaydetti. Bu kaynaklara yönelmenin, Türkiye'nin dışa bağımlılığını azaltacağı bir gerçek.

2017'nin son çeyreği itibariyle Türkiye'nin yüzey suları, rüzgar, güneş

ve biyolojik atıkları kullanarak ürettiği elektrik enerjisi miktarı, toplamın yüzde 32'sine ulaştı. Bu figür, 2023 için hedeflenen yüzde 30 hedefini çoktan aşmış bulunuyor. Türkiye, 2023 itibariyle hidroenerji kullanımını maksimize etmeyi, rüzgar enerjisinde kurulu kapasiteyi 20 bin MW'a çıkarmayı,

bin MW'lık jeotermal ve 5 bin MW'lık güneş enerjisi santrali kurmayı, güç dağıtım birim kapasitesini 158 bin 460 MVA'ya yükseltmeyi, doğalgaz depolama kapasitesini 5 milyar metreküpe çıkarmayı ve bir enerji borsası kurmayı hedefliyor.

Yenilenebilir enerjide istihdam fırsatları

Bütün bu hedefler bağlamında gerçekleşecek olan yatırımlar sayesinde ciddi bir istihdam yaratılabileceği ortada. Uzun vadede Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığının azalmasıyla enerji maliyetlerinde yaşanacak olan düşüş, milli gelirden artışa yol açacağı gibi yeni yatırımların da yapılabilmesine olanak sağlayarak daha da fazla istihdamın önünü açacak, bununla birlikte farklı kaynakların sunacağı çeşitlilikle enerji güvenliğinin artmasını da sağlayacaktır. 2017 sonu itibariyle yenilenebilir enerji sektörünün yarattığı işgücü 84 bin kişi civarındaydı ve bunun önemli bir bölümü güneş santrallerinde istihdam ediliyordu.

Türkiye’de enerji sektöründe çalışan toplam işgücü miktarının 819 bin kişi olduğu ve bunların üçte birinin doğrudan istihdam olduğu göz önüne alındığında potansiyelin geldiği nokta daha iyi anlaşılabilir. Artan iktisadi faaliyet ve yeni istihdam, daha fazla konut ihtiyacı gibi lokal gereklilikleri de beraberinde getirecektir.

Zorluklar

Türkiye’nin yenilenebilir enerji alanında potansiyeli iyi. Ancak resmi istatistiklere göre 2023 hedeflerinin gerçekleştirilebilmesi için 60 milyar dolarlık finansal sermayenin girişine ihtiyaç duyuluyor. Bu nedenle söz konusu hedeflere ulaşılabilmesi için yerli sermaye gücünün yetersiz kalacağı, dolayısıyla mega projelere yabancı şirketlerin sadece bilgi ve teknoloji transferi açısından değil, finansal mesuliyet açısından da dahil edilmesi elzem görünüyor. Bunun olabilmesi için de Ankara’nın yatırımları güvence altına almaya ve elektrik piyasasını serbestleştirmeye devam etmesi gerekmektedir. Uluslararası Finans Kurumu (IFC), 2020 yılında Türkiye’nin yenilenebilir enerji pazarının 28 milyar dolarlık yatırımı çekebileceğini öngörmektedir. Altyapı, yeşil binalar ve atık yönetimi gibi unsurları da eklediğimizde bu yıl Türkiye’de gerçekleşmesi muhtemel çevre dostu yatırım miktarının 47 milyar doları bulması beklenebilir. Dünya açısından merak edilen soru ise, Türkiye’nin bu enerji dönüşümünü nasıl fonlayacağı. Bu anlamda finansal istikrarın yakalanabilmesi için hem özel sektörün ve hem de kamunun kaynaklarını fazlalaştırması gerekiyor. PwC’nin 2018 yılında yayınladığı bir rapora göre enerji projelerinin fonlanması için ulusal bankalar ve uluslararası kalkınma bankalarından sağlanacak diğer kaynaklar değerlendirilebilir. Girişte sözünü ettiğimiz American Progress’in raporunda,

Türkiye’nin enerji alanında yapması gerekenler şöyle sıralanıyor:

- Güç sistemlerinin transformasyonuna ilişkin gerekli planların yapılması
- Küçük ve büyük ölçekli yatırımların getirilerinin kombinasyonu
- Teknolojide ve etkinleştirme sistemlerinde inovasyon, ve
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının sunduğu potansiyelden ulaştırma, ısıtma ve soğutma alanlarında verimliliği sağlayarak yararlanmak.

Sonuç

Politika belirleyiciler, Avrupa Birliği’ne girmeyi ve dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olmayı hedefleyen Türkiye’nin çevresel sürdürülebilirliğini mutlaka sağlamak zorundalar. İlaveten, fosil

yakıtlara ilave olarak karbonsuz enerji tüketimini artırmak, Türkiye’nin çevre kirliliği sorununun çözümüne katkı sağlayacağı gibi kentleşme ve sanayileşmenin karbondioksit emisyonu artışına etkisini de azaltacaktır. Bu anlamda Türkiye’nin “çevre dostu vergi politikaları” uygulaması gerekmektedir.

2050 yılına gelindiğinde Türkiye’nin enerji ihtiyacının yüzde yüzünü yenilenebilir kaynaklardan sağlaması ve bunu rekabetçi maliyetlerle gerçekleştirmesi gayet mümkündür. Bu durum, Paris Anlaşması ile de uyumlu bir tablo ortaya koymuş olacaktır. Türkiye’nin farklı coğrafi bölgeleri, farklı yenilenebilir enerji potansiyelleri sunmaktadır. Bu değerli kaynakları teknolojik yetkinliklerle birleştirebilmesi, Türkiye için önemlidir.

** George Mason Üniversitesi’nde diploması ve enerji analisti olarak çalışan İran asıllı araştırmacı Omid Shokri Kalehsar, doktora çalışmalarını sürdürmektedir ve TRT World, CNN ve benzeri yayın organlarında yorumculuk yapmaktadır. Bu özet yazının daha kapsamlı bir versiyonu, Asya Kalkınma Bankası’nın resmi internet sitesinde 28 Aralık 2019 tarihinde yayınlanmıştır.*

2020'de büyümenin finansmanı

Adnan YILDIRIM

Ekonomi Bakan
Yardımcısı (2014-2015)
Türk Eximbank Genel
Müdürü (2016-2019)

2020'ye, yeni hedefler, yeni umutlar ve yeni heyecanlarımızla girdik. 2020'den dileğimiz, (ekonomide ve her alanda) 2019 ve öncesinden gelen sorunlarımız geride kalsın, başımıza yeni sorunlar açılmasın... Ekonomilerin büyüme performansını doğrudan etkileyen politik ve jeopolitik riskler ile ticaret savaşları bizi ve dünyanın tamamını etkileyen ortak sorunlu alanlarımız. Dünya siyaseti ve ekonomisinde hızlı ve radikal değişimler yaşanıyor. Obama döneminin Avrupa Birliği ile sona yaklaştığı TTIP (Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı) ile Asya Pasifik ülkeleriyle 4.Şubat.2016'da imzalanan TPP (Trans-Pasifik Ortaklığı) anlaşmalar geniş kapsamlı olup bu anlaşmaların amaçları kulağa çok hoş gelmekte, gerçekleşmesi halinde de anlaşmaların tarafları ile dünya ekonomisine büyüme, istihdam, rekabet gücünün artırılması, emek ve çevrenin korunması, yaşam standartlarının yükseltilmesi gibi iddialı hedefler içermekte idi. Bu anlaşmalarla sadece ticaretin artırılması değil, engellerin kaldırılarak ve mevcut anlaşmazlıklar

giderilerek yatırımların artırılmasının araçları ve yöntemleri de öngörülmektedir. ABD'de 2016 yılı seçimlerinde Trump'ın başkan seçilmesinin ardından TTIP görüşmeleri önce yön değiştirdi sonra görüşmeler kesildi ve sonra da anlaşma imzalanmadı. 12 Pasifik ülkesinin imzaladığı TPP'de ise atılmış imza geri çekilerek bu anlaşma da çöpe gitti. Ardından ticaret savaşları başladı, doğal olarak bölgesel ve küresel hedeflerin yerini tek taraflı agresif ulusal çıkarlar aldı. TTIP ve TPP'de yaşanan hüsrana başka bir sonucu daha oldu, bundan sonra benzeri girişimlerin önü uzunca bir süre için kapatılmış oldu. Bu yeni dönemde ülkeler, olabildiğince ikili anlaşmalar ve içeride alacağı önlemlerle kendi ulusal hedeflerine odaklanmaktadır. Özetle, 2020 yılında ve önümüzdeki yıllarda, iç politikaların gerektirdiği uygulamalarla ulusal ekonomik hedeflerin biraz daha önde tutulacağı, bölgesel ve küresel hedeflerin rafta duracağı bir dönem yaşayacağız.

Türkiye ekonomisi açısından bakıldığında, büyüme performansı bakımından zorlu geçen 2019 yılını ve

KOBİ'lerimizde kredi artışının yok seviyesinde olması önemli bir sorundur. 250 seviyesinde bulunan CDS'imizin, bankaların fonlama kaynaklarından sağlayacağı fonların kredi arzına etkisini ve önümüzdeki dönemdeki gelişimini de görmek gerekecektir.

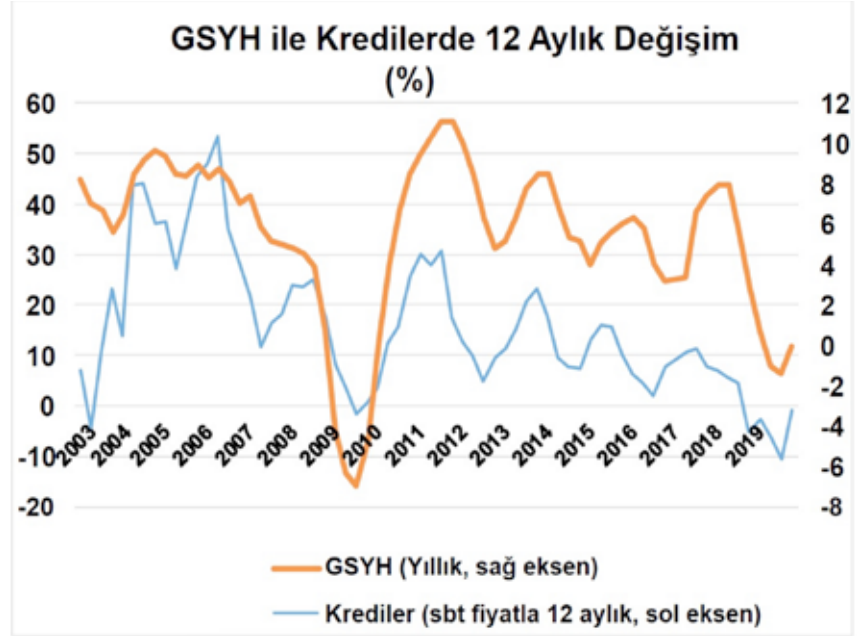
olumsuzluklarını geride bırakmaya çalışarak, ekonominin yüzde 5 büyütüleceği; ihracatımızın da 2019 yılına göre yüzde 5 artırılarak 190 milyar dolara ulaştırılmasının hedeflendiği bir yıla girdik. 2020-22 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program'a göre 2020'de büyüme hedefinin yakalanabilmesi için,

1) Tüketim harcamalarının büyümeye katkısında yüzde 4,6'lık artış (Özel tüketim yüzde 4,9; Kamunun tüketimi yüzde 3,0), ile

2) Özel sektör yatırımlarının büyümeye katkısında ise yüzde 12,1 oranında artış,

beklenmektedir. 2020'de büyümeyi ağırlıklı olarak özel tüketim ve özel yatırımlarda oluşacak artışlar destekleyecek. Kamu sektörü ise kemer sıkacak, tüketim harcamalarını düşük oranda (yüzde 3 katkı ile) artıracak, yatırım harcamalarını ise önceki yılın (-) yüzde 14 altında kapatacaktır.

Özel tüketimin 2020 yılında yüzde 4,9 oranında büyümeye katkı sağlaması, özel sektör yatırımlarındaki artışa göre, mevcut imkan ve enstrümanlarla kısa vadede ve daha kolay sağlanabilecektir/ sağlanabilmektedir. Düşen enflasyon ve faiz oranları, kredi kartları ile KDV oranlarında yapılan düzenlemeler, bir yandan tüketici talebini olumlu etkilemekte, diğer yandan da bankaların TCMB kaynaklı kredi artış hedeflerinin de aynı yöndeki etkisi birleşince tüketim harcamaları üzerinde geometrik artış etkisi yapmaktadır. 2019 yıl sonu verilerine bakıldığında, banka kredilerinin genelinde yıllık nominal artış yüzde 11, ticari kredilerde ise yüzde 10 oranında iken (konut, ihtiyaç, taşıt ve kredi kartından oluşan) bireysel tüketici kredilerindeki artış yüzde 16 olarak gerçekleşmiştir. Kredi artış oranlarındaki en yüksek artışın yüzde 27 ile ihtiyaç kredilerinde, en düşük artışın da yüzde 1 ile KOBİ kredilerinde olduğunun altını da çizmek gerekir. Tüketici kredilerindeki artışın etkisini, 2019

yılı son çeyrek (dolayısıyla 2019 yılı) büyümesinde, özellikle ve 2020 yılının ilk altı ayında daha belirgin olarak göreceğiz. Aynı gelişimin, özel sektör yatırımlarında beklenen yüzde 12,1'lik beklentinin gerçekleşmesinde bu kadar kolay olacağını beklemem gerekir. Tüketici kararları olumlu ya da olumsuz her iki yönde, faiz oranı, vergi oranı gibi enstrümanlardan kısa vadede etkilenebilmekte ancak yatırım kararları olumsuz gelişmelerden hızlı etkilenirken, olumlu yönde etkilenme daha yavaş ve çok sayıda faktörün birlikte gerçekleşmesine bağlı olmaktadır. 2003-2019 yıllarındaki büyüme ile kredilerdeki değişim ilişkisi aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafikte görüldüğü üzere, GSYH ile kredilerdeki değişim arasında doğrusal bir ilişki vardır. Kredi talebi, büyüme ile aynı yönde değişim göstermektedir. Maliyetler, karlılık, ödeme alışkanlıkları, iç&diş talep gibi faktörlerde yaşanan olumsuzluklara ek olarak, 2019 yılı sonu itibarıyla ticari kredilerde yaşanan artışın, henüz özel sektörün yatırım kredilerinde talep artışını desteklemediği anlaşılmaktadır. Özellikle de Türkiye ekonomisinin vazgeçilmez KOBİ'lerimizde

kredi artışının (yüzde 1 gibi) yok seviyesinde olması önemli bir sorundur. Bankalarımız bakımından ise, 250 seviyesinde bulunan CDS'imizin, bankaların fonlama kaynaklarından sağlayacağı orta&uzun vadeli fonların, özel sektör yatırımları için gereken uzun vadeli ve uygun maliyetlerle oluşacak kredi arzına etkisini ve önümüzdeki dönemdeki gelişimini de görmek gerekecektir.

Sonuç olarak, 2019 yılı yatırım harcamalarını (-) yüzde 7 gibi düşüşle kapattığı tahmin edilen sanayicilerimizin 2020 yılı yatırım harcamalarında oluşabilecek artış, 2020 yılı büyüme hedefinin yakalanmasında son derece belirleyici olacaktır. Sermaye piyasası araçları, öz kaynak enjeksiyonu, ortaklık gibi seçeneklerin devreye girmesi zaman almakta ve kısa dönemde yatırım harcamaları üzerindeki etkisi sınırlı olabilmektedir. Kısa vadede yatırım kararlarının en fazla etkilendiği kaynak yine de uygun maliyetli orta&uzun vadeli krediler olmaktadır. Tabii ki kredilerle tetiklenen yatırımların orta vadede ve sonrasında yukarıda saydığımız diğer kaynaklarla da desteklenmesi gerekecektir.

Türk Eximbank'ın KOBİ'lere ve yüksek teknolojili ürün üreten ihracatçılara kullandırılan Türk Lirası kredilerindeki faiz oranını yüzde 8.79'dan yüzde 7.95'e çektiğini açıkladı. Türk Eximbank'ın KOBİ'lere ve yüksek teknolojili ürün üreten ihracatçılara kullandırılan Türk Lirası kredilerindeki faiz oranını yüzde 8.79'dan yüzde 7.95'e çektiğini açıkladı.

Eximbank TL faizini yüzde 7,95'e indirdi

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, ihracatçıların Türk Lirası kredilerini daha düşük maliyetlerle

kullanabilmesine imkan tanıyacak yeni düzenlemeye gidildiğini bildirdi. Pekcan, bu çerçevede Türk Eximbank'ın KOBİ'lere ve yüksek teknolojili ürün üreten ihracatçılara kullandırdığı Türk Lirası kredilerindeki faiz oranını yüzde 7,95 seviyesine çektiğini açıkladı.

Yazılı açıklamada "Geçtiğimiz yıl Haziran ayında yüzde 17,6 olan Türk Eximbank Türk Lirası kredi faiz oranlarının yüzde 7,95 seviyelerine düşmesi ihracatçılarımızın finansman

maliyetlerini daha da aşağı çekecek" denildi.

2019'da 44,1 milyar dolar finansman desteği

Pekcan, yaptığı yazılı açıklamada, ihracatçıların işletme sermayesi ve yatırımlarına yönelik finansal ihtiyaçlarının Türk Eximbank tarafından uygun vade ve faiz imkanları ile karşılanmaya devam edildiğini vurguladı.

TCMB tarafından gerçekleştirilen politika faiz oranlarındaki indirimle birlikte son dönemde yurt içi piyasalarda yaşanan olumlu finansal ve ekonomik atmosfer

çerçevesinde ihracatçıların Türk Lirası ihracat kredilerini daha düşük maliyetlerle kullanabilmesine imkan tanıyacak yeni bir faiz düzenlemesi yapıldığını bildiren Bakan Pekcan, şunları kaydetti:

“TL ve döviz kredilerinde faiz indirimine devam eden Türk Eximbank, KOBİ’lere ve yüksek teknoloji ürünü üreten ihracatçılara kullandığı Türk Lirası kredilerindeki faiz oranını yüzde 7.95 seviyesine indirdi. Geçtiğimiz yıl Haziran ayında yüzde 17,60 olan Türk Eximbank Türk Lirası kredi faiz oranlarının

yüzde 7,95 seviyelerine düşmesi ihracatçılarımızın finansman maliyetlerini daha da aşağı çekecek.”

Türk Eximbank’ın ihracatçılara 2019 yılında 44,1 milyar dolar finansman desteği sağladığına, 2020’de ihracatçılara bu desteğinin artarak devam edeceğini işaret eden Pekcan, cazip faiz oranlarının ihracatçıların rekabet gücüne önemli katkı sağlayacağını belirtti. Pekcan, “Söz konusu uygulamanın ihracatçımıza hayırlı olmasını diliyorum” değerlendirmesinde bulundu.

Merkez, faiz indirimine devam ediyor

Merkez Bankası, yılın ilk toplantısında faiz indirimine gitti. Para Politikası Kurulu, politika faizini 0,75 puan düşürerek yüzde 11,25’e çekti. Kuruldan yapılan açıklamada şu ifadeler yer verildi:

“Son döneme ilişkin veriler iktisadi faaliyetteki toparlanma eğiliminin devam ettiğini göstermektedir. İktisadi faaliyetin sektörel yayılımındaki iyileşme devam etmekle birlikte yatırımlar zayıf seyrini sürdürmektedir. Rekabet gücündeki gelişmelerin olumlu etkisi sürerken küresel büyüme görünümündeki zayıflama dış talebi kısmen yavaşlatmaktadır. Net ihracatın büyümeye katkısı gerilerken, dezenflasyon süreci ve finansal koşullardaki iyileşmeyle birlikte ekonomideki toparlanmanın devam edeceği öngörülmektedir. Son dönemde belirgin bir iyileşme kaydeden cari işlemler dengesinin alınan

tedbirlerin de katkısıyla önümüzdeki dönemde ılımlı bir seyir izlemesi beklenmektedir. Küresel iktisadi faaliyetteki zayıf seyir ve küresel enflasyonun düşük düzeyi gelişmiş ülke merkez bankalarının para politikalarını genişleyici yönde sürdüreceklerine dair beklentileri güçlendirmektedir. Mevcut küresel finansal koşullar ve son dönemde küresel ticarete ilişkin beklentilerdeki kısmi iyileşme gelişen ülke finansal varlıklarına yönelik talebi ve risk iştahını desteklemektedir. Bununla birlikte, korumacılık önlemlerinin, küresel ekonomi politikalarına dair diğer belirsizliklerin ve jeopolitik gelişmelerin sermaye akımları, dış ticaret ve emtia fiyatları kanalıyla oluşturabileceği etkiler yakından takip edilmektedir. Enflasyon görünümündeki iyileşme devam etmekte, enflasyon beklentilerindeki genelleşen düzelme sürmektedir.”

7194 sayılı kanun ile ihdas edilen “Dijital Hizmet Vergisi”

Av. Murat ULUSU
EBSO Hukuk Danışmanı

7194 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun; 7/12/2019 tarihli ve 30971 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yasalastı.

İnternet’in ve teknolojinin gelişmesiyle birlikte, dijital iş modelleri ile çalışan şirketler, herhangi bir ülkede yerleşik olmadıkları halde, o ülkelerde gösterdikleri faaliyetlerden çok ciddi kazançlar elde etmeye başladılar. İşbu hal devletlerin de kendi ulusal sınırları içerisinde elde edilen bu kazançlar üzerinden vergi toplanması yönünde vergi politikalarını şekillendirmesini mecburi kılmıştır.

Buradan da görüldüğü üzere, 7194 Sayılı Dijital Hizmet Vergisinin kabulü ile Türkiye’deki hedefin ağırlıklı olarak, yurt dışında yerleşik olup ülkemiz insanından kazanç elde eden global şirketlerin vergilendirilmesi olduğu anlaşılabilir.

Düzenleme bu haliyle, kapsamın çok geniş olması sebebiyle, dijital hizmet sunan işletmelerin birçoğu vergilendirmeye tabi olacak ve örneklemek gerekirse YouTube, Netflix, Spotify, Google Adwords,

Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn veya Twitch gibi dijital hizmet sağlayıcıları Kanunda öngörülen vergilendirilmeye esas matrah yönünden düzenlemenin doğrudan muhatabı olabilecektir.

Kısaca izah etmek gerekirse;

Kanunun 1 ila 7 nci maddeleri ile Türkiye’de dijital ortamda sunulan her türlü reklam hizmetleri, içerik satışları (oyun, müzik, video, uygulama içi satışlar vb.) sosyal medya sitelerinde verilen ücretli hizmetler, mal ve hizmet satışında aracılık yapan “web” sitelerinde sunulan aracılık hizmetlerinden elde edilen hasılat üzerinden vergi alınmasını temin etmek amacıyla “dijital hizmet vergisi” adıyla yeni bir vergi ihdas edilmektedir.

Söz konusu düzenlemeye göre, dijital ortamda, dijital hizmet sağlayıcıları tarafından Türkiye’de sunulan aracılık da dahil olmak üzere dijital hizmetlerden elde edilen hasılatla yüzde 7,5 oranında Dijital Hizmet Vergisi (“DHV”) uygulanacaktır.

DHV mükellefi, dijital hizmet sağlayıcılarıdır. Dijital hizmet sağlayıcılarının, Gelir Vergisi Kanunu ya da Kurumlar Vergisi Kanunu bakımından tam ya da dar mükellef

olmasının veya dar mükellefiyet durumunda söz konusu faaliyetleri Türkiye’de bulunan işyeri veya daimi temsilcileri vasıtasıyla gerçekleştirip gerçekleştirilmemesinin mükellefiyet açısından bir etkisi olmayacaktır.

Kanunda, “ilgili hesap döneminden önceki hesap döneminde, Kanunun 1 inci maddesinde sayılan hizmetlere ilişkin, Türkiye’de elde edilen hasılatı 20 milyon Türk lirasından veya dünya genelinde elde edilen hasılatı 750 milyon Avrodan veya muadili yabancı para karşılığı Türk lirasından az olanlar dijital hizmet vergisinden muaftır. Mükellefin, finansal muhasebe açısından konsolide bir grubun üyesi olması hâlinde, bu hadlerin uygulanmasında grubun verginin konusuna giren hizmetlere ilişkin elde ettiği toplam hasılat dikkate alınır.” hükmüne yer verilmektedir.

Buna göre, DHV mükellefiyeti kapsamına hem 750 milyon Avro hem de 20 milyon TL kıstasının ikisini birden karşılayanlar girecektir.

Bununla birlikte, dijital hizmet vergisinden istisna tutulan birtakım hizmetler de mevcut. Buna göre,

- Ulusal çapta, kamuya açık mobil elektronik haberleşme hizmeti üzerinden hazine payı ödenen hizmetler,
- Ar-Ge merkezlerinde Ar-Ge faaliyetleri neticesinde oluşan ürünler üzerinden sunulan hizmetler,
- Ödeme Ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri Ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamındaki ödeme hizmetleri,
- Bankacılık Kanunu uyarınca bankaların faaliyet konuları kapsamındaki hizmetler ve
- Gider Vergisi Kanunu

altında özel iletişim vergisi alınan birtakım hizmetler dijital hizmet vergisinden istisnadır.

Mükelleflerçe ödenen vergi, bu mükellefler tarafından gelir ve kurumlar vergisine esas safi kazancın tespitinde gider olarak indirilebilecektir.

Diğer taraftan, hatırlanacağı üzere, 19 Aralık 2018 tarihli ve 30630 sayılı Resmi

Gazete’de yayımlanan 476 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 1.1.2019 tarihinden itibaren, internet ortamında verilen reklam hizmetlerine ilişkin olarak, bu hizmeti verenlere veya internet ortamında reklam hizmeti verilmesine aracılık edenlere;

- Mükellef olup olmamasına bakılmaksızın gerçek kişilere yapılacak ödemelerden yüzde 15,
- Dar mükellef kurumlara yapılacak ödemelerden yüzde 15,
- Türkiye’de kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan kurumlara yapılacak ödemelerden yüzde sıfır

oranında stopaj yapma yükümlülüğü getirilmiştir.

Dijital Hizmet Vergisi yukarıda yer alan düzenlemeden bağımsız olarak getirilmiştir.

Başka bir ifade ile yüzde 7,5’luk DHV uygulaması, yukarıda yer verilen yüzde 15’lik stopaj uygulamasını kaldırılmamakta; söz konusu stopaj uygulamasından bağımsız bir vergi düzenlemesi olarak uygulanacaktır.

İşbu Kanun’ un yürürlük tarihi ise yayım tarihini izleyen üçüncü aybaşı yani 01.03.2020 olarak belirlenmiştir.

Esen'den Meclis temennileri

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, EBSO Meclisi Aralık ayı oturumunda yaptığı açılış ve başkanlık sunuşlarında Türkiye ve dünya açısından oldukça zorlu geçen bir yılı ve 2000'lerin ikinci on yılını geride bırakırken son on yıllık süreçte küresel ölçekte çok ciddi değişimlere tanıklık edildiğini söyledi.

Teknolojik değişimler, dijitalleşme ve Sanayi 4.0'ın söz konusu on yıllık dönemi şekillendiren ana etkenler olarak ön plana çıktığını belirten Esen, 2019'a damgasını vuran ve 2020'yi de şekillendirecek olayın ise jeopolitik riskler olduğunu altını çizdi.

Esen, 2019'da ülkemizde yerel olmak üzere, pek çok ülkede önemli siyasal seçimler gerçekleştirildiğini, seçimlerin Brexit açılımı ve AB ilişkileri gibi etkileri sebebiyle kendi ülkeleri kadar en büyük ticari partnerimiz olmaları sebebiyle bizi de yakından ilgilendirdiğini, tüm dünyanın daha şimdiden yakından izlediği ABD seçimlerinin de 2020'de gündeme yön verecek gibi görüldüğünü, ayrıca, son aylarda çok geniş bir coğrafyaya yayılan halk

gösterilerinin ve protestoların seyrinin, 2020'de dikkatle izlenmeye değer olduğunu vurguladı.

Temkinli bir umut

2019'un Türkiye-ABD ilişkileri açısından önemli bir yıl olduğunu ifade eden Esen, yılı tamamlarken ABD Senatosu Dış İlişkiler Komisyonu'nun Türkiye'ye yaptırım tasarısını onaylaması ve 1915 olaylarının soykırım olarak tanınması kararlarının çıktığını, bu tür ihtilafli meselelerin küresel siyasetin oyuncağı haline getirilmesinin, tarih biliminin tarafsızlığını zedeleyici gelişmeler yarattığını söyledi.

Küresel ekonomi bir yana, ülkemizdeki ekonomik sorunlar ve bu sorunlara ilişkin atılan adımların 2019'un ana gündemini oluşturduğunu, zira göstergelerin son yılların en kötüsü olarak açıklanmış olsa da toparlanma sinyalleri ve 2020 yılı için olumlu yaklaşımların arttığını, ancak sektörlerden yansımaların, belirsizliğin devam ettiği hususunu güçlendirirken yeni bir yıla umutla ama temkinli girmekte fayda olduğunu söyledi.

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen, ülkemizdeki ekonomik sorunlar ve bu sorunlara ilişkin atılan adımların 2019'un ana gündemini oluşturduğunu, ancak yeni yıla umutla, ama temkinli girmekte fayda olduğunu söyledi.

Kadın cinayetleri vurgusu

Esen, siyasi ve ekonomik gündemin dışında toplumsal açıdan da belki ilk sırada görmemiz gereken mevzunun, uzun yıllardır gündemimizde olan ve son dönemlerdeki hazin vakalarla iyice kontrolden çıkan kadın cinayetleri olduğunu belirterek bunun ivedilikle çözüm bekleyen konuların başında yer aldığını, maalesef genç, çocuk, yetişkin demeden tüm toplumumuzu sarsan bu hastalıklı ruh halinden bir an evvel kurtulmanın yollarını mutlak bulmamız gerektiğini ifade etti.

Zira bu manzaranın kadınlarımızı üçüncü sınıf vatandaş ve ülkemizi de üçüncü dünya ülkesine indirgediğini belirterek bu problem aşılmadan ne gelişmiş bir ülke haline gelebilmenin, ne de kalkınma hedeflerinden bahsedebilmenin mevzu bahis olmadığını dile getirdi.

Vergi rekortmenleri

İzmir Vergi Dairesi tarafından

açıklanan Kurumlar Vergisi Rekortmenleri Listesinde ilk 10'da yer alan üyelerimiz Philips, Petkim, JTI Tütün ve İmbat Madencilik başta olmak üzere tüm firmaları tebrik eden Esen, kazandığı her kuruluşun vergisini devletine ödeme hassasiyetlerinden dolayı kendilerine teşekkür etti.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu'nun, Uluslararası İpek Yolu Ticaret Odası 9. Genel Kurul ve Yönetim Kurulu toplantılarında bir kez daha Uluslararası İpek Yolu Ticaret Odası Onursal Başkanlığına seçildiğini dile getiren Esen, Hisarcıkıoğlu'nu tebrik etti.

Esen, Cumhuriyet şehidimiz Asteğmen Kubilay'ın Menemen'de katledilmesinin 89. Yıldönümü münasebetiyle Kubilay'ı rahmet ve saygıyla andı.

Esen ayrıca Musevi dostlarımızın Hanuka Bayramını kutlayarak, tüm dünyaya huzur ve barış dolu bir yıl diledi.

Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurulu'nda sanayicilerin beklentilerini gündeme getirdiğini söyleyen EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "OSB'lerde 49 yıllığına arsa tahsisi yapılması, süre sonunda yatırımcıya satın alma imkanı'nın tanınması, OSB'lerde baz fabrika inşaatlarının TOKİ tarafından yapılması ve diğer beklentileri dile getirdik" dedi.

Yorgancılar: 2020 için yatırım seferberliği başlatılmalı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Aralık ayı meclis toplantısında 2019 yılının genel bir değerlendirmesini yapan ve yeni yıl hedefleri hakkında açıklamalarda bulunan Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 2020 yılında ortalama yüzde 3 civarında büyüme beklentisinin hakim olduğunu, yüksek maliyetlere rağmen sanayicinin performansının çok kıymetli olduğunu söyledi.

Yorgancılar, asgari ücretin vergiden muaf olması hususunu, sadece asgari ücret değil ondan sonraki ücretlerin de asgari ücret kadarının vergiden muaf olması gerektiğini, ancak bu

şekilde çalışanlar arasındaki farkın kapanabileceği hususunu üstüne basarak dile getirdiklerini söyledi.

EBSO'nun geçmiş dönem Meclis Başkanlarından Kemal Çolakoğlu'na konuşması ve güzel düşünceleri için teşekkür eden Yorgancılar, uyumun sadece Meclis Başkanı ile aralarında olmadığını, Meclis ile de çok güzel bir uyumları bulunduğunu, bugüne kadar İzmir'de görülmeyen şekilde odalar arasında da çok güzel bir uyum yaşandığını, projelerin birlikte yapılır hale geldiğini ve birlikten doğan gücün İzmir'e kazandırıldığını söyledi. Yorgancılar, Üniversite-Sanayi İşbirliği

Merkezler Platformu Onur Ödülüne layık görülen 1989-1992 dönemi Yönetim Kurulu Başkanı Uğur Yüce'yi de tebrik etti.

2020 ve riskler

Bazı önemli kuruluşların CEO'larının 2020'ye dair öncelikli gördükleri riskleri paylaşmak istediğini dile getiren Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Goldman Sachs'ın Başkanı David Solomon'a göre resesyon olmasa da en büyük riskin ekonomi olarak ifade edildiğini, Amerika Birleşik Devletleri Yatırım Şirketi Blackstone'un Başkanı ve CEO'su Steve Schwarzman'a göre de jeopolitik risklerin ilk sırada yer aldığını, Allianz Grubunun CEO'su Andreas Utermann'ın, ticaret savaşları ve ülkelerin izleyeceği para politikalarının birinci sırada olduğunu, İsviçre'nin en büyük bankalarından UBS'in Başkanı Axel Weber'e göre ise bilinen mevcut risklerin yarattığı belirsizliklerdeki artışın hareket alanını kısıtlamasının en büyük risk olarak değerlendirildiğini söyledi.

Dünya ticaret hacmindeki gerçekleşme ve beklentilere bakıldığında 2020 yılının geçen seneden daha iyi ama 2018'den daha kötü olacağını görüldüğünü, 2018 yılının hem ülkemizde, hem de dünyada iyi geçtiğini, Almanya'da gerek büyüme, gerek imalat, gerekse PMR endekslerinin 54-55'lere kadar çıktığını, yükselen ekonomilerde ihracat 3,9 iken, 2020 yılında 2,5 ve 4,1 beklentisinde olduğunu, ithalat da yine 3'ten 2,7'ye indiğini, yükselen ekonomilerde de 5,1'den 4,3'e indiğini gördüklerini, dünya ticaret hacminin de 3,6'dan düşerek, 3,2 seviyelerinde gerçekleşmesinin beklendiğini belirtti.

Çin'in küresel etkisi

Başkan Yorgancılar, küresel ticarete Çin'in ticaret atağının daha ön plana çıktığını, dünyadaki

gerek üretim, gerekse ticaret anlamında esas hakimiyetin Çinliler tarafından kontrol edildiği için, dünya ticaret savaşlarının ortaya çıktığını daha önce paylaştığını dile getirdi. Yorgancılar, ülkemizin küresel mal ihracatındaki payının 2018 için binde 86, ithalatındaki payının da 1,12 civarında bulunduğunu, dünya ticaretinden yüzde 1.98 civarında pay aldığımızı, daha dünyada yüzde 97,5'lük, 98'lik bir pay bulunduğunu, bu nedenle daha fazla pay alabilmek adına yapmamız gerekenler için bir videoyu sunumunun sonunda Meclis üyeleri ile paylaşacağını söyledi.

Ticarette politik araçlar

Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan politik araçlara bakıldığında ana başlıklar itibariyle; dijitalleşme, ticaret kolaylıkları, ticaret diplomasisi, yeni ihracatçılar, teknoloji odaklı yeni nesil serbest bölgeler, ihracatın

finansmanı gibi konuların ön plana çıktığını dile getiren Başkan Yorgancılar, tabloyu Meclis üyeleri ile paylaştı. Teknoparklarda yapılacak yatırımlarda desteklerin verilmeye başladığını, 1 Ocak 2020 tarihi itibariyle ihracat desteklerinden online hizmete geçiş yapılacağını, 3,5 milyon KOBİ'mizin sadece yüzde 2'sinin ihracat yaptığı düşünüldüğünde daha çok çalışmamız gerektiğinin ortaya çıktığını, ülke ihracatımızın yüzde 60-70'den fazlasını büyük şirketlerin gerçekleştirdiğini belirtti.

Yorgancılar, ticaretin artması noktasında uluslararası temsilcilikleri çok önemsediklerini, büyükelçilik ve konsolosluk düzeyinde bakıldığında, sayı olarak Türkiye'nin dünyada 5. sırada yer aldığını, dış ilişkilerin sıcak ve temasların aktif olması açısından önemli bir avantaj olsa da ne kadar başarılı olduğumuzun tartışılır bir konu olduğunu söyledi. 110 ülkede, 157 merkez ve 3 daimi temsilcilikte

155 ticaret müşavirimizin/ ataşemizin görev yaptığını ancak, içinde bulunduğumuz süreçte müşavirlerin sayısının artırılarak çok daha etkin olmaları gerektiğini belirtti.

Büyüme ve işsizlik

Büyümeyle ilgili 2019 yılının ülke açısından genel olarak kayıp bir yıl olduğunu ifade eder EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, son üç çeyrekte küçülen ekonomimizin, 2019 yılı 3. çeyrekte binde 9 oranında büyüdüğünü, binde 9'luk büyüme hızının, nüfusu yaklaşık yüzde 1,5 oranında artan, her üç gençten birinin işsiz olduğu bir ülke için düşük bir seviye olduğunu ancak, pozitif tarafa geçmiş olmanın motivasyon açısından önem teşkil ettiğini, zira 2020 yılında da ortalama yüzde 3 civarında büyüme beklentisi bulunduğunu, sanayi ve imalat sanayinin genel büyümenin üstünde gerçekleşmesinin üretimin

performansı ve beklentisi adına önemli olduğunu, genel olarak tüm çeyrelerde kamu harcamalarının ağırlığının, büyümeye etki ettiğini dile getirdi.

Yatırımlar

Yatırımlardaki büyüme oranına bakıldığında üç çeyrek sonra gelen pozitif büyümeye sevinmekle beraber beş çeyrekte azalan yatırımları da yok saymamamız gerektiğini vurgulayan Yorgancılar, yatırımlarımız biraz iyileşiyor gibi görünse de makine ve teçhizat yatırımlarında (-) yüzde 22,4 olan rakamın, son 2019'un üçüncü çeyreği itibarıyla (-) yüzde 12,6'ya gerilediğini söyledi. 2020 yılında üretim çarklarının yeni baştan dönmelerinin en büyük temennileri olduğunu, çünkü üretim yapmadıkları müddetçe istihdam yaratılamayacağını belirten Yorgancılar, yeni iş merkezleri açmadığımız sürece işsizliğin üstesinden gelemeceğimizi belirtti.

Yorgancılar konuları değerlendirdi

EBSO Meclis Üyesi sanayicilerin gündeme getirdiği konuları da değerlendiren Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Abdullah Baysak'ın dile getirdiği otomotiv sektöründe yer alan firma ile iş yapan firmalardan birisinin de kendisi olduğunu, durumunu duyunca firmayı aradığını, her şeyin yolunda olduğunu, kısa bir dönemde düzene girip çalışmalara devam edeceklerini öğrendiğini söyledi.

TOBB'un ilimizde yapacağı okulu Aliağa OSB'de yapmayı Haluk Tezcan'a kendisinin önerdiğini söyleyen Yorgancılar, Milli Eğitim Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, TOBB Üniversitesi'nin işbirliğiyle Ankara'daki bir yerin alınıp, karşılığında bu okulların yapılması yönünde bir protokol bulunduğunu, protokol çerçevesinde şehrimize okulun yapılacağını ifade etti.

SANAYİMİZİN KÜRESELLEŞMESİNDE

İLK ÇÖZÜM ORTAĞI

Belgelendirme • Girişim • Eğitim • Araştırma • Geliştirme

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

www.ebso.org.tr

 @ebsoorgtr

Sanayicinin gündemi mesleki eğitim

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi Sanayiciler, Milli Eğitim Bakanlığının 2019-2023 stratejik planına göre; eğitim kademelerinde özel öğretimin payının okul öncesinde 2012'de 6,8'den, 2023'te 16,2'ye, ilkökulda 2,77'den, 5,1'e, ortaokulda 3,51'den 6,5'a, ortaöğretimde 3,62'den 13,5'e yükseleceğini, 3,23 olan bütçe dışı kaynakların milletin bütçesine oranının 2023 yılında yüzde 10'na çıkarılmasının hedeflendiğini belirterek meslek liselerinin önemine vurgu yaptılar.

Türkiye'nin en fazla mesleki liselere ihtiyacı bulunduğunu belirten sanayiciler, en fazla sayıda mesleki özel okulun açılmasının sebebinin Milli Eğitim Bakanlığının mesleki okullara daha fazla katkı vermesi olduğunu dile getirdiler.

Sanayiciler, OSB'lere okul yapılmasında ısrarcı olmalarının nedeninin de hem okullara sahip çıkmak, hem de sanayicinin ihtiyacına cevap verecek öğrenciler yetiştirmek olduğunu altını çizdiler.

Murat Kurtalan

Türkiye'nin eğitim istatistikleri

EBSO Meclis Üyesi Murat Kurtalan, 2017 yılının Ekim ayında EBSO kürsüsünden yaptığı konuşmasında, Türkiye'deki teknik meslek liseleri de dahil olmak üzere, özel okulların sayısındaki artışın normal olmadığını, batan okulların bile olabileceğini ifade ettiğini, neticede de bu seviyeye gelen okullar olduğunu söyledi. Türkiye genelinde özel okul sayısının 12 bin 809, öğrenci sayısının 1 milyon 440 bin 570, öğretmen sayısının 169 bin 740 olduğunu ve ataması

yapılamayan öğretmenlerin asgari ücret ile özel okullarda çalıştığını söyledi.

Kurtalan, 4+4 eğitim sistemine geçilmesi ile ilkökul ve ortaokul seviyesinde özel okul sayısı artışının yüzde 375, öğrenci sayısındaki artışın yüzde 95, lise seviyesinde özel okul sayısı artışının yüzde 340, liselerde öğrenci sayısında yüzde 400, özel mesleki teknik eğitim liselerinde artışın yüzde 850, özel meslek liselerindeki öğrenci sayısında yüzde 250 olduğunu dile getirdi. Özel mesleki, teknik liselerin bir kaçına yaptığı inceleme sonucunda

1975 senesinde mezun olduğu endüstri meslek lisesinin atölyesi bile olamayacak ekipmanlarla oluşturulduğunu gördüğünü, teknik meslek liseleri yapılırken normal liselere göre devlet katkısı daha yüksek olduğu için teknik ve meslek lise oluşumunun daha cazip hale geldiğini belirtti.

İmam hatip liselerinin teknik lise olup olmadığını asla çözmediğini, çünkü yeri geldiğinde meslek lisesi, yeri geldiğinde teknik lise olduğunun ifade edildiğini söyleyen Kurtalan, mevcut devlet teknik meslek liselerinde boş yer olmadığını, her sene devlet okullarının artan kapasiteyle eğitim verdiğini, ortalamayı düşürmek için imam hatip liselerinin de ortalamaya dahil edildiğini söyledi. Kurtalan, bazı meslek liselerinde öğrenci az iken bazı meslek liselerinin öğrenci fazlalığı nedeniyle çift tedrisata girdiğini daha önceki konuşmalarında dile getirdiğini, yine dershanelerin kapatılarak okula, apartmanların, eski fabrikaların okula dönüştürüldüğünü, nasıl olsa devlet özel okul yatırıma para veriyor mantığının ön plana çıktığını söyledi.

Kurtalan, Milli Eğitim Bakanlığının 2019-2023 stratejik planına göre; eğitim kademelerinde özel öğretimin payının okul öncesinde 2012'de 6,8'den, 2023'te 16,2'ye, ilkokulda 2,77'den, 5,1'e, ortaokulda 3,51'den 6,5'a, Ortaöğretimde 3,62'den 13,5'e yükseleceğini, 3,23 olan bütçe dışı kaynakların milletin bütçesine oranının 2023 yılında yüzde 10'na çıkarılmasının hedeflendiğini belirtti. Bu rakamlardan özel okullara teşvik devam ederken, devletin kendi okullarını devreden çıkardığının görüldüğünü, 2019 yılında 113 milyar civarı olan Milli

Murat Kurtalan

Haluk Tezcan

Hilmi Uğurtaş

Eğitim Bakanlığı bütçesinin 2020 yılında 125 milyar 397 milyon olarak belirlendiğini, Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezi yönetim bütçesine oranı 2019'da 11,84'ken, 2020 için yüzde 45'e gerilediğini, bazı düzenli eğitim kurumu haricindeki çoğu özel okula, hatta vakıf üniversitelerine devletin el koymak zorunda kalacağını bu rakamlardan çok net görülebildiğini söyledi.

4+4 uygulamasına geçilen 2012 yılından bu yana 5 bine yakın ilkokulun kapatıldığını, yanlış başlayan sistemin yanlış devam ettiğini, kısa bir farkındalık yaratabilmek adına bu rakamları dile getirdiğini söyleyen Kurtalan, Başkan Yorgancılar'ın okul müjdesi verdiğini, teknik lise olacağını tahmin ettiklerini ifadeyle, herkesin yeni yılını kutladı.

Haluk Tezcan Okullara sahip çıkma gerekiyor

EBSO Meclis Üyesi Haluk Tezcan, daha önce Aliağa Organize Sanayi Bölgesine okul yapılacağı yönünde Yorgancılardan söz aldığını, aslında OSB'lere okul yapılmasında ısrarcı olmalarının nedeninin hem okullara sahip çıkmak hem de sanayicinin ihtiyacına cevap verecek öğrenciler yetiştirmek olduğunu, nitekim geçmiş dönem

Meclis Üyelerimizden Hüseyin Şairoğlu'nun babasının adına Mavişehir'de yaptırdığı sanat okulunun şu anda eğitim vermediği gibi perişan durumda olduğunu, insanın vicdanının sızladığını belirtti.

Hilmi Uğurtaş Okulların yer seçimini doğru yapmak gerekiyor EBSO Meclis Üyesi Hilmi

Uğurtaş, Türkiye'nin en fazla mesleki liselere ihtiyacı bulunduğunu, Kurtalan'ın paylaştığı bilgiler dahilinde en fazla mesleki özel okulun açılmasının sebebinin Milli Eğitim Bakanlığının mesleki okullara daha fazla katkı vermesi olduğunu dile getirdi. İAOSB'deki meslek lisesinde öğrenci başına 25 bin lira gider bulunduğunu, bunun içerisinde kıyafet, yol ve yemek masrafının yer aldığını, elbette ki en büyük giderin eğitim olduğunu, 8 öğrenciye 1 öğretmenin eğitim verdiğini, Türkiye'de bu konuda en başarılı ve kendilerinin de örnek aldıkları okulun ENKA'nın okulu olduğunu, çünkü burada 6 öğrenciye 1 öğretmenin eğitim verdiğini söyledi.

Uğurtaş, söz konusu maliyetler göz önüne alındığında, devletten sağlanan 6-7 bin lira destek ile hem iyi bir eğitim verip hem de kâr elde etmenin mümkün olmadığını, gençlerimiz üzerinden birilerinin

Abdullah
Baysak

Mustafa
Dirin

işin bir anlamı bulunmadığını, o okulun yönetimin de TOBB aracıyla yapılması gerektiğini düşündüklerini ifade etti.

Bugün gücü olan hangi organize sanayi bölgesi varsa okulun orada yapılmasını istediklerini,

menfaat sağlamaması gerektiğini vurguladı. TOBB tarafından depreme dayanıklı olmayan bir okulun yeniden yapılmasına sözleri olmadığını ancak okulu yapıp devlete devredeceksek yapılacak

nitekim Aliğa OSB Başkanı Tezcan'ın bu konuya talip olduğunu, o zaman okulun ALOSBI'de yapılması için Yönetim Kurulumuza büyük görev düştüğünü dile getirdi.

Abdullah Baysak Kapanan otomotiv firmamız ile ilgili süreç takip edilmeli

EBSO Meclis Üyesi Abdullah Baysak, otomotiv sektöründe yer alan bir firmamızın maalesef üretimini durdurduğunu, 1968 yılında kurulan, 1700 çalışanı bulunan, yan sanayisiyle birlikte 15 bin kişiye istihdam sağlayan, 1 milyar TL üzerinde ciro yapan, 2018 rakamlarıyla 120 milyon dolar üzerinde 66 ülkeye ticari araç ihracatı gerçekleştiren bir kuruluşun hangi nedenle olursa olsun üretime ara vermesinin Türkiye için önemli bir kayıp olduğunu vurguladı. Kendi Ar-Ge'sini yapan, tamamen yerli ve milli gelişimini sağlayan, hatta yaptığı elektrikli otobüsün Amerika'nın Silikon vadisinde şu anda kullanılmakta olan firmanın kapanma nedenini, süreçlerini bilmediklerini, hizmet sağlayan firmaların yaşanan süreçte ilgili endişelerini dile getirdiğini söyleyen Baysak, konunun takipçisi olacaklarını, ifadeyle en kısa sürede yine çalışmalarını gerçekleştirmesini diledi.

Mustafa Dirin Eğitime destek verenlere teşekkür

EBSO Meclis Üyesi Mustafa Dirin, eğitim konusunun tüm sanayicileri heyecanlandırıldığını belirterek Murat Kurtalan'a eğitim konusunu gündemde tuttuğu için teşekkür etti. İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesinin okul yapma düşünesiyle yola çıktığında, Genel Kurulda; yapıp milli eğitime vereceksek hiç yapmayalım düşüncesinde hemfikir olduğunu, ondan sonra Nedim Uysal'ın büyük bir destekle okulu organizeye kazandırdığını, şu anda ilimizdeki nadide okullardan biri olduğunu ve üniversiteyi kazanan öğrenci oranının da çok iyi olduğunu belirtti.

Hayrettin Yorgancıoğlu ve Ragıp Aslan'ı kaybettik

Hayrettin
Yorgancıoğlu

Ragıp
Aslan

Odamızda uzun yıllar yönetim kurulu ve meclis üyeliği görevlerinde bulunan Hayrettin Yorgancıoğlu ve halen 63. İkamet Amaçlı Bina Sanayi Meslek Komitesi Başkan Yardımcısı olan Ragıp Aslan vefat ettiler.

6 Ocak 2020 günü aramızdan ayrılan Hayrettin Yorgancıoğlu, 1972-1981 ve 1992-1995 yılları arasında Meclis Üyesi ve 1977-79 yılları arasında da Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmıştı.

24 Aralık 2019 tarihinde kaybettiğimiz Ragıp Aslan ise, 63. İkamet Amaçlı Bina Sanayi Meslek Komitesi Başkan Yardımcısı olarak görev yapıyordu.

1997-2005 Dönemi EBSO Meclis Başkanı Kemal Çolakoğlu: Sanayiciler Türkiye'nin mihenk taşlarıdır

EBSO'nun Aralık ayı meclis toplantısına katılarak sanayicilere hitap eden 1997-2005 Dönemi EBSO Meclis Başkanı Kemal Çolakoğlu, uzun zamandır fiziken bir arada olmadıklarını, ama EBSO'nun gönlünden hiç kopmayan bir yerde bulunduğunu belirterek hem Meclis Başkanı Salih Esen'e kendisine Meclis kürsüsünden hitap etme şansı tanıdığı, hem de Yönetim Kurulu'na Dayanışma Gecesine kendisini davet ettikleri için teşekkürlerini ilettiler.

Sanayicilerin Türkiye'nin mihenk taşları olduğunu ama eğer Ege Bölgesi Sanayi Odası olmasaydı ne Odalar Birliği'nin Sanayi Konsey Başkanı, ne Genel Kurul Başkanı, ne ESİAD'ın, EGİAD'ın Danışma Kurulu Başkanı, ne İzmir Kalkınma Ajansı'nın Kalkınma Kurul Başkanı, ne Petkim'in Yönetim Kurulu Başkanı, ne de 25 yıldır İzmir'in Meksika Fahri Konsolosu olamayacağını söyleyen Çolakoğlu, bütün gücünü Ege Bölgesi Sanayi Odası'ndan aldığını, şeffaf olmayı, dürüst olmayı, açık sözlü olmayı, ülke menfaatinin her türlü menfaatin üstünde tutmayı bu Odada öğrendiğini, burasının kendisi için bir mabet, üniversite olduğunu belirterek, başta başkanlarımız olmak üzere tüm meclis üyelerine ve Genel Sekreter Mustafa Kalyoncu'ya şükranlarını ilettiler.

Türkiye'nin birinci ihtiyacının siyasi istikrar olduğunu burada

öğrendiklerini ifade eden Çolakoğlu, siyasi istikrardan kastının ülkenin kavgasız, gürültüsüz yönetilmesi olduğunu, rahmetli Demirel'in, rahmetli Özal'ın dönemlerinde Türkiye'nin birtakım süreçleri çok iyi başardığını gördüklerini, o dönemlerde koalisyonların çok yarar sağlamadığını ve tek parti iktidar olunca "ekonominin" gündemin birinci maddesi olduğunu, 2000 yılında Sanayi Odaları Konsey Başkanı iken üçlü koalisyon döneminde her şey çok yolunda giderken, yine siyasi istikrarı bozan huzursuzluklar nedeniyle koalisyonun bozulduğunu ve ekonominin birinci güncelliğini kaybettiğini, ülkenin tarihinin en büyük krizine girdiğini dile getirdi.

Yaşananlardan sonra Türkiye'nin çok büyük sıkıntı çektiğini, önemli sanayi kuruluşlarımızı, banka finans sistemimizi kaybettiğimizi, Kemal Derviş'le başlayan ekonomik düzeltme programına ülkenin sonuna kadar sahip çıkmak zorunda kaldığını ve hiç denememiş bir partinin üç tane rakibine rağmen tek başına iktidar olduğunu ifade eden Çolakoğlu, 2008'e kadar Kemal Derviş'in programlarına sahip çıkan Hükümetin, Türkiye'yi gerçekten ekonomik düzluğe götürmede ve yapılabilecek birçok düzgün düzenlemelerde çok başarılı olduğunu, 2008 yılında bütün dünya krize girerken Türkiye teğet geçtiğini, 2010'larda her şey çok yolunda iken tek parti iktidarı

bile olsa siyasi istikrarın değişmeye başladığını ve bazı yollarda sıkıntıya düştüğünü söyledi.

Siyasi istikrarın yanında bir de uluslararası sıkıntılarımızın baş gösterdiğini dile getiren Çolakoğlu, hem terörle mücadele, hem komşularla mücadele, hem büyük devletlerle mücadele derken ekonominin gündemdeki yerini yine kaybettiğini, sanayicinin sıkıntıya girdiğini, çok sıkıntılı günlere rağmen birtakım düzenlemeler, birtakım zorlamalarla dahi olsa çok derin bir krize kapılmadan 2020'ye ulaştığımızı dile getiren Çolakoğlu, artık ümidimizi kaybedemeyeceğimizi, çünkü tek çıkış yolumuzun bu olduğunu belirtti.

Lüzumsuz kahramanlığa gerek olmadığını vurgulayan Çolakoğlu, nihayetinde Türkiye'de herkesin her şeyi bildiğini ama doğruyu tespit etmenin, düzeltilmesi gereken konuları tespit ederek, ilgili mercilerden talepte bulunmalarının görevleri olduğunu söyledi.

Örnek kıdemli vatandaş ödülünü alıncaya kadar kendisinin de bu ödülünden habersiz olduğunu dile getiren Çolakoğlu, TÜRYAK'ın uzun zamandan beri Türkiye'nin bazı şehirlerindeki insanlara bu ülkeye verdikleri hizmetler, sivil toplum hizmetleri nedeniyle ödül verdiklerini belirterek, "Müsaade ederseniz bu ödülü sizler adına almış olayım" dedi.

Tahir Işıklioğlu aramızdan ayrıldı

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda 1995-2005 yılları arasında meclis üyesi, 1997-99, 2001-2005 yılları arasında Yönetim Kurulu Üyesi, 1999-2005 yılları arasında EBSO Aydın Şubesi Başkanlığı yapan duayen sanayici Tahir Işıklioğlu, 13 Ocak 2020 günü aramızdan ayrıldı. Işıklioğlu'nun cenazesi, vefatının ertesi günü öğle namazını müteakip Aydın Merkez Bey Camii'nde okunan duanın ardından Telli Dede Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Birlik yanlıydı

2000'lerin ortalarında başlayan ve 2008 yılında o dönem Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın Aydın Şubesi'nin EBSO'dan ayrılarak ayrı bir sanayi odası olmasıyla neticelenen süreçte Işıklioğlu, Aydın Sanayi Odası'nın kurulmasında EBSO çatısı altında kalınmasını savunmuştu. Işıklioğlu'nun 2005'te Aydın Şube Başkanlığı görevinden ayrılmasının ardından Aydın Sanayi Odası kuruldu. 1997-99 döneminde Kani Aydoğdu başkanlığındaki ve 2001-2005 döneminde Salih Esen başkanlığındaki EBSO Yönetim Kurullarında görev alan Işıklioğlu, 1995 yılından 2005 yılına kadar 10 sene boyunca EBSO Meclis üyesi olarak görev yapmıştı.

Tahir Işıklioğlu'nun vefatı, sanayi dünyasını yasa boğdu.

Aydın'ın duayeni

1995-2005 yılları arasında Ege Bölgesi Sanayi Odası Aydın Şubesi Yönetim Kurulu Başkanlığı, geçmiş dönemlerde de ASTİM Organize Sanayi Bölgesi ve ASTİM Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerini yürüten ve ASTİM Organize Sanayi Bölgesi'nde zirai ilaçlama pompası üretimi yapan fabrikası ile yıllar boyunca ülkemiz sanayisine büyük katkılarda bulunan Ahmet Tahir Işıklioğlu, kas hastalığı nedeniyle bir süredir İzmir'de tedavi görüyordu. Işıklioğlu'nun vefatıyla ailesi, sevenleri ve sanayi camiası büyük üzüntü yaşadı.

10 yıl boyunca EBSO Meclis Üyesi, 1999-2005 yılları arasında da EBSO Aydın Şubesi Başkanlığını yürüten Tahir Işıklioğlu, 13 Ocak günü vefat etti. Duayen sanayici Işıklioğlu'nun kaybı, sanayi dünyasını yasa boğdu.

Necdet İtmeç'e saygıyla...

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda 30 yılı aşkın süre meclis üyesi, dört dönem yönetim kurulu üyesi ve üç dönem de TOBB genel kurul üyesi olarak hizmet eden, Ege ve Türkiye sanayisinin duayen isimlerinden Necdet İtmeç'i geçtiğimiz Kasım ayında kaybettik. 87 yıllık ömründe üretim ve kalkınma ülküsünün peşinde koşan duayen sanayicimizi bir kez daha saygıyla anarken, 2000 senesinde dergimizde yayınlanan raporajından bir pasajı ve EBSO Meclis Üyesi Enver Olgunsoy'un kendisi hakkında kaleme aldığı yazıdan bir bölümü paylaşıyoruz.

İTMEÇ...

Enver Olgunsoy (EBSO Meclis Üyesi): Soyadıyla hitap ederdim kendisine... Zira çok yakıştığını düşünürdüm, İtmeç soyadının ona. Hep sanayiciyi, eğitimi, toplumu ileriye doğru itme isteğine şahit oldum yıllar boyu. Duayen tanımına tam da yakışan bir kişilikti. Her zaman toplumun çıkarlarını şahsi çıkarlarının önünde tuttuğunu gördüm. Ege Bölgesi Sanayi Odası'na (EBSO), organize sanayi bölgelerimize, okullarımıza yaptığı hizmetler saymakla bitmez. Tek bir cümle ile söylemek gerekirse, bu camianın içinde bulunduğum sürece gördüğüm bu hizmetlerde o en öndeydi. EBSO'da Vakıf kurulmazdan çok önce Teknik Eğitim Komitesi olarak EBSO öğrenci burslarını başlatan heyetteydi. Teknik Eğitim Komitesi olarak bir başka büyüğümüz Nihat Karakartal ile birlikte belki de İzmir'in ilk CNC'lerinden birini İAOSB Çıraklık Eğitim Merkezi'ne kazandıran kişiydi. Öğrenci bursları onun için çok önemliydi. Kendisi verdiği gibi EBSO'ya çok miktarda burs kazandırmıştır. Bilirkişilik yaparken adalet sistemi tarafından kendisine ödenen ücretleri öğrenci bursu olarak verilmek üzere EBSO'ya devrederdi. Düstur niteliğindeki aidiyet duygusu ile EBSO Vakfı Kadınlar Birliği çalışmalarımızda her zaman yanımızda olan Sayın Necdet İtmeç büyüğümüzü ebediyete uğurladık. Sanayicilik hayatından, gelecek kuşaklara aktardığı tecrübeleri ve vakfımıza katkıları ile daima hatırlanacaktır. İşği ile aydınlansın. (Atatürk Organize Haber, Aralık 2019)

BİR AZİM ÖRNEĞİ

"...İşini bir makinenin yanına bir makine daha koyarak büyütürken yeniliklerin de takipçisi olan Necdet İtmeç, başkalarının kolay kolay yapmaya cesaret edemediği işlerin üzerine de cesaretle gidiyor. Fabrikasında ihtiyaç duyduğu makinelerden bazılarını kendisi yapmış. 'İnsan azmettikten sonra her şeyi yapar' diyen İtmeç, sözlerini şöyle sürdürüyor:

'Bütün mesele azim. Sanayide kullanılan havalı lastiği yapamazsın dediler. Makinelerini de, şamrelini de, lastiğini de kendim yaptım. Biraz inatçıyım. Yapamazsın dedin mi inadına yaparım. 1960'lı yıllarda ülkede çinko kaplama yoktu. İlk elektronik çinko kaplamayı kitap kurcalayarak, bilgili insanlara danışarak kurdum. Şimdi benden iyi yapanlar var ama bu bir kazanç meselesi. Yeniliği, araştırmayı severim. İzmir'de fabrikasına bilgisayar alan ilk insanlardan biriyim.'

Sanayiciyi tanımlamasını istediğimiz Necdet İtmeç'ten özellikle ülkeyi yönetme iddiasındakilerin kulaklarına küpe olacak nitelikte bir cevap alıyoruz:

'Sanayicilik bir hastalık. Başka işten para kazanacağını bilsen dahi bundan para kazanmazsan yine bu işi yapacaksın. Bir sanayici para kazanmayı değil, bir eser meydana getirmeyi düşünür. Bunun hazzı başka. Ancak, Türkiye'de sanayici zor durumda. Vergisini veren sanayici, çile çeken de sanayici. Dünyada hükümetler sanayiciye destek verir, bizde köstek olurlar. Ama bizim vazgeçmemiz mümkün değil.'

(Bu özet yazının tamamı, EBSOHABER dergisinin Kasım 2000 sayısında yayınlanmıştır.)

EBSO 1989-92 DÖNEMİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI UĞUR YÜCE

“O zamanki ruh, o insanlar ve EBSO’nun varlığı bize güç verdi”

■ Röportaj: Engin Tatlıbal

Ege Bölgesi Sanayi Odası 1989-1992 dönemi Yönetim Kurulu Başkanı Uğur Yüce, geçtiğimiz yıl Üniversite Sanayi İşbirliği Merkezler Platformu’nun Onur Ödülüne layık görüldü. Biz de EBSOHABER olarak bu vesileyle Başkanımızı ziyaret ederek bir söyleşi yaptık...

Sayın Başkanım; İzmir’in belki de en önemli tarihsel ve arkeolojik birikimini barındıran Kemeraltı bölgesinin, batılı örneklerindeki gibi ayağa kaldırılması yolunda TARKEM’e öncülük ettiniz ve çalışmalarınızı sürdürüyorsunuz. TARKEM’i biraz anlatır mısınız?

Son dönemde moda olmuş bir ifadeyle söyleyecek olursam, TARKEM bir sosyal sorumluluk projesidir. TARKEM’e hiçbir zaman sadece ekonomik veya sadece sosyal bir oluşum olarak bakamazsınız. Bütünleşik bir yapıya sahip bir şirket söz konusudur. İzmir’in bir kent olarak mukayeseli üstünlükleri ve rekabet

gücünü oluşturan unsurlarını saymamı isterseniz, birinci olarak liman kenti olması derim. En büyük hazinemiz körfezimizdir. İkincisi de tarihi alandır. Ancak istatistiklere baktığınızda Türkiye’ye geçtiğimiz sene gelen kabaca 40 milyon yabancıların sadece 1 milyon 300 binin İzmir’e gelmiş olması, kabul edilebilir bir durum değildir. İzmir’in turizm pastasından aldığı pay yüzde 5’lerdeyken kıyameti koparıyorduk, bu oran yeterli değil diye; şimdi yüzde 2’lere düşmüş durumda. Bu bir felakettir. Turizmin tüm aktörlerinin bu konudaki tüm söylediklerinde de haklılık payı vardır. Operatörler, ziyaretçileri yarım gün veya bir gün İzmir’de neyle meşgul edeceklerini bilemiyorlar. Benim en ağırıma giden nokta da işte bu; İzmir’in dünyaya veya yabancı ziyaretçiye sunulacak bir şeyinin olmadığı yönündeki söylem. İzmir’in sunulacak çok şeyi var; ancak kentimiz bu değerlerini ne yazık ki bugüne kadar modern turizm anlayışı ile organize

edemedi. Paketleyip, düzenleyip, sunulabilir hale getiremedi. Sayın Aziz Kocaoğlu İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı olduğu dönemde Kemeraltı bölgesinin eski görkemine kavuşmasını istediğini belirterek bizden bu amaçla çalışmamızı istemişti. Aylarca süren profesyonel bir çalışma yapıldı ve gördük ki dünyada pek çok kent bunu başarmış. Bunu her şeyden önce siyasetten arındırılmış, uzun soluklu bir stratejik plan ile yapmışlar. Ve bunu kamunun da içinde bulunduğu özel sektör ağırlıklı bir yapı ile yapmışlar. Bu yapının içinde o alan ile ilgili tüm aktörler var. Türk Ticaret Kanunu'na göre bir "vakıf şirket" kurularak bunun yapılabileceğini gördük ve kuruluşu gerçekleştirdik. Yola çıktık ve dedik ki bizim yaptığımız iş eğer doğruysa, İzmir'in konuyla ilgili tüm aktörleri bu çatının altında er veya geç toplanacaktır. Ve öyle de oldu; Türkiye'de örneği olmayan bir yapıyı TARKEM ile oluşturmuş olduk. EBSO da dahil olmak üzere bütün odalarımız, belediyelerimiz, STK'larımız ve en önemlisi İzmir Valiliğimiz bugün TARKEM'in ortağıdır. Yüzde 40 kamu ve yüzde 60 özel sektör ortaklığındaki yapısıyla TARKEM, 162 ortaklı bir vakıf şirkettir. Bu insanlara "Bakın bu bir temettü şirketi değildir, kar dağıtmaz" dememize rağmen şahıslar da ortak oldular. TARKEM birkaç yıl içinde halka arz edilecektir

ve çıkmak isteyenlerin çıkabilmesi fırsatı da olacaktır. TARKEM, Türkiye'de ilk defa ortaklarına ortaklık sözleşmesi ile birlikte tarihi dokuya zarar verilmeyeceğini taahhüt eden etik sözleşmesi de imzalatan bir şirket olmuştur.

Türkiye'nin ve İzmir'imizin önemli sanayicilerinden biri olarak, EBSO Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptığınız 80'lerin sonu ve 90'ların başından günümüze kadar Türkiye'nin ekonomisi ve sanayi altyapısı anlamındaki genel dönüşümünü nasıl izliyorsunuz?

Bana yönelttiğiniz bu sorunun yanıtını detayıyla vermek saatlerce sürer, dolayısıyla genel bir değerlendirme yapabilirim. İzmir'in bu anlamdaki gelişiminin 1950 öncesi, 50'den Özal dönemine kadar ve devamı olarak incelenmesi uygun olacaktır kanaatindeyim. Turgut Özal ile birlikte Türkiye ekonomisinin liberalleşmesi, Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu'nun kalkması, dışa açılma hamleleri ve bütün bunlarla birlikte İzmirililerin buna intibak etmekte çektiği güçlükler söz konusudur. İzmir'de birkaç hayali ihracat vakası yakalanmıştır ama görülmüştür ki yapanlar İzmirli değil. Neticede İzmirli ne Ecevit'in "kendi dövizini kendin bul" furyasına intibak edebilmiştir, ne de Özal'ın "Anayasa'yı bir kere delmekten bir şey olmaz" anlayışına intibak

edebilmiştir. Buna rağmen ifade ettiğiniz süreçte geldiği nokta, hiç de fena değildir. 200 yıl boyunca kentin tüm demografik unsurlarının ve bunların sahip olduğu birikimin biz Türkleri eğitmesiyle ve kentin Avrupa'ya açılan bir kapı olması özelliğiyle İzmir'de biz bir Batı kültürüne sahip olmuşuzdur. Ancak Batı kültürünün kendine özgü kuralları vardır. Bir defa hukukun üstünlüğü söz konusudur, dürüstlük ve el sıkışarak ticaret yapmak gibi hususiyetler vardır. Netice itibarıyla İzmir'in bunca değişken kültürel unsur içinde, geçmişten günümüze ve kaba tabiriyle vahşi kapitalizme intibakı pek mümkün olamamıştır. Ama bugün oturup düşündüğümüzde diyorum ki, iyi ki böyle olmuştur. Atatürk'ün ifade ettiği şekilde, muasır medeniyetlerin seviyesini aşma yolunda İzmir'de önemli gelişmeler görüyorum. Geçen sene İzmir'in aldığı göç içinde 18 bin İstanbullu ailenin bulunması dahi çok sevindirici bir gelişmedir. İş ki İzmir'e gelen nitelikli insanları geldiklerine pişman etmeyelim.

Şimdi İzmir'de bir süredir güzel bir şans var; bir tarafta Ender Yorgancılar, bir tarafta Mahmut Özgener, bir tarafta Işınsoy Hanım, bir tarafta Jak Bey ve diğerleri. Kamu kurumu statüsünde tüzel kişiliğe sahip oda, borsa ve birliklerimiz arasında uzun süredir ilk defa uyumlu çalışabilen ve

çalışmak zorunda olan başkanlar iş başında. Bu büyük bir fırsat. Tunç Başkan da uyumlu bir insan. Çok uzun süredir İzmir'e Erol Bey kadar yapıcı bir vali gelmedi. Abdül Batur büyük bir şans. Yani konjonktür, İzmir'in lehindedir. Kent bunu iyi kullanırsa ben inanıyorum ki İzmir, önümüzdeki beş ila altı yıl içinde büyük bir sıçrama yapacaktır.

Üniversite Sanayi İşbirliği Merkezler Platformu, bu yılki onur ödülüne sizi layık gördü. Türkiye'de üniversite-sanayi işbirliği vizyonunun oluşumuna uzun yıllardır yaptığınız çok yönlü katkılar nedeniyle ödül size tevdi edildi. EBSOHABER olarak geniş bir haberini önceki sayımızda vermiştik, ancak bir de sizden dinlemek isteriz; nedir bu ödülün anlamı sizin için?

Istanbul'daki ödül töreninde siz

de vardınız ve söylemek isterim ki ben o günkü konuşmamı bir metne bağlı olarak değil, gönlümden geldiği gibi yaptım. En başından beri böyle düşünüyorum; siz tek başınıza ve üstelik üniversite-sanayi işbirliğinin kurulması gibi bir alanda kapsamlı bir iş yapamazsınız. Arkanızda sizi destekleyen bir güç olmalıdır. Ve ÜSİMP'in kuruluşu ve yaptığı çalışmalarda bizim arkamızda duran güç, Ege Bölgesi Sanayi Odası olmuştur. Ben odaların ve iş dünyasını kapsayan ESİAD gibi derneklerin bir tür yüksek lisans veya doktora programı gibi işlevlerinin olması gerektiğine inanıyorum. İnsan olarak ruhumuzu geliştirmek için bu dünyaya geliyoruz ve belki tekrar tekrar geliyoruz. Ancak bir gün ruhumuzu yeterince geliştiresek, bir daha gelmeme şansımız var. En azından ben buna inanıyorum.

Mistisizme girecek değilim ama şunu söylemek istiyorum; hayat, ruhumuzu geliştirmek için bize fırsatlar sunuyor ve Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı olmak da böyle bir fırsattı benim için. Aslında hiç aklımda yoktu ama hayatımda çok önemli rol oynayan sevgili Ersin Faralyalı, EBSO'da görev almam için ısrar etti. Kocaman bir bilgi deryası olan Prof. Dr. Yusuf Vardar'ın bu sırada orada olması büyük bir fırsattı. O sırada Erdal Saygın'ın Ege Üniversitesi'nde rektör yardımcısı olması büyük bir fırsattı. Ben o sırada Ersin'in çağrısıyla EBSO'da olmasam, Yusuf ve Erdal Hocalarımız böylesine yapıcı ve olumlu yaklaşmalar, bütün bu yaşananlar gerçekleşemezdi.

EBSO'nun o dönem başardıkları bununla da sınırlı değildir. Kurduğumuz Türkiye'nin ilk

teknopark şirketi ve Ege Ekonomiye Geliştirme Vakfı'nın ortaya çıkması da müthiş bir olaydır. EGEV'in bırakın Türkiye'yi, dünyada örneği yoktur. 10 tane vilayetin valilerini, belediye başkanlarını, bütün rektörlerini ve bütün odalarını bir araya getirerek bir vakıf kuracaksınız ve bunlar bu kadar yıl birlikte çalışacaklar... Bu da EBSO'nun başarısıdır. Ersin Faralyalı, Ali Nail Kubalı ve Engin Baraz'dan oluşan bir komisyon, o dönemde tam bir yıl çalışmıştır. Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası'nın ortaya çıkması da benzer biçimde olmuştur. Vadeli işlemler piyasaları ve borsalarının incelenmesi için o dönemde Amerika'ya gidildi ve incelemeler yapıldı ve çok güzel raporlar hazırlandı. Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreter Yardımcısı Sabahattin Gazanfer, İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Üyesi Hayri Özmeriç, İTB Meclis Başkanı Engin Baraz, İzmir Ticaret Odası Başkanı Halit Şarlak ve Ege Bölgesi Sanayi Odası'ndan ben, bu süreçte

büyük gayretler sarf ettik ve diyebilirim ki aslında VOB'un temelleri de EBSO'da atılmıştır. Sonrasında da "Bu iş İzmir Ticaret Borsası'nın işidir" diyerek oraya emanet ettik. Ha, İzmir buna daha sonra sahip çıkamamıştır, o ayrı mesele. Bugün Türkiye'nin en çok gurur duyulacak sanayi bölgelerinden biri olan Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ni de arsa spekülâtorlerinden kurtararak yatırımların önünü açan, yine EBSO'nun girişimleri olmuştur. Bir Murat Demirer'in, bir Kemal Baysak'ın, bir Mehmet Refik Soyer'in, bir Cemal Dirin'in oradaki emekleri büyüktür.

Yani uzun lafın kısası şu; o gün İstanbul'da sizinle bulunduğumuz törende söylediğim, bu emeklerimizin arkasında EBSO'nun gücünün olduğu ve dolayısıyla ödüllü EBSO'ya atfettiğim şeklindeki konuşmamın özü, bir ömür boyu geçerlidir ve sadece o konuda değil, bahsettiğim şekilde birçok konu için geçerlidir. O zamanki ruh, o insanlar ve EBSO'nun varlığı, bizlere büyük güç vermiştir.

EBSO camiamıza iletceğiniz mesajlarınız nelerdir?

Okumayı sevmiyoruz, hepiniz bol bol okuyun diyorum. Teknoloji çağında artık televizyon izlemenin bile şekli değişti ve medya çeşitleri çoğaldı. Ama neyse ki benim "sentezciler" dediğim insanlar var ve bunlar, bilgileri derleyerek toplu halde bizlere sunuyorlar. Bunları takip edin derim. Biz de "ozetkitap.com" adında bir site ile benzer bir çalışma yapıyoruz. Homo Deus ve Homo Sapiens kitaplarının yazarı, tarihçi Hariri'nin yeni yayınlanan 21. Yüzyıl için 21 Tavsiye adlı kitabını okumanızı özellikle öneririm. Türkiye için bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olanlar ülkesi deniyor; bunu kırmak için en azından biraz bilgi sahibi olarak işe başlamamız gerekiyor. O nedenle okumalıyız. 21. yüzyılda dünya yepyeni bir doğrultuya ilerliyor. Sevgili Ender Yorgancılar bunu görerek senelerdir "Sanayi 4.0" diye söyleyip duruyor ve geleceğin hedefini göstermeye çalışıyor. Ancak bu konu sadece EBSO'nun ve Ender'in çabasıyla olacak iş değil, bir kentin ve hatta bir ülkenin uyanışına ihtiyaç var.

Balık dünyası

Enver OLGUNSOY
EBSO Meclis Üyesi

Dünyada 20 bin çeşitten fazla balık çeşidi, denizlerde yaşam savaşı veriyor. Giderek nesli tükenen cinsler bu sayıyı azaltsa da, balık doğanın bize sunduğu mükemmel bir hediye.

Lezzetli bir yiyecek olmasının yanında, sağlığımız için de çok önemli protein, vitamin, mineral, esansiyel yağlar içeriyor. Tabii çevre kirliliği sonucu yuttukları mikro plastikler ve ağır metaller onları da hasta ediyor, bizleri de... İklim değişiklikleri sonucu da göç yolları ve zamanı değişerek onların biyolojik dengesini bozuyor. Örneğin El Nino 70'li yıllarda

sardalya neslinin nerdeyse yok olmasına sebep olacaktı. Giderek beslenme sorunları oluşuyor ve bazılarının nesli tükeniyor, bazılarının sayıları azalıyor... Bu olumsuz şartlara, bir de insanoğlunun vahşi avlanma yöntemleri ilave olunca, doğanın bize sunduğu bu nimet maalesef giderek azalıyor. Rakamlar 1990'ların ortasından bu yana yılda küresel olarak avlanan balıkların 1,2 milyon ton azaldığını gösteriyor.

İnsanoğlunun balık israfı da ayrıca bir problem. 2018 rakamlarına göre avlanan 171 milyon ton balığın sadece üçte biri

sofraya gelebiliyor. Çöp balık olarak değerlendirilen ve beğenilmeyen cinsler, nakliye sırasında harap olanlar, marketlerde bozulabilenler, kotadan fazla avlanıp zorunlu olarak atılanlar, tüketicilerin özensiz tükettikleri, aslında değerlendirilebilecekken israf edilen deniz ürünleri olabiliyor. Balık yetiştiriciliğinde kafa, kuyruk ve iç organlar gibi insanlar tarafından tüketilmeyen kısımlar ise rendering tesislerinde işlenerek balık unu ve balık yağı olarak değerlendiriliyor. FAO 2018 rakamlarına göre avcılık balık üretimi ile yetiştiricilik balık üretimi yaklaşık yarı yarıya oranda.

Bu girişten sonra ülkemizde tükettiğimiz balıklardan söz etmek gerekirse, en çok tükettiğimiz balık çeşidi küçük göçmen balıklardır. Yani hamsi, istavrit, sardalya Türk halkının balık menüsünün çoğunu meydana getirir.. Daha ziyade yetiştirici balığı olarak tüketimi daha fazla olan levrek ve çupura da bu küçük göçmenleri takip eder.

Balık oda sıcaklığında 2-3 saatten fazla bekletilmemeli, buzdolabında muhafazası ise 2-3 günü geçmemelidir. Ancak derin dondurucuda 3-4 ay muhafaza edilebilir. Balık tüketiminde besin değerini en çok koruyan yöntemler sırası ile; çiğ tüketim, haşlayarak marine, fırında pişirmek, ızgara etmek ve en son da yağda kızartma yöntemi ile balığın pişirilmesidir.

Haftada en az iki kez balık tüketmek sağlıklı beslenme programlarında önerilmektedir. Protein, fosfor, D vitamini, EPA ve DHA yağları, (Omega 3 yağ asitleri) balığın en önemli ihtiva ettiği, sağlığımız için yararlı unsurlarıdır. Kalp damar hastalıklarını önlemede, bağışıklık sistemini geliştirmede, kemik yapımızı güçlendirmede, diyabette çok önemli yararlar sağlayan balık,

insanoğlunun yaşam sürecinde çok önemli bir yer tutmaktadır. Öyle ki Napolyon'un zamanında askerlerinin savaş sırasında beslenmesi için bulduğu yegane çözüm, ton balık konservesi olmuştur.

Tokyo Tsukiji balık marketinden söz etmeden yazıyı bitirirsek, balığı en çok tüketen, balığa neredeyse tapan Japon halkına haksızlık etmiş oluruz. Neredeyse bir şehir büyüklüğünde olan bu balık pazarı, dünyanın en büyük balık pazarıdır. Tokyo'da turistik tur programlarında dahi yer olan bu balık pazarı, taze deniz mahsullerini denemek için müthiş bir fırsat sunmaktadır. Adeta balıkçılığın tapınağı olan bu pazarda, yılın ilk orkinosunu almak için çılgınca açarttırmalar olur. Örneğin 5 Ocak 2013 tarihinde yılın ilk balığı olan 222 kilogramlık orkinos, 1,76 milyon dolara satıldı.

Ama rekor 2019 yılında geldi. 6 Ocak 2019'da mavi yüzgeçli 278 kilogramlık bir orkinos, tam 3,1 milyon dolara satılarak tüm zamanların rekorunu kırdı. Bu balık pazarında yılda 4 milyar dolarlık alışveriş yapıldığı ifade ediliyor. Bu pazarda Japonya'nın en iyi suşi restoranlarının sahipleri, her gün 21 milyon dolardan fazla taze balık alımı yapıyorlar. Son 10 yılda Japonya'nın turistler tarafından en çok ziyaret edilen yerlerinden biri oldu bu pazar.

Japon suşisi önce 60'lı yıllarda fit olma adına ABD'de ünlendi, sonra tüm dünyaya yayıldı. Ama en çok tüketimi tabii ki Japonya'da. Suşinin ana malzemesi olan mavi kanat orkinos, üretimi, aslında kotalara bağlanmış durumda.

Son söz olarak; balık rezervimizi korumamız gerekiyor. Giderek azalan balık nüfusu bizi deniz ürünü olarak yosun yemeye mecbur bırakabilir. Şimdiden uzmanlar "yosunlar geleceğimizdir" sloganı ile dikey olarak askılanmış olarak yetiştirilen yosun kolonilerinin varlığına işaret ediyor. Yosun burgerleri, yosundan yapılmış sosları tüketeceğimiz deniz ürünleri arasında gösteriyorlar.

EBSOV'un bursiyer gençleri Atatürk'ün izinde

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı Kadınlar Birliği, vakıftan bu dönem burs desteği almaya hak kazanan lise ve üniversite öğrencileriyle tanışma toplantısı gerçekleştirdi. Vakfın öğrenim bursunu geleneksel hale getirilen Gardırop projesiyle öğrencilere giyim desteğinin de verildiği etkinlikte, Mustafa Başgülşen tarafından Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yaşamından ve eserlerinden anekdotların anlatıldığı "Atatürk Gösterisi" de sunuldu.

EBSO Vakfı Kadınlar Birliği Başkanı İpek Özçelik, geleceği kuracak olan gençlerin bu görev ve emaneti Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ten aldıklarını belirterek "O'nun ilkeleri ışığında yürüyerek ve çalışarak ilerleyebilirsiniz. Hepinizin çok başarılı ve mutlu olacağınıza inanıyoruz. Hepinize başarılar diliyoruz" dedi.

"O eşsiz lidere selam olsun"

Özçelik'in konuşmasının ardından televizyoncu Mustafa Başgülşen, Atatürk'ün hayatı, eserleri ve fikirlerini anlatan tek kişilik "Atatürk Gösterisi"ni sundu. Selanik'te geçen çocukluğundan başlayarak

Atatürk'ün öğrencilik ve askerlik hayatında, ülkenin dört bir yanındaki o cepheden bu cepheye vatan savunması için koştururken yaşadıklarını, Kurtuluş Savaşı'nı nasıl planladığını ve ne zorluklarla Büyük Zafer'e ulaştığını, ardından ise yıkık haldeki Türkiye'yi nasıl çağdaş bir devlet haline getirdiğini EBSOV bursiyeri olan öğrencilere anlattı. Sunumunu video gösteriyle zenginleştiren Başgülşen, "Ege Bölgesi Sanayi Odası çatısı altında sevgili öğrencilere

gösterimi sunmaktan büyük mutluluk duydum. EBSO Vakfı'nın tüm üyelerine sonsuz sevgi ve saygılarımı sunuyorum. Ülkemizi yoktan var eden Mustafa Kemal Atatürk'e, o eşsiz lidere selam olsun" diye konuştu.

Gösterinin ardından EBSO Vakfı Kadınlar Birliği üyeleri ile öğrenciler, EBSOV Sanayiciler Kulübü'ndeki öğle yemeğinde bir araya geldi. Öğrencilere ayrıca Gardırop projesi kapsamında giyim desteği de sağlandı.

Teknoloji ve KOBİ'ler için iki yeni fon

Teknoloji yatırımları ve inovatif çalışmalar yapan KOBİ'ler, Türkiye Kalkınma Fonu çatısı altında oluşturulan Teknoloji ve İnovasyon Fonu ile Bölgesel Kalkınma Fonu'ndan yararlanabilecek. Fonların kuruluşunu duyuran Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, "Bankacılık sistemi genellikle kısa vadeli kaynaklardan besleniyor. Hal böyle olunca da bu kaynaklar uzun vadeli yatırımları finanse etmekte görece yetersiz kalıyor. Teknoloji ve İnovasyon Fonu ile bu gibi girişimlerin doğmasını, hayatta kalmasını ve büyümesini sağlayacağız. Belki de ülkemizden çıkacak unicornlar, ki bizim adlandırmamızla turcornlar, bu fon sayesinde kendilerini keşfedecekler" dedi.

Girişim sermayesi yatırımlarını artırmanın, özel sektörün bu alana eğilmesini sağlamanın ve bu yatırımları ülken geneline yaymanın gerektiğinin altını çizen Varank, Türkiye Kalkınma Fonu çatısı altında kurulan Teknoloji ve İnovasyon Fonu ile Bölgesel Kalkınma Fonu'nun söz konusu amaçlara hizmet edeceğini söyledi.

Bankacılık sistemi yeterli olmuyor

Finans piyasalarında ağırlığı bankacılık sisteminin oluşturduğunu ifade eden Varank, "Bankacılık sistemi genellikle kısa vadeli kaynaklardan besleniyor ve görece yetersiz kalıyor. İyi bir iş kurma fikriniz ve girişimcilik kabiliyetiniz var ancak

finansla erişimde sıkıntı yaşıyorsanız, girişim sermayesi bu noktada yardımınıza yetişiyor. Bu yöntemde girişimlere kaynak sağlamanın yanı sıra, girişimlerin ihtiyaç duydukları yönetim desteği de kendilerine sağlanıyor. Böylece yenilikçi şirketlerin daha da büyümesi, ürün çeşitliliğine gitmesi ve dış piyasalara açılması gibi alanlarda profesyonel tavsiyeler veriliyor" diye konuştu.

KOBİ'lere kaynak

Fonlardan kimlerin faydalanabileceğine de değinen Varank, 350 milyon liralık Teknoloji ve İnovasyon Fonu'yla, Türkiye'de büyük potansiyeli olan teknoloji tabanlı girişimlere destek sağlayacaklarını kaydetti.

Bu fonla, teknopark firmaları başta olmak üzere, yeni nesil girişimcilerin projelerine sermaye desteği sağlayacaklarını aktaran Varank, böylece ulusal ve uluslararası arenada başarı hikayeleri yazacak girişimcilerin önünü açacaklarını kaydetti. "Teknoloji ve İnovasyon Fonu ile bu gibi girişimlerin doğmasını, hayatta kalmasını ve büyümesini sağlayacağız" diyen Varank, 400 milyon liralık bir büyüklüğe sahip olan Bölgesel Kalkınma Fonu'nun Türkiye'nin her bölgesine ulaşip, bölgesel ve küresel oyuncu olma potansiyeline sahip KOBİ'lere kaynak aktaracağını belirtti. Varank, bu kapsamda kalkınmada öncelikli sektörleri ve istihdamı artıran yatırımları destekleyeceklerini ifade etti.

“
Türkiye Kalkınma Fonu çatısı altında Teknoloji ve İnovasyon Fonu ile Bölgesel Kalkınma Fonu kuruldu. 750 milyon liralık büyüklüğe sahip iki fon, teknoloji tabanlı girişimler ile bölgesel bazda KOBİ'leri destekleyecek.
”

Küresel ticaret 2020'de yüzde 2,3 büyüyecek

UNCTAD Dünya Ekonomik Durumu ve 2020 Beklentileri Raporu'na göre, küresel ticaret büyümesinin 2020'de yüzde 2,3 seviyesine çıkması bekleniyor.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) tarafından hazırlanan Dünya Ekonomik Durumu ve 2020 Beklentileri Raporu'na göre, küresel ticaret büyümesinin 2020'de kısıtlı toparlanmayla yüzde 2,3, 2021'de ise yüzde 3,2 seviyesine çıkması bekleniyor.

Uzun süren ticaret gerilimleri ve yavaşlayan ekonomik faaliyetler küresel ticarete düşüşe neden oldu. Raporda geçen yıl boyunca, küresel ticaret gerilimlerinin daha yaygın hale geldiği, Çin ve ABD'nin ötesine geçerek daha fazla ülke ve ürün grubunu kapsayacak şekilde genişlediği de belirtildi.

Küresel ticaret gerilimlerinin kaynakları

arasında, Brexit ile ilgili ticaret belirsizliği, çeşitli ülkelerin Hint tarifelerine karşı şikayetleri, Avrupa Birliği ve ABD arasındaki karşılıklı korumacılık iddiaları ve Kore Cumhuriyeti ile Japonya arasındaki ticaret anlaşmazlığı gösterildi.

Ticaret gerginliklerinin arttıkça küresel tedarik zincirlerinde aksamaların olduğuna dair işaretlerin oluştuğuna dikkati çeken raporda, ticari anlaşmazlıkların geniş üretim ağlarına sahip elektronik ve otomobil sektörlerindeki döngüsel rüzgârları artırdığı kaydedildi.

“Riskli” toparlanma

Gelecekteki ticaret eylemlerini çevreleyen yüksek belirsizliğin birçok ülkede yatırım

büyümesini azaltarak iş güveninin bozulmasına neden olduğuna vurgu yapılan raporda, yaşanan bu gelişmelerin, sermaye ve ara mallara olan küresel talebi baskılayarak uluslararası ticaret faaliyetlerindeki düşüşe sebep olduğu bildirildi.

Rapora göre, küresel ticaret büyümesinin ılımlı bir şekilde 2020'de yüzde 2,3'e ve 2021'de yüzde 3,2'ye yükselerek toparlanması bekleniyor. Bu tahminlere göre, ticaret belirsizliğinin devam edeceği ancak daha fazla yükselmeyeceğini varsayılıyor. Raporda, ABD ve Çin arasındaki gerilimlerin hafiflemesinin, küresel ticaret büyümesinin taban çizgisinden daha yüksek olmasına yol açtığı ve Brexit etkilerinin henüz tam olarak fiyatlandırılmadığı açıklandı.

Değerlendirmede, 2020 için öngörülen mütevasi toparlanmanın yüksek risklere maruz kalacağı, Kore Cumhuriyeti ve Japonya arasındaki ticaret anlaşmazlığının, yarı iletkenlerin yüksek küreselleşmiş değer zincirini bozabileceği, gelişmiş ve gelişmekte olan bölgelerde, tarifeli ticaret büyümesinin 2018'den bu yana önemli ölçüde zayıfladığı ama önceki altı yıl için ortalama büyüme oranlarının oldukça altına düştüğü hatırlatıldı.

İthalatın büyümesi yavaşladı

Geçen yıl küresel tarifeli ticaret büyümesindeki keskin düşüşün, Çin ve diğer gelişmekte olan Asya ekonomilerinden gelen ithalat talebindeki daralmadan kaynaklandığı ve bu durumun, ticaret gerilimlerinin bölgenin geniş sınır ötesi üretim ağları üzerindeki etkisini ve aynı zamanda Çin'deki iç talebin yavaşlamasını yansıttığı aktarıldı.

Rapora göre, Amerika Birleşik Devletleri'nde, tarife artışı yıl boyunca Çin'den yapılan ithalatta

çift haneli düşüşe katkıda bulunduğu, toplam ithalat büyümesi önemli ölçüde yavaşladı.

Sermaye harcamalarının yavaşlaması ve otomotiv endüstrisindeki aksamaların Avro Bölgesi'ndeki ithalat talebini azaltıldığı öne sürülen raporda, gelişmekte olan bölgeler arasında, ticaret gerilimlerinin ithalat büyümesi üzerindeki etkisinin ülkeye veya bölgeye özgü faktörler tarafından daha da kötüleştiğine değinildi. Afrika, Batı Asya ve Latin Amerika'daki çeşitli ekonomiler dahil olmak

üzere büyük emtia ihracatçıları için, emtia fiyatlarındaki yavaşlamanın iç yatırım faaliyetlerini etkilemeye devam ettiği için ithalat büyümesinin zayıf kaldığına da dikkat çekildi.

Latin Amerika'da, Arjantin'deki derinleşen ekonomik krizin, sermaye harcamalarında keskin bir daralma ile ithalat talebinin çökmesine neden olduğu belirtilen raporda, Hindistan ve Güney Asya'daki diğer büyük ekonomilerde görülen ekonomik yavaşlamanın tarifeli ithalat talebini bastırmasının altı çizildi.

Moody's: Küresel finansal koşullar ılımlı

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, küresel finansal şartların yükselen tahvil fiyatlarına rağmen ılımlı görünüm sergilediğini bildirdi. Moody's'ten yapılan açıklamada küresel finansal koşulların geçen yılın ikinci yarısında artan tahvil fiyatları ve likidite riskine rağmen ılımlı olduğu kaydedildi.

Açıklamada, 2019'da ABD ve Çin'in kısmi bir ticaret anlaşmasına varabileceği yönündeki beklenti ve genişlemeci para politikalarının desteği ile küresel finansal varlıkların fiyatları yükselirken, piyasa oynaklığının azaldığına vurgu yapıldı.

Moody's açıklamasında ABD ve İran arasındaki gerilimin bölgesel ve jeopolitik risklerin artmasına yol açtığı belirtilirken, kredi derecelendirme kuruluşunun temel senaryosuna göre her iki ülkenin de askeri çatışmadan kaçınmasının beklendiği hatırlatıldı.

Açıklamada değerlendirmelerine yer verilen Moody's Kredi Stratejisti Collin Ellis, "Yüksek riskli tahvillere ilişkin iştah azalırken, küresel finansal şartlar dengeli seyretti. Hisse senetlerinin fiyatları bazı piyasalarda artmış gibi görünse de sabit gelir getirili yatırımlara kıyasla o kadar da pahalı görünmüyor" yorumunu yaptı.

Petrol dalgalı seyrini sürdürecektir

Rapora göre, emtia fiyatları, küresel büyümenin yavaşlaması ve yüksek ticaret gerilimlerinin talep üzerine tartılması nedeniyle geçen yıl hafifledi. Ham petrol dahil olmak üzere birkaç emtia piyasasında arz kesintileri yıl boyunca vadeli işlem sözleşmelerinin spekülasyon alımlarını tetikledi. Raporda, "Küresel talebin zayıflamasıyla ilgili artan endişeler fiyatları düşürmeye devam ettiği için, sonuçta ortaya çıkan fiyat artışları çoğunlukla kısa sürdü. Hafif talep görünümünün tedarik kısıtlamalarını bastırıldığından dolayı çoğu emtia fiyatlarının zayıf kalması bekleniyor" ifadelerine yer verildi.

Petrol ihraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve Rusya Federasyonu liderliğindeki ham petrol üretim kesintilerinin uzatılması, küresel talebin zayıflaması ve ABD'den hızla artan arz bağlamında aşırı arzın önüne geçtiği belirtiliyor.

Değerlendirmede şunlara yer verildi:

"Petrol piyasaları 2020 yılında dalgalı seyrini sürdürecektir. Brent ham petrol varil başına ortalama 59,5 dolar olacak. Bakır, kurşun, çinko ve alüminyum dahil olmak üzere bu kategorideki diğer emtiaların ara fiyat döngülerinin düşük endüstri talebi nedeniyle aşağı yönlü seyredecek. Kıymetli olmayan metaller olan talep büyük ölçüde Çin'in büyüme beklentilerine bağlı olduğundan, bu emtia fiyatları 2020'de azalacak. Buna karşılık, kıymetli metaller için alt endeks, riskten kaçınan yatırımcılar bu emtialardan kaçarken, altın, platin, paladyum ve gümüşün artan fiyatlarını yansıtan sürekli bir yükseliş eğilimi göstermektedir."

Avustralya'da hasat etkilendi

Geçen yıl Mayıs ayında Amerika Birleşik Devletleri'nin Orta Batı bölgesinde şiddetli yağışların, tahıllarda uluslararası fiyat artışına neden olduğuna işaret eden

raporda, ortalama gıda fiyatlarının 2020 yılında sabit kalacağı tahmininde bulunuldu. Avustralya'da son zamanlarda meydana gelen şiddetli meteorolojik olayların, çeşitli alanlarda zayıf tahıl hasatlarına neden olması bekleniyor. Tahıl stokları rahat seviyelerde kaldığından, bu tür olayların uluslararası

hububat fiyatları üzerinde sınırlı etkiye sahip olması ve gıda fiyatlarının özellikle gelişmekte olan ülkelerde bölgeye özgü fiyat artışlarına eğilimli olmaya devam edeceği de öngörülmüyor.

Avro Bölgesi'nde yıllık enflasyon artıyor

Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat), Avrupa Birliği (AB) ve Avro Bölgesi'nin aralık ayı yıllık enflasyon verilerini yayımladı. Buna göre, Avro Bölgesi'nde kasımda yüzde 1 olan yıllık enflasyon, aralıkta yüzde 1,3'e ulaştı. AB'de ise kasımda yüzde 1,3 olan yıllık enflasyon, aralıkta yüzde 1,6 olarak ölçüldü.

AB üyesi ülkeler arasında aralıkta en yüksek enflasyon yüzde 4,1 ile Macaristan, yüzde 4 ile Romanya, yüzde 3,2 ile Slovakya ve Çekya'da gerçekleşti. Söz konusu dönemde en düşük enflasyon, yüzde 0,4 ile Portekiz ve yüzde 0,5 ile İtalya'da belirlendi.

Enflasyon oranı, aralıkta Almanya'da yüzde 1,5, Fransa'da yüzde 1,6, İngiltere'de yüzde 1,3 ve İspanya'da yüzde 0,8 oldu.

Bu arada, Avro Bölgesi'nde para politikasını yürütmekten sorumlu olan Avrupa Merkez Bankası (ECB), bölgede fiyat istikrarını sağlamak için yüzde 2'nin hemen altında ancak yüzde 2'ye yakın seviyede enflasyon hedefliyor.

AÇIKHAVADA FARKIMIZ AÇIK!

3000 m² alana yayılan üretim tesisimiz, teknolojik altyapımız ve uzman kadromuzla
markanızı açık ara **öne çıkarıyoruz.**

Dijital Baskı Merkezi

Endüstriyel Reklam Çözümleri

Araç giydirme

Tabela / Totem Üretimi

Çelik Konstrüksiyon

Dış Cephe Sistemleri

İAR

İZMİR AÇIKHAVA REKLAM

Güney Amerika'nın üretim ve ihracat üssü:

ŞİLİ

Şili, sahip olduğu zengin doğal kaynaklar ve stratejik konumuyla Güney Amerika'nın en dikkat çekici ekonomilerinden biridir. Kendi bölgesinde ekonomik reform politikalarına başlayan öncü ülke olması, diğer Güney Amerika ülkelerinden daha önce ve daha hızlı bir büyüme başarısı yakalamasını sağlamıştır.

Henüz 1800'lerin başında, İspanya'ya galip gelerek bağımsızlığını kazanan Şili, takip eden yılları da topraklarını genişleterek ve ulusal bağımsızlığını güçlendirerek geçirmiştir. Ancak, 1900'lü yılların ilk yarısında birbiri ardına yaşanan dünya savaşları ve 1929 büyük ekonomik krizi Şili'yi oldukça olumsuz etkilemiştir. Bunun yanında deprem gibi doğal afetlerin sık yaşanması da, ülkeyi zorlayan bir diğer etken olmuştur. Ayrıca, Şili'nin kendi içindeki ulusal politik çekişmeleri de bu sürece damgasını vurmuştur.

Ancak, 70'lerden itibaren ve özellikle 90'lı yıllarda uygulanan ekonomik reform politikaları, Şili'nin Güney Amerika'da ön plana çıkmasını sağlamıştır. İthal ikameci politikaların terk edilmesi, madencilik gibi stratejik öneme sahip sektörlere odaklanması ve imalat ile ihracatın öncelikli bir reform politikası olarak değerlendirilmesi, büyümeyi ve kalkınmayı destekle-

miştir. Söz konusu reform politikaları olumlu sonucunu vermiş ve Şili, Güney Amerika bölgesinde kredi notunu 25 yıl boyunca A seviyesinde tutmayı başarabilen tek ülke olmuştur.

Tarımsal üretim

Ülke topraklarının neredeyse tüm Güney Amerika kıtası boyunca uzanacak kadar geniş olması, tarımsal potansiyele çeşitlilik kazandırmıştır. 1980'li yıllarda tarımsal modernizasyonun, bir ekonomik reform politikası olarak ele alınması, bu alandaki atıl potansiyelin piyasalara kazandırılmasını sağlamıştır. Ayrıca, kuzey yarımküre ile mevsimsel farklılık, Şili'nin yaz döneminde kuzey ülkelerine tarımsal ihracatını artırmaya yaramaktadır. Başlıca tarım ürünleri; buğday, mısır, yulaf, fasulye ve meyve çeşitleridir. Hayvancılık açısından ise büyükbaş hayvancılık ve özellikle balıkçılık gelişmiş durumdadır.

Güney Amerika ülkeleri arasında meyve ihracatında birinci, balık ihracatında ise ikinci sıradaki ülke olması, Şili'nin tarımsal başarısının özeti niteliğindedir.

Sanayi kolları ve madencilik

Sanayi sektörü, reform poli-

tikleri sürecinde hızlı bir gelişim göstermiştir. Ülkedeki tarımsal zenginlik doğrultusunda, tarımsal gıda işleme sanayi, milli gelirin dörtte birini karşılayacak kadar gelişmiş konumdadır ve sanayinin asıl itici gücüdür. Bunun yanında; makine, plastik ve plastik ürünleri, cam ve cam ürünleri, kağıt ve kağıt ürünleri, demir ve çelik ürünleri ve kimyacılar sanayide önemli bir yer edinmiştir. Ara malı ve sermaye malı ihtiyacı ise büyük ölçüde ithalat ile karşılanmaktadır.

Doğal kaynakların zenginliği madencilik sektörünün dünyanın en büyük ekonomileri ile rekabet edebilecek güçte olmasını sağlamıştır. Dünyanın bakır rezervlerinin üçte birine sahip olan Şili, bu zenginliğiyle dünyanın en büyük bakır üreticisi konumundadır. Bunun yanında; gümüş, altın, demir, çinko, kurşun, kireç yatakları da madencilik desteklemektedir.

Hizmetler sektöründe ise finans ve turizm sektörleri ön plandadır. Finans sisteminin gelişmişliği, Şili'nin Güney Amerika bölgesinde önemli bir finans ve ticaret merkezi olmasını sağlamıştır. Ülkenin doğal güzellikleri ise turizmi yıllar itibarıyla geliştirmiştir. Diğer taraftan, perakende ve ulaştırma sektörleri de güçlü bir altyapıya sahiptir.

Dış ticaret

Şili'nin ihracat potansiyelinin zenginliği ve uluslararası ticaretle bütünleşme çabaları sonucunda, ihracat düzenli olarak artan bir seyir izlemiştir. İhracatın bu gelişimi, birkaç yıl haricinde Şili'nin sürekli dış ticaret fazlası veren bir ülke olmasını sağlamıştır. Yeraltı kaynakları zenginliği doğrultusunda ihraç edilen ürünlerin büyük bir bölümünü bakır ve bakır ürünleri oluşturmaktadır. Bunun yanında; tarımsal gıda ürünleri, balık ve demir ürünleri Şili'nin diğer ihracat kalemleridir.

İthalatta ise; mineral yakıt ve yağlar, motorlu taşıtlar ve otomobiller, bilgisayar parçaları ve ilaç ürünleri başı çekmektedir.

90'lı yıllarda yatırım mevzuatının liberalleştirilmesi, yabancı yatırımcıların Şili'ye ilgilerini artırmıştır. İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde, 59./190 sırada yer alan Şili'de yatırımlar; gıda, madencilik, enerji ve hizmetler sektörlerinde yoğunlaşmıştır.

Şili'nin Küresel İnsani Gelişmişlik Endeksi'nde 42./189 sırada ve çok yüksek insani gelişmişlik kategorisinde yer almasının yanında; Küresel Rekabet Endeksi'nde 33./141 ve Ekonomik Serbestlik Endeksi'nde 18./180 gibi yüksek derecelerde bulunması, ekonomik ve sosyal gelişmişliğini gösteren önemli detaylardır.

Türkiye-Şili ilişkileri

1913'de, Osmanlı döneminin son yıllarında resmi nitelikte başlatılan Türkiye-Şili ilişkileri, Cumhuriyetin ilk yıllarında tekrar ele alınmış ve 1926'da imzalanan Dostluk ve İşbirliği Anlaşması ile güçlendirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'ni tanıyan ilk Güney Amerika ülkesinin Şili olması, ilişkilerin güçlü bir temele oturmasını sağlamış ve ilerleyen yıllarda diplomatik ilişkiler Büyükelçilik düzeyine taşınmıştır.

80'li ve 90'lı yıllarda, her iki ülkede de liberalizasyon ve dışa açılma politikalarına önem verilmesi, ticari ve ekonomik ilişkileri geliştirmiştir. Artırılan üst düzey ziyaretler sonrasında 2011'de yürürlüğe giren Türkiye-Şili

ŞİLİ ÜLKE PROFİLİ (2018)

Nüfus (Milyon Kişi)	18,7
Nüfus Artış Hızı (%)	1,4
GSYİH (Milyar Dolar)	298,2
GSYİH (%)	4,0
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	15.923
Enflasyon Oranı (%)	2,1
İşsizlik Oranı (%)	6,9
İhracat (Milyar Dolar)	75,4
İhracatta ilk 5 Ülke	Çin, ABD, Japonya, G. Kore, Brezilya
Temel İhracat Ürünleri	Metaller, Bakır, Meyveler, Balıklar, Odun ürünleri
İthalat (Milyar Dolar)	74,1
İthalatta ilk 5 Ülke	Çin, ABD, Brezilya, Arjantin, Almanya
Temel İthalat Ürünleri	Mineral yakıtlar, Motorlu taşıtlar, Makinalar, Plastik, Giyim eşyası
Çarj Denge (%; GSYİH)	-3,0
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	11,0
Tarım (%; GSYİH)	4,2
Sanayi (%; GSYİH)	32,8
Hizmetler (%; GSYİH)	63,0

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

ŞİLİ KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2018)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)
Metallere, cıvı ve kül	21,2	Mineral yakıtlar ve yağlar	12,3
Bakır ve bakırdan aygıt	18,1	Motorlu kara taşıtları	10,4
Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	6,3	Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	8,8
Balıklar, kabuklu hayvanlar	5,8	Elektrikli makina ve cihazlar	7,5
Odun veya diğer lifli maddelerin hamurları	3,6	Plastikler ve mamulleri	2,6
Ağaç ve ahşap eşya	2,8	Orsilmemiş çiyim eşyası ve aksesuarı	1,8
Anorganik kimyasallar	2,3	Demir ve çelik	1,6
Meyrubat, alkolü içkiler	2,0	Eczacılık ürünleri	1,5
Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar	1,1	Etiler ve yenilen sakatat	1,5
Etiler ve yenilen sakatat	1,0	Orme giyim eşyası ve aksesuarı	1,4

Kaynak: Trademap (ilk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE - ŞİLİ TİCARET PROFİLİ (2018)

Fasıl	Türkiye'nin Şili'ye İhracatı (Milyon \$)	Fasıl	Türkiye'nin Şili'den İthalatı (Milyon \$)
Demir-çelik ana sanayi	122	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	135
Motorlu kara taşıtları ve motorları	81	Demir dışı metal cevherleri	106
Plastik ürünleri	22	Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	63
Ana kimyasal maddeler	20	Ana kimyasal maddeler	31
Özel amaçlı makineler	19	Et, balık, sebze, meyve, katı ve sıvı yağlar	16
TOPLAM	386	TOPLAM	370

Kaynak: TÜİK

Serbest Ticaret Anlaşması bu alanda önemli bir milat olmuştur. Coğrafi uzaklığa rağmen, dostane ilişkilerin seyri, ticari işbirliğine de önem verilmesini sağlamış ve ikili ticarete gelecek yıllarda da ivme kazandırılması amacıyla Şili, Ticaret Bakanlığı tarafından 2020-2021 döneminde İhracatta Hedef Ülkelerden biri olarak belirlenmiştir. Türkiye'nin Şili'ye ihracatında inşaat demiri, otomobiller, diğer motorlu taşıtlar ve diğer demir-çelik ürünleri başı çekmektedir. Türkiye'nin Şili'den ithal ettiği temel ürünler ise bakır ve bakır alaşımları, kabuklu

meyveler, büyükbaş hayvanlar ve balıklardır. Güney Amerika'nın öncül ekonomilerinden biri olması, elde ettiği ekonomik başarıları ve ikili ilişkilerin güçlü bir altyapıya sahip olması, Türkiye'den Şili'ye yönelik yatırımları cazip kılmaktadır. Yatırımlarda vergi muafiyetleri ile istihdam ve girişimcilik teşvikleri dikkat çekmekte olup, temel sektörler olarak gıda sanayi, madencilik, turizm, enerji ve hizmetler belirlenmiştir. Yatırımlarla ilgili her türlü bilgi ve yatırımcı rehberine Şili Yatırım Ajansı'ndan erişilebilmektedir. (<https://investchile.gob.cl/>)

Görsel QR tarama uygulamasında görüntüleyerek,
EBSO Araştırma Müdürlüğü 2020 Ocak ayı
Ekonomik Bültenine erişebilirsiniz.

ABD-İran gerginliği ile dünya yeni yıla küresel risklerin gölgesinde girdi

Dünya ekonomisi 2020 yılına ABD-İran gerginliğinin, jeopolitik risklerin ve yaygınlaşan çevre felaketlerinin gölgesinde girdi.

İran Devrim Muhafızlarına bağlı Kudüs Gücü Komutanı Kasım Süleymani'nin ABD tarafından öldürülmesi ve İran'ın karşı saldırısı, uzun zamandır gündemde olan iki ülke arasındaki gerginliğin zirveye çıkmasına sebep oldu. Yaşanan saldırılar sonrası, küresel piyasalarda güvenli varlıklara doğru ciddi bir kaçış eğilimi yaşandı. Söz konusu gerginlik, iki ülke için olduğu kadar Ortadoğu ve dünya barışı için de ciddi bir tehdit olarak değerlendiriliyor.

Dünya Ekonomik Forumu, Davos toplantısını 50. kez gerçekleştirmeye hazırlanırken 2020 yılı Küresel Riskler Ra-

poru'nu yayınladı. Raporun 15 yıllık tarihinde ilk kez, gelecek 10 yılda ortaya çıkabilecek küresel risklerin en önemli 5 tanesi iklim krizi ve çevreyle ilgili belirlendi. Ayrıca, ekonomik çatışmalar ve yurt içi siyasi kutuplaşmalar diğer önemli riskler olarak dikkat çekti. Özellikle, Avustralya'da uzun zamandır söndürülemeyen ve küresel bir risk unsur haline gelen yangınlar, çevresel felaketlere yönelik endişelerin artmasına sebep oluyor.

Dünya Ticaret Örgütü, son yıllarda küresel ekonominin en önemli gündem maddesi haline gelen ticaret savaşlarının gölgesinde kuruluşunun 25. yılına giriyor. Diğer taraftan ABD ve Çin arasında birinci faz ticaret anlaşmasının imzalanması piyasaları rahatlatıcı bir gelişme oldu.

Ancak, çok kapsamlı bir anlaşma sağlanması için henüz çok erken olduğu değerlendiriliyor.

ABD

Dünya gündeminin endişeyle izlediği ticaret savaşlarında olumlu bir gelişme kaydedildi ve ABD Başkanı Donald Trump ile Çin Devlet Başkan Yardımcısı Liu He, Beyaz Saray'da düzenlenen törenle ABD-Çin birinci faz ticaret anlaşmasına imzaladı. Trump'ın, söz konusu anlaşmanın daha önceki herhangi bir anlaşmadan çok daha büyük olduğunu ve yakın gelecekte Çin'e gideceğini açıklaması, yumuşama eğiliminin güçlenebileceğine işaret ediyor. İkinci faz anlaşmaya yönelik görüşmelerin başlaması da, bu eğilimi güçlendirdi. Ancak, tam

kapsamlı bir anlaşmanın oldukça güç olduğu da, kaydedilen notlar arasında yer alıyor.

ABD-İran gerginliği odağındaki jeopolitik risklerin zirveye çıkması, yeni yılın ilk günlerinde gündeme damgasını vurdu. Yaşanan karşılıklı çatışmalarla birlikte, ABD Hazine Bakanlığı, İran'a yönelik yeni yaptırımlar getirildiğini de açıkladı. Gerginliğin sıcak savaş halini almasına yönelik endişeler, Ortadoğu ve Avrasya bölgesinde olduğu kadar dünya barışı için de bir tehdit olarak dikkat çekiyor.

EURO BÖLGESİ - AB

Euro Bölgesi'nde Kasım ayında yüzde 1 olan yıllık enflasyon Aralık ayında yüzde 1,3'e çıktı. Aralık ayı enflasyonun ana bileşenlerine bakıldığında, en yüksek artışın gıda, alkol ve tütün ürünlerinde gerçekleştiği ve bunu hizmetler ile sanayi ürünlerinin izlediği görülüyor. Ancak, enflasyonun artmış olmakla birlikte hala, Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB), yüzde 2'nin hemen altında olması hedefinin yakalayamaması endişe yaratıyor.

Bölge ekonomisinin en önemli itici gücü olan sanayi üretimi, Kasım'da aylık bazda yüzde 0,2 yükselmekle birlikte, yıllık bazda yüzde 1,5 düşüş kaydetti. Sanayi üretiminin yıllık bazda zayıf seyretmesi, bölge ekonomisine ilişkin endişelerin ana kaynağını oluşturuyor.

ALMANYA

AB ve Euro Bölgesi'nin lokomotif konumundaki Almanya ekonomisi 2019'da yüzde 0,6 artışla, son altı yılın en zayıf büyümesini gerçekleştirdi. Zayıf büyümede, imalat sektöründe görülen olumsuz seyir ve ülkenin resesyonun eşliğine kadar gelmesi etkili oldu. Bununla birlikte, ticaret savaşlarının etkisi ve hanehalkı tüketim

talebinin zayıflığı da, ekonomideki yavaşlamayı besleyen diğer etkenler olarak dikkat çekiyor.

Diğer taraftan, ticaret savaşlarındaki yumuşama ve Brexit'te anlaşmaya varılması gibi gelişmeler, 2020 yılına iyimserliğin artmasını sağladı. Ekonomistler büyümenin bu yıl yüzde 1,7'ye çıkacağını öngörüyor. Ülkedeki federal hükümetin 2019 yılı bütçesinin 13 milyar 500 milyon Euro ile rekor fazla vermesi de 2020 yılı yatırımlarının artırılmasını sağlayacaktır.

İNGİLTERE

İngiltere'de uzun zamandır gündemi meşgul eden ve çözümsüzlüğe sürüklenen Brexit'te anlaşmaya varılması, memnuniyetle karşılandı. Ancak, Brexit'in uygulanma aşamasında hem İngiltere hem de AB kanadında ne gibi sorunlara yol açacağı merakla bekleniyor. Özellikle, Brexit'e ilişkin farklı senaryo analizleri endişelere sebep olması, 2020 gündeminin de bu konu odağında ilerleyeceğini gösteriyor.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poor's'tan (S&P) İngiltere'nin uzun ve kısa vadeli döviz ve yerel para birimi cinsinden kredi notunu teyit ederken, kredi notu görünümünü negatiften durağana çevirdi. S&P'nin aldığı kararda Brexit'te çözümsüzlüklerin aşılması etkili oldu.

İngiltere Merkez Bankası (BoE) ise gelişmelere karşı daha ihtiyatlı bir tutum sergileyerek faiz oranında bir değişikliğe gitmedi ve

yüzde 0,75 oranında sabit bıraktı. 2019 son çeyrek büyüme beklentisini yüzde 0,2'den yüzde 0,1'e indiren Banka, Brexit'in sonuçları kadar küresel gelişmelerin de 2020 büyümesinde belirleyici olacağını kaydetti.

JAPONYA

Ticaret savaşlarından oldukça olumsuz etkilenen Japon Yeni, ABD ile Çin arasındaki ticaret anlaşmasının etkisiyle Dolar karşısında sekiz ayın düşüğünden yükselişe geçti. Ancak, Japonya'daki ekonomistler söz konusu yükselişin uzun vadeli olması için, bölgesel ve küresel ölçekte daha iyimser bir atmosfere ihtiyaç duyulduğunu belirtti. Nitekim, Yen ilk yükselişinin ardından daha stabil bir görünüm sergilemeye yöneldi.

Japonya Merkez Bankası (BOJ) yaptığı açıklamada, Ocak ayı için tüm vadelerde planlanan tahvil alım aralıkları ve sıklıklarının bir önceki aya göre değiştirmediğini açıkladı. Söz konusu karar kapsamında BOJ bir yıla kadar vadeli sabit getirili menkul kıymetlerde 10 milyar Yen ile 100 milyar Yen arasında iki kez olmak üzere alım yapacağını duyurdu.

ÇİN

2019 üçüncü çeyrekte, yaklaşık son 30 yılın en düşük büyümesini kaydeden Çin ekonomisinde son çeyrekte toparlanma eğilimleri biraz daha olumlu bir görünüm sergiledi ve büyüme beklentilere

uygun olarak yüzde 6 düzeyinde gerçekleşti. 2019 yıllık büyümesi ise yüzde 6,1 oldu. Özellikle, yatırımların ve imalata yönelik harcamaların artması büyüme üzerinde etkili oldu. Söz konusu dönemde, sanayi üretimi ve perakende satışlar da beklentilerin üzerinde bir görünüm sergiledi.

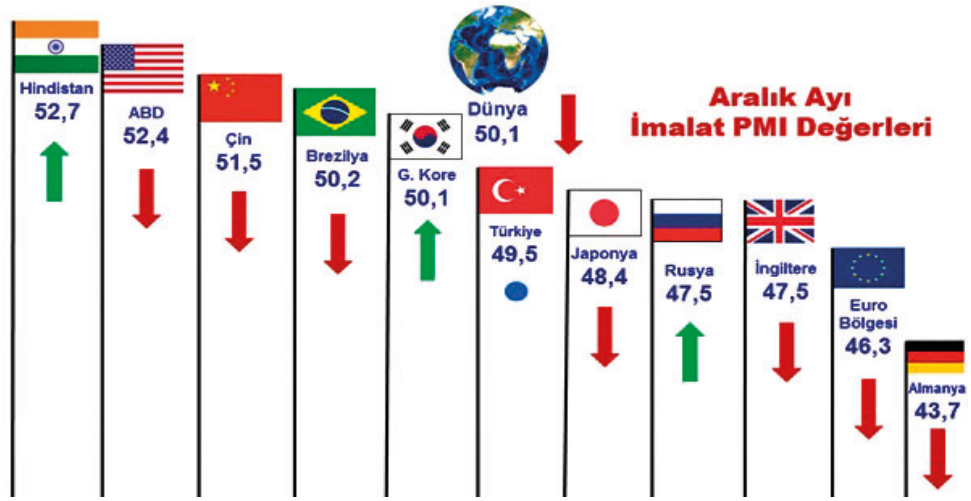
ABD ile ticaret anlaşmasına varılması, yeni yıla yönelik iyimser tutumların güçlenmesini sağladı. Ülkede, 2020'de imalat, yatırım ve ihracat görünümünün iyileşmeye devam etmesi bekleniyor. Ancak, finansal kırılganlıkların hala yüksek düzeyde kalmaya devam etmesi ise, beklentilerin hemen tersine dönmesine sebep olabilir.

Çin Merkez Bankası (PBOC) ekonomiyi desteklemek amacıyla, bankaların rezerv karşılığı olarak tutması gereken miktarı düşürdü. Böylece banka sisteme 115 milyar Dolar düzeyinde likidite sağlamış olacak. Yatırımcılar, Çin Hükümeti ve Merkez Bankası'ndan daha fazla teşvik talep etmesi, likidite artırılmasına yönelik politikalarda etkili oluyor.

HİNDİSTAN

Hindistan'ın, son yıllarda bölgede ve küresel ölçekte en hızlı büyüyen ekonomilerden biri olmasına karşın, ekonominin son 10 yıldaki en yavaş büyüme verilerine yönelmesi, endişelerin artmasına sebep oldu. Özellikle, beklenmedik ölçüde artan gıda fiyatları sebebiyle enflasyon verilerinin Merkez Bankası hedeflerinden sapması, makro ekonomik verileri olumsuz etkileyen bir gelişme olarak kaydedildi. Tüketimdeki durgunluk da ekonomik verileri olumsuz etkileyen sebepler arasında yer alıyor.

2020'de Hükümet kanadından ayılacak mali adımlarla birlikte, petrol fiyatları başta olmak üzere küresel piyasaların seyri Hindistan ekonomisi üzerinde etkili olacak. Özellikle, Ortadoğu'daki jeopolitik riskler odağında petrol fiyatlarının artması, ciddi bir petrol ithalatçısı olan Hindistan ekonomisini olumsuz etkileyebilir.

GÜNEY KORE

Son dönemlerde ekonomik yavaşlama sinyallerinin güçlendiği Güney Kore'de, Merkez Bankası ihtiyatlı tutumunu sürdürmeye devam ediyor. Banka, 2020'nin ilk toplantısında faiz oranını yüzde 1,25 oranında sabit tuttu. Faiz kararına ilişkin yapılan açıklamada, küresel ve ulusal risklere karşı tedbir içerisinde kalınmaya devam edileceği ancak 2020'nin 2019'a göre daha olumlu geçmesinin beklendiği ifade edildi.

Ülkede Aralık ayı işsizlik oranı yüzde 3,4 oranında sabit kalmakla birlikte, istihdam artışı ise beklentilerin üzerinde gerçekleşti ve son beş yılın en iyi aylık yükselişini kaydetti. Böylece, 2019 yıllık işsizlik oranı ise yüzde 3,8 oranında gerçekleşti. Hükümet, 2020'de istihdamı artırıcı yeni teşvik politikalarını hayata geçirmeye hazırlanıyor.

BREZİLYA

Brezilya Merkez Bankası düzenli olarak hazırladığı Ekonomik Aktivite Endeksi kapsamında, ülkenin 2019 Kasım ayında aylık bazda yüzde 0,2 artış kaydettiğini açıkladı. Yıllık bazda büyüme ise yüzde 1,1 düzeyinde gerçekleşti. Ekim ve Kasım aylarında art arda büyüme kaydedilmesi, 2019 son çeyrek büyümesine ilişkin olumlu işaretleri güçlendiriyor. Olumlu işaretlerin 2020'de de güçlenmeye devam

edeceğini belediklerini ifade eden Banka, bu yıl için büyüme tahminini yüzde 1,8'den yüzde 2,2'ye revize etti.

Bir diğer önemli makro ekonomik veri olan enflasyon ise 2019'da yıllık düzeyde yüzde 4,3 olarak gerçekleşti. Merkez Bankası hedefinin hafif üzerinde gerçekleşen enflasyon, ulaşım ve petrol maliyetlerinin artması etkili oldu. Ancak, toparlanma işaretlerinin güçlenmesi 2020'de enflasyonun daha ılımlı bir seyir izleyebileceğine işaret ediyor.

RUSYA

Rusya'da Başbakan Dmitry Medvedev liderliğindeki hükümet Devlet Başkanı Putin'e istifasını verdi ve Mihail Mişustin'in yeni Rusya başbakanı olarak atandı. Yeni göreve gelen Başbakan, görev süresince önceliklerinin ekonominin güçlendirilmesi olacağını ve özellikle dijital ekonomi politikalarına odaklanacaklarını belirtti. Bu bağlamda, ülkede yeni bir dijital ekonomi programının yakın zamanda açıklanması bekleniyor.

2019'da küresel belirsizliklere ve jeopolitik risklere rağmen, Rusya Borsası Avrupa Bölgesi'nin en çok getiri sağlayan borsalarından biri oldu. Yapılan açıklamalara göre, MOEX Rusya Endeksi, yüzde 30'a varan oranla, en çok kazanç sağlayanlar arasında listelendi.

Dünyanın en değerli 10 şirketinden 7'si teknoloji şirketi

Dünyanın en değerli şirketleri listesine 10 yıl önce 2 teknoloji şirketi girebilirken, 2019 verilerine göre piyasa değeri en yüksek şirketler listesinde dijital teknoloji üzerine yoğunlaşan 7 şirket yer alıyor.

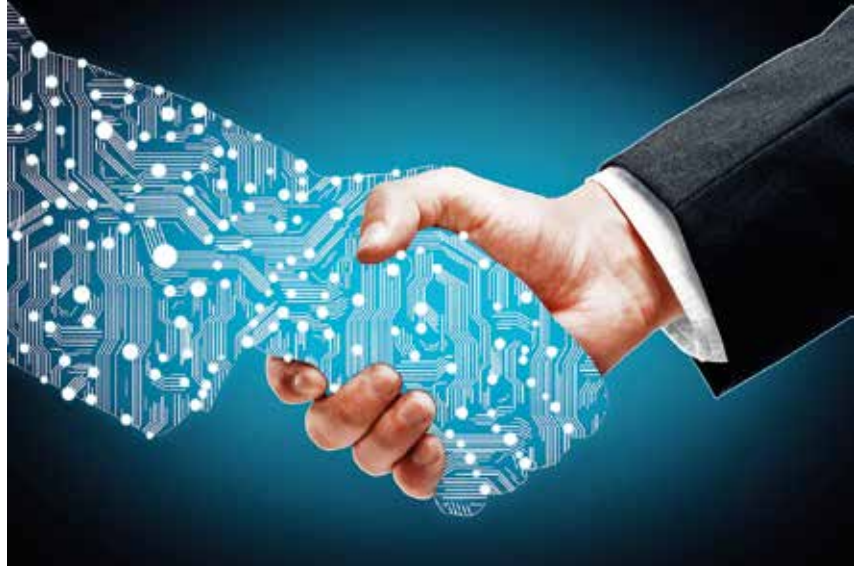
Online istatistik portalı Statista tarafından yayımlanan "2019'da Piyasa Değerine Göre En Büyük 100 Şirket" raporuna göre teknoloji şirketlerinin yükselişi devam ediyor. 2010 yılında sadece 2 teknoloji şirketi en değerli 10 şirket arasında kendine yer bulabilirken 10 yıl sonra teknoloji şirketleri listeyi domine ederek 7 şirketle listede yer aldı. İlk 10'daki teknoloji şirketleri sıralamasında Amerikalı şirketlerin ağırlığı dikkati çekiyor. ABD listede 5 şirket (Apple, Microsoft Corp, Alphabet Inc., Amazon ve Facebook) ile kendine yer bulurken, Çin listede 2 şirket (Alibaba ve Tencent Holding) ile yer aldı. İşte listede yer alan ilk beş teknoloji şirket ve piyasa değerleri:

Apple: 1,38 trilyon dolar

1976 yılından Steve Jobs, Steve Wozniak ve Ronald Wayne tarafından temelleri atılan Apple adını ilk olarak ürettiği bilgisayar kitleri ile duyurdu. Şirket, Markets Insider'da yer alan Ocak 2020 verilerine göre 1,38 trilyon dolar piyasa değeri ile dünyanın en değerli teknoloji şirketi olarak ön plana çıkıyor.

Microsoft: 1,27 trilyon dolar

1975'te Bill Gates ve daha sonra şirketten istifa edecek olan Paul Allen tarafından kurulan Microsoft, en büyük satın alımlarını 26,2 milyar dolara LinkedIn ve 8,5 milyar dolara Skype Technologies'i alarak yaptı. Şirketin Ocak 2020 verilerine göre, 1,27 trilyon dolar market değeri bulunuyor.

Alphabet: 1 trilyon dolar

Alphabet Inc. Google ve Google'a ait diğer şirketleri tek çatı altında toplamak için 2015 yılında kuruldu. Merkezi Kaliforniya'da bulunan şirketin başında Google'ın kurucuları Larry Page ve Sergey Brin bulunuyor. Şirketin Ocak 2020 verilerine göre 1 trilyon dolarlık piyasa değeri bulunuyor.

Amazon: 931 milyar dolar

ABD merkezli bir diğer teknoloji şirketi olan Amazon e-ticaret, bulut bilişim, yapay zeka, dijital yayın platformu konularında ön plana çıkıyor. Jeff Bezos tarafından 1994'te Seattle'da kurulan Amazon piyasa değeri açısından dünyanın en büyük alışveriş sitesi konumunda bulunuyor.

Facebook: 632 milyar dolar

Sosyal medya platformu Facebook 2004 yılında Mark Zuckerberg tarafından kuruldu. Kuruluşunun ilk yıllarında sadece Harvard Üniversitesi'ndeki öğrencilerin kullanımına açık olan platform daha sonra ağını bütün Ivy League okullarını kapsa-

yacak şekilde genişletti. 2006'dan sonra ise şirket 13 yaşından büyük herkesin kullanıcı olabilmesine izin verdi. Dünyanın en büyük sosyal medya platformu haline gelen Facebook'un 2019 yılı Statista verilerine göre aylık aktif 2,45 milyar kullanıcısı bulunuyor. Şirket, 2012 yılında 1 milyar dolara Instagram'ı 2014 yılında da 19 milyar dolara WhatsApp'ı satın alarak, Facebook uygulaması ve Facebook Messenger uygulaması ile birlikte en çok indirilen uygulamalar listesinde dört uygulaması ile yer almayı başardı.

Çinli iki şirket ilk 10'da

Rapora göre ilk 10'da iki Çinli şirket bulunuyor. 2019'da 480 milyar dolar market değeri bulunan Alibaba dünyada e-ticaret, e-ödeme sistemi ve bulut bilişim ile ön plana çıkıyor.

472 milyar dolar pazar değerine sahip olan Tencent Holdings ise WeChat gibi Çin'de çok yaygın kullanılan ve kullanıcılarına yemek siparişinden hastane randevuna kadar pek çok konuda dijital hizmet veriyor.

Artan büyümeyle yeniden cari açık

Ekonomideki yavaşlamaya bağlı olarak ithalatta yaşanan düşüşün etkisiyle geçen yıl Temmuz-Ekim arası dönemde fazla veren ödemeler dengesi hesabı, kasım ayında 518 milyon dolar açık verdi.

Ocak-Kasım döneminde 4,2 milyar dolar düzeyinde gerçekleşen cari fazla, yıllıklandırılmış olarak ise 2,7 milyar dolar oldu. Kasım ayında portföy yatırımları kaleminde 2,1 milyarlık güçlü sermaye girişi dikkat çekti. Ekonomik aktivitenin yavaşladığı ve ithalatın azaldığı geçen aylarda Türkiye'nin verdiği cari fazla Kasım 2019'da açığa döndü. 518 milyon dolar açık veren ödemeler dengesinde bu yıl ekonomideki toparlanma ile beraber cari açık döneminin sürmesi bekleniyor. Analistlerin 2020 beklentisi 16 milyon dolar seviyesinde.

Türkiye'nin Kasım 2018'de 1 milyar 41 milyon dolar fazla veren cari işlemler hesabı Kasım 2019'da 518 milyon dolar açık verdi. Dört ayın ardından verilen açık

piyasanın 400-450 milyon dolar seviyesinde olan beklentilerinden biraz fazla çıktı. 12 aylık yıllık arındırılmış cari işlemler fazlası 2 milyar 725 milyon dolar oldu. 11 aylık cari fazla ise 4 milyar 249 milyon dolar olarak belirlendi. Kasımda gerileyen turizm gelirleri, ithalattaki kıpırdanma ve ikincil gelir dengesindeki azalma cari açıkta etkili olurken doğrudan yatırımlar ile portföy girişleri dikkat çekici yorumlandı. Analistler Aralık 2019 ve 2020 yılında ekonomideki ılımlı toparlanmaya paralel cari açıkta artış öngörüyor. 2019 yılının 1 milyar dolar seviyesinde cari fazlayla bitmesini bekleyen

(Milyon Dolar)	Kasım		Ocak-Kasım		12 Aylık Kümülatif 2019
	2018	2019	2018	2019	
CARİ İŞLEMLER HESABI	1.041	-518	-25.632	4.249	2.725
SERMAYE HESABI	-1	-1	63	21	20
FİNANS HESABI	491	-2.372	-8.987	4.957	6.120
Doğrudan Yatırımlar (net)	-1.272	-236	-8.541	-5.022	-5.893
Portföy Yatırımlar (net)	-1.852	-2.050	1.170	241	2.186
Diğer Yatırımlar (net)	-305	-829	9.621	2.875	2.104
Rezerv Varlıklar (net)	3.920	743	-11.237	6.863	7.723
Net Hata ve Noksan	-549	-1.853	16.582	687	3.375

Kaynak: TCMB

analistlerin 2020 beklentisi ise 16 milyon dolar seviyesinde cari açık.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) dün açıkladığı verilere göre 2018 Kasım'ında 412 milyon dolar fazla veren ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret dengesi kaleminin Kasım 2019'da 1 milyar 111 milyon dolar açık vermesi etkili oldu. Ayrıca hizmetler dengesi kaynaklı net gelirlerin 71 milyon dolar azalarak 1 milyar 601 milyon dolara ve ikincil gelir dengesi kaynaklı net gelirlerin 90 milyon dolar azalarak 129 milyon dolara gerilemesi cari açığı arttırdı.

TCMB'nin açıklamasına göre seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, 2018 Kasım'ına göre 177 milyon dolar artarak 1 milyar 414 milyon dolara yükseldi ancak yaz mevsiminin geçmesiyle önceki

aylara göre düşüş var. Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, 2018 yılının aynı ayına göre 140 milyon dolar azalarak 1 milyar 11 milyon dolar oldu.

Doğrudan yatırımlarda kıpırdanma

Kasım ayında doğrudan yatırımlara 236 milyon dolar giriş yaşandı. Analistler doğrudan yatırımlarda Ekim 2019'a kıyasla güçlü bir giriş olmamasına karşın ocak-kasım döneminde doğrudan yatırımlarda giriş olması dikkat çekici buldu. Finans hesabında yer alan bir diğer kaleme kasım ayında 2 milyar dolar portföy girişi olurken 2,7 milyar dolar portföy çıkışı yaşanmıştı. Kasım ayında yurtdışı yerleşiklerin hisse senedi

piyasasında 255 milyon dolar net alış ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 151 milyon dolar net satış yapması alt kalemler itibarıyla dikkat çekici olarak değerlendirildi.

Diğer yatırımlarda ise 829 milyon dolarlık giriş var. Bu arada TCMB de resmi rezervlerine 743 milyon dolar ekledi.

Sermaye hesabının kırılımına göre yabancıların 4 milyar dolarlık sermaye girişinin 0,6 milyar doları brüt doğrudan yabancı yatırımlardan 1,1 milyar doları ticari kredilerden; 0,8 milyar doları yabancıların yurtiçi bankalarda tuttıkları mevduatları artırmalarından, 1,4 milyar doları ise Hazine ve şirketlerin Eurobond ihraçlarıyla borç yaratan portföy yatırımlarından kaynaklandı.

Kısa vadeli dış borç kasımda 114,6 milyar dolar oldu

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Kasım 2019 dönemine ilişkin kısa vadeli dış borç istatistikleri açıklandı. Buna göre, Kasım sonu itibarıyla kısa vadeli dış borç stoku, 2018 sonuna kıyasla yüzde 1 artışla 114,6 milyar dolar oldu. Bu dönemde, bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku yüzde 2,4 azalarak 55,8 milyar dolar, diğer sektörlerin kısa vadeli dış borç stoku yüzde 4 artarak 52,4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Bankaların yurt dışından kullandıkları kısa vadeli krediler, geçen yılın sonuna göre yüzde 30,6 azalarak 7,7 milyar dolara geriledi. Banka hariç yurt dışı yerleşiklerin döviz tevdiat hesabı yüzde 9,5 artarak 20,8 milyar dolara, yurt dışı yerleşik bankaların mevduatı da yüzde 3,8 artışla 13,5 milyar dolara yükseldi.

Yurt dışı yerleşiklerin TL cinsinden mevduatları geçen yılın sonuna göre

yüzde 2 azalışla 13,8 milyar dolara geriledi. Diğer sektörler altında yer alan ithalat borçları, 2018 sonuna göre yüzde 9,1 artarak 43,5 milyar dolara ulaştı.

Özel sektörün kısa vadeli dış borcu 86,5 milyar dolar

Borçlu bazında incelendiğinde, tamamı kamu bankalarından oluşan kamu sektörünün kısa vadeli borcu yüzde 3,3 azalışla 21,7 milyar dolar, özel sektörün kısa vadeli dış borcu yüzde 1,6 artışla 86,5 milyar dolar oldu. Alacaklı bazında incelendiğinde, özel alacaklılar başlığı altındaki parasal kuruluşlara olan kısa vadeli borçlar 2018 sonuna göre yüzde 8,6 azalarak 44,3 milyar dolar, parasal olmayan kuruluşlara olan borçlar yüzde 8,5 artarak 69,9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Geçen yılın sonunda 99 milyon dolar olan kısa vadeli tahvil ihraçları yüzde 33,3 azalışla kasım sonu

itibarıyla 66 milyon dolara geriledi. Aynı dönemde resmi alacaklılara olan kısa vadeli borçlar 396 milyon dolar oldu.

Kasım sonu itibarıyla kısa vadeli dış borç stokunun döviz kompozisyonunun yüzde 50,4'ü dolar, yüzde 29,7'si avro, yüzde 13,8'i TL ve yüzde 6,1'i diğer döviz cinslerinden oluştu.

Aynı dönem itibarıyla orijinal vadesine bakılmaksızın vadesine 1 yıl veya daha az kalmış dış borç verisi kullanılarak hesaplanan kalan vadeye göre kısa vadeli dış borç stoku, 164,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu stokun 18,6 milyar dolarlık kısmı, Türkiye'de yerleşik bankaların ve özel sektörün yurt dışı şubeleri ile iştiraklere olan borçlarından oluştu.

Borçlu bazında değerlendirildiğinde, toplam stok içinde kamu sektörünün yüzde 18, Merkez Bankası'nın yüzde 3,9, özel sektörün ise yüzde 78,1 paya sahip olduğu gözlemlendi.

Ege Bölgesi 2019'u 22,5 milyar dolar ihracatla kapattı

Ege İhracatçı Birlikleri (EİB), Aralık ayında ihracatını yüzde 8'lik artışla 1 milyar 117 milyon 91 bin dolara taşıdı. EİB'nin 2019 yılı ihracat rakamı ise 13 milyar 301 milyon dolar olarak gerçekleşti. Serbest bölgelerden yapılan ihracat eklendiğinde, Ege Bölgesi'nin ihracatı 22 milyar 567 milyon dolara ulaştı.

Egeli ihracatçılar, 2019 yılında 7 milyar 422 milyon dolarlık sanayi ürünleri ihraç ederken, tarım ürünleri ihracatı 4 milyar 932 milyon dolar oldu. Egeli maden ihracatçılarının 2019 yılı ihracatı ise yüzde 3'lük artışla 946 milyon dolara ulaştı. EİB bünyesindeki 12 ihracatçı birliğinden beş tanesi 2018 yılına göre ihracatlarını arttırmayı başarırken, yedi ihracatçı birliği 2018 yılı performansının gerisinde kaldı.

Demir-çelik zirvede

Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği 1 milyar 469 milyon dolarlık ihracat tutarıyla 2018 yılında olduğu gibi, 2019 yılında da zirvenin sahibi oldu. İstihdam ve ihracatın lokomotiflerinden Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği 2019 yılında gerçekleştirdiği 1 milyar 313 milyon dolarlık ihracatla zirve takibini sürdürdü.

2018 yılını dördüncü sırada tamamlayan Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği 2019 yılında hanesine 956 milyon dolarlık ihracat yazdırdı ve bu yıl üçüncü sıraya yükseldi.

Artış rekortmeni hububat-bakliyat

Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği 443 milyon 455 bin dolarlık ihracat rakamıyla 2019 yılını geride bırakırken yakaladığı yüzde 10'luk ihracat artış hızı ile ihracatını en fazla arttıran birlik oldu.

Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği 2018 yılında 599 milyon dolar olan ihracat rakamını, 2019 yılında yüzde 9'luk artışla 656 milyon dolara yükseltti.

Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği ise; yüzde 7'lik ihracat artışı yakaladı ve 2018 yılında 831 milyon dolar olan ihracatını 890 milyon dolara taşıdı.

Hayatımız Maden mottosuyla hareket eden Ege Maden İhracatçıları Birliği 2019 yılında ihracatını yüzde 3 geliştirerek 946 milyon dolara ulaştı.

Türkiye'nin geleneksel ihraç ürünleri çekirdeksiz kuru üzüm, kuru incir ve kuru kayısıyı dünyanın dört bir tarafına ulaştıran Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği 2019 yılında ihracatını yüzde 3 arttırarak 893 milyon dolar döviz Türkiye'ye kazandırdı.

Tütün ihracatı iki basamak geriledi

2018 yılında 983 milyon dolar ihracat gerçekleştirerek, EİB bünyesinde üçüncü sıranın sahibi olan Ege Tütün İhracatçıları Birliği, 2019 yılında 882 milyon dolar ihracat rakamıyla beşinci sırada kendine yer buldu.

Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği 2019 yılında 225 milyon dolar ihracatı kayda alırken, Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği 177 milyon dolar döviz getirisi elde etti. Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği ise; 149 milyon dolar ihracatla 2019 yılını geride bıraktı.

“Yeni pazarlara açılmamız gerekiyor”

Ege İhracatçı Birlikleri Koordi-

natör Başkanı Jak Eskinazi, dünya genelinde yaşanan durgunluk, her geçen gün artan koruma önlemleri ve Türk ekonomisinde daralmanın yaşandığı 2019 yılında Egeli ihracatçıların ihracatta artış kaydedemeseler de 22,5 milyar dolar döviz Türkiye'ye kazandırmalarından dolayı başarılı olarak görülmeleri gerektiğini dile getirdi.

İhracat rakamlarındaki yatay

seyrin Türkiye'nin ve Ege Bölgesi'nin geleneksel ihrac pazarları yanında alternatif pazarlara yönelmesi gereğini ortaya koyduğunun altını çizen Eskinazi, “Ticaret Bakanlığı'mızın 2020 yılı için belirlediği 17 hedef ülkeye yönelik tanıtım çalışmaları yaparak ihracatımızı 190 milyar dolar hedefine ulaştıracağız. Bu hedefe Egeli ihracatçıları olarak 25 milyar dolar katkı koymak istiyoruz” dedi.

Geçtiğimiz yıl kasım ayında cirolar yüzde 14,8 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Kasım 2019'a ilişkin ciro endekslerini açıkladı. Buna göre, takvim etkisinden arındırılmış sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplam ciro endeksi, Kasım 2019'da 2018 yılının aynı ayına kıyasla yüzde 14,8 yükseldi.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış toplam ciro endeksi de Kasım 2019'da bir önceki aya göre yüzde 0,3 arttı.

Sanayi ciro endeksi yüzde 10 arttı

Sanayide takvim etkisinden arındırılmış ciro endeksi, söz konusu dönemde yıllık yüzde 10,1 artış kaydetti. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi ciro endeksi ise Kasım 2019'da bir önceki aya göre yüzde 0,2 azaldı.

İnşaat sektöründe takvim etkisinden arındırılmış ciro endeksi, geçen yılın kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,6 artış gösterdi. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış inşaat ciro endeksi de bir önceki aya göre yüzde 4,5 yükseldi.

Takvim etkisinden arındırılmış ticaret ciro endeksi,

Kasım 2019'da bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 20,1, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ticaret ciro endeksi de bir önceki aya göre yüzde 0,2 arttı.

Hizmet sektöründe takvim etkisinden arındırılmış ciro endeksi, Kasım 2019'da 2018'in aynı ayına oranla yüzde 14,9, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış hizmet ciro endeksi de bir önceki aya göre yüzde 0,2 artış kaydetti.

Türkiye'nin ihracatı 180,4 milyar dolar ile rekor tazeledi

Türkiye'nin 2019 yılı ihracatı yüzde 2,04 artışla 180 milyar 468 milyon dolar oldu. Aralık ayı ihracatı ise 4,87 artışla 15 milyar 385 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Genel Ticaret Sistemi'ne (GTS) göre aralık ayında ihracat yüzde 4,87 artışla 15 milyar 385 milyon dolar oldu. Tüm zamanların en yüksek aralık ayı ihracatına ulaşılırken, 2019 yılının tamamında ihracat 180 milyar 468 milyon dolar ile Cumhuriyet tarihi rekorunu tazeledi.

Otomotiv yine lider

Aralık'ta 2,5 milyar dolarla yine otomotiv

sektörü birinci oldu. Bu sektörü 1,8 milyar dolarla kimyevi maddeler; 1,3 milyar dolarla hazır giyim; 1,1 milyar dolarla çelik ve 978 milyon dolar ile elektrik elektronik sektörü takip etti. Ülke gruplarına göre ihracata bakıldığında birinci sırada yüzde 44,3 pay ile AB yer aldı. İhracatta Ortadoğu ülkelerinin payı 6 puan artışla yüzde 21,5'e yükseldi. Aralık ayında en fazla ihracat yapılan ilk beş ülke; 1,29 milyar dolar ile Almanya, 969 milyon dolar ile Irak, 885

milyon dolar ile Birleşik Krallık, 765 milyon dolar ile ABD ve 749 milyon dolar ile İtalya oldu. 2019 ithalatı ise 210,4 milyar dolar olarak gerçekleşirken yıllık dış ticaret açığı 29,9 milyar dolar oldu.

Ticaret Bakanlığı merkezinde gerçekleştirilen toplantıda aralık ayı geçici dış ticaret verilerini açıklayan Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, ithalat oranının da yüzde 8,99 azalışla 210 milyar 394 milyon dolar olduğunu belirterek, "Dış ticaret açığımızda yüzde 44,9 oranında düşüş gerçekleşmiştir. 2018'de 54 milyar 323 milyar dolar olan dış ticaret açığımız, 2019 yılı sonunda 29 milyar 926 milyon dolara geriledi" dedi.

Aralık ayına ilişkin ihracat rakamlarının detaylarını açıklayan Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Gülle ise "Yılın sekiz ayında ihracat rekoru kırdık" dedi. Aralık ayında ihracatın miktar bazında yüzde 3,8 artış gösterdiğini

söyleyen Gülle, 12,2 milyon ton ihracat gerçekleştirildiği bilgisini verdi. TL ile ihracatın aralık ayında 4,6 milyar TL'ye ulaştığının da altını çizen Gülle, ihracat yapılan ülke sayısının 179'a çıktığını belirtti.

Avrupa'ya ihracat düştü

Ülke gruplarına göre ihracata bakıldığında, birinci sırada yüzde 44,3 pay ile Avrupa Birliği yer alıyor. 2018'de ise bu rakam 47,6 idi. İhracatta Ortadoğu ülkelerinin payı ise 6 puan artışla yüzde 21,5'e yükselirken diğer Avrupa ülkelerinin payı ise 4,5 puan artışla yüzde 7,6'ya yükseldi. AB'ye ihracat aralık ayında 6,8 milyar dolar olurken, AB üyesi olmayan ülkelerle birlikte değerlendirildiğinde aralık ayında tüm Avrupa'ya 8 milyar dolar ihracat gerçekleşti. AB'yi yüzde 16,2'lik artış ile 3,3 milyar dolar ihracatla Ortadoğu ülkeleri takip ediyor. Üçüncü sırada ise yüzde 7,8 artışla 1,6 milyar dolar

ihracatla Afrika ülkeleri yer aldı.

En çok ihracat İstanbul'dan

İllerin ihracatında, en çok ihracat gerçekleştiren ilk beş şehir sırasıyla; İstanbul, Kocaeli, Bursa, İzmir ve Ankara oldu. En dikkat çekici artışlar ise ihracatını beş kat artıran Yalova'da oldu. İhracatını en çok artıran iller ise yüzde 79 ile Rize, yüzde 68 ile Ordu, yüzde 55 ile Şırnak ve yüzde 53 ile Çankırı oldu. 1 milyar dolar üzeri ihracat yapan il sayısı ise 18'de kaldı. 2019'da ihracatta 1 milyar barajını aşan şehirler arasında Trabzon da katıldı.

İhracatçı firma sayısı 9,3 arttı

2019'da ihracatçı firma sayısı yüzde 9,3 artış kaydetti. Her ay ortalama 1500'e yakın yeni firma ihracata dahil edildi ve tam 17.544 firma bu yıl ilk defa ihracat yaptı. Bu firmaların ihracat rakamı ise 4 milyar 345 milyon dolar oldu.

İhracatta ilk 20 ülkenin payı yüzde 65 oldu

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerinden derlenen bilgilere göre, Türkiye'nin ihracatı, geçen yıl 2018'e kıyasla yüzde 1,6 artarak 165 milyar 959 milyon 755 bin dolara ulaştı.

İhracat sıralamasında ilk 20'de yer alan ülkelere geçen yıl 108 milyar 275 milyon 279 bin dolarlık dış satım yapıldı. Söz konusu rakam, 2018'de gerçekleştirilen ihracata göre yaklaşık yüzde 1'lik artışa işaret ederken, toplam ihracatın da yüzde 65,2'sini karşıladı.

Türkiye'nin ihracatında, 2018'de zirvede yer alan 20 ülkenin 19'u, geçen yılki yerini korudu. Sıralamadaki değişiklikler ise dikkati çekti.

Geçen yıl 20'nci sıraya yerleşen Fas, Yunanistan'ın yerini aldı. Fas, 2018'de 22'nci sırada bulunurken, geçen yıl ülkeye gerçekleştirilen dış satım yüzde 13,6 artışla 2,2 milyar dolara çıktı. Yunanistan ise geçen yılki sıralamada 21'inci sıraya geriledi.

Öte yandan, 2019 yılındaki ilk 20 ülke sıralamasında 2018'deki listeye kıyasla 12 ülkede değişiklik gerçekleşti.

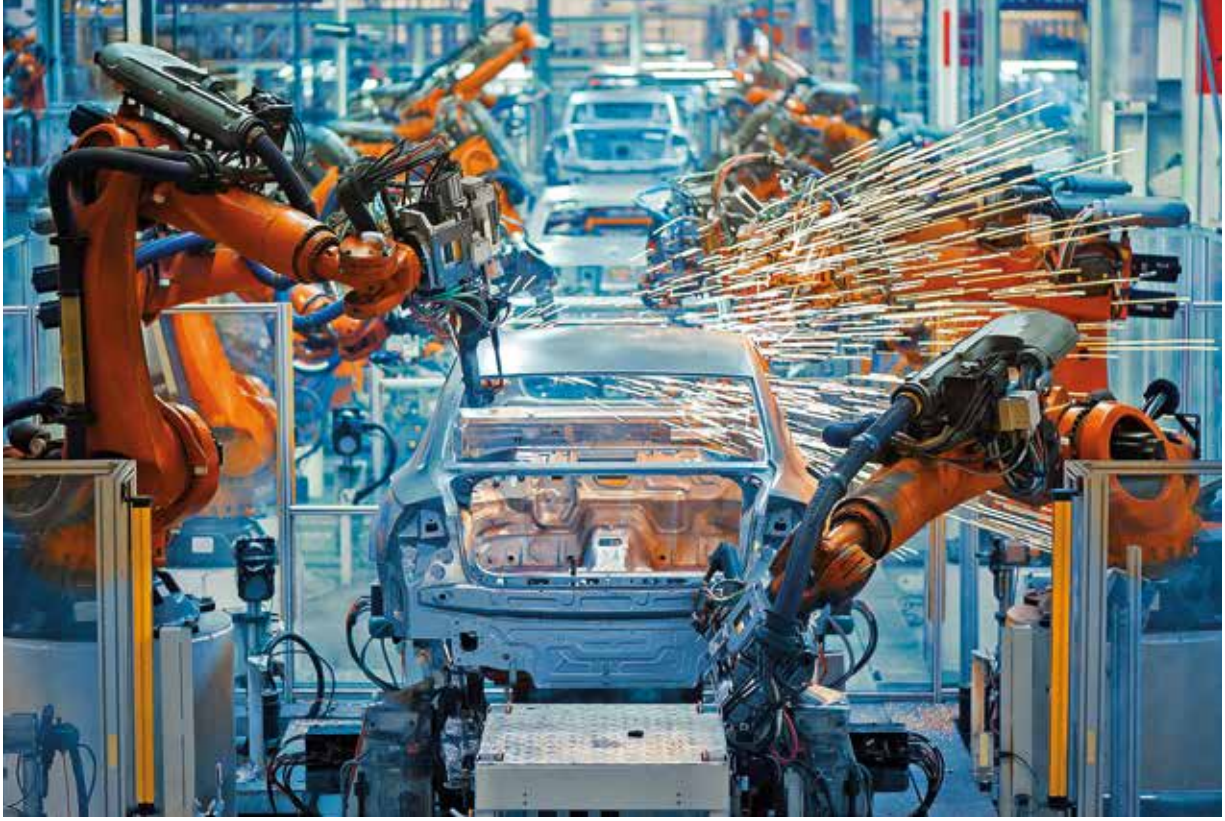
Söz konusu sıralamadaki en büyük değişiklik Bel-

çika'da yaşandı. Ülke, 2018'e kıyasla 5 basamak gerileyerek geçen yıl 14'üncü sırada yer aldı. Bu düşüşte, Belçika'ya yapılan ihracatın geçen yıl 2018'e kıyasla yüzde 17,3 azalarak 3,2 milyar dolara inmesi etkili oldu.

Belçika'nın ardından listede en fazla yeri değişen ülkeler ise ikişer basamak yükselen İsrail, Rusya ve Suudi Arabistan oldu. İsrail'e ihracat geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 12,5 artarak 4,4 milyar dolara yükselirken, söz konusu ülke listede 9'uncu sırada yer aldı.

Rusya'ya ihracat da bu dönemde yüzde 11,8 artarak 3,9 milyar dolara ulaştı. En fazla ihracat gerçekleştirilen 10'uncu ülke Rusya oldu.

Suudi Arabistan'a gerçekleştirilen ihracat yüzde 21,4 yükselerek 3,1 milyar dolar olarak kayıtlara geçti. Böylece Suudi Arabistan, listede en fazla dış satım yapılan 15'inci ülke olarak yer aldı. Polonya, Mısır, ve Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) listede birer basamak yükselirken, Romanya, Çin, Bulgaristan ve İran ise birer basamak geriledi.

Sanayi üretimi, Kasım'da güçlü büyüdü: Yüzde 5,1

Sanayi üretiminde Kasım ayında gözlenen belirgin artış, ekonomideki toparlanmanın sürdüğüne işaret etti. Sanayi üretimi, Kasım'da geçen yıla göre yüzde 4,3 arttı. Arındırılmış veriyle ise yüzde 5,1 artış kaydetti. Tüketim malları üretiminde daralma devam ederken, yatırım malları üretimindeki yüzde 7,5'lik artış dikkat çekti.

Sanayi üretimi Kasım 2019'da 2018'in aynı ayına göre yüzde 5,1 arttı. Bu durum, son çeyrekte ekonomik büyümenin de yüzde 5 seviyelerinde olabileceğini gösteriyor. En dikkat çeken ise silah ve cephanelik üretimindeki yüzde 65,4'lük artış ile inşaat sektörü için üretimin 15 ayın ardından ilk kez büyümesi oldu.

Türkiye sanayi üretimi, Kasım 2019'da 2018'in aynı ayına göre yüzde 5,8 civarındaki beklentilerin hafif altında olarak, yüzde 5,1 arttı. Ekim 2019'a göre

üretim artışı ise yüzde 0,7 oldu. Sanayi üretiminde kasımdaki güçlü büyüme üçüncü çeyrekte ekonomik aktivitedeki canlanmayı da teyit etti. Aralık 2019'da da yüzde 6-7 seviyesinde yüksek bir üretim artışı beklentisi var. Yılın son çeyreğinde

KASIM 2019 (2010=100)	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	121,3	4,4	118,9	5,1	115,5	0,7
Madencilik ve Taşocakçılığı	123,1	5,1	122,8	7,2	118,1	-3,1
İmalat Sanayi	121,9	4,5	119,4	5,3	115,5	1,1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	109,2	-1,3	108,3	-1,2	113,4	-2,2

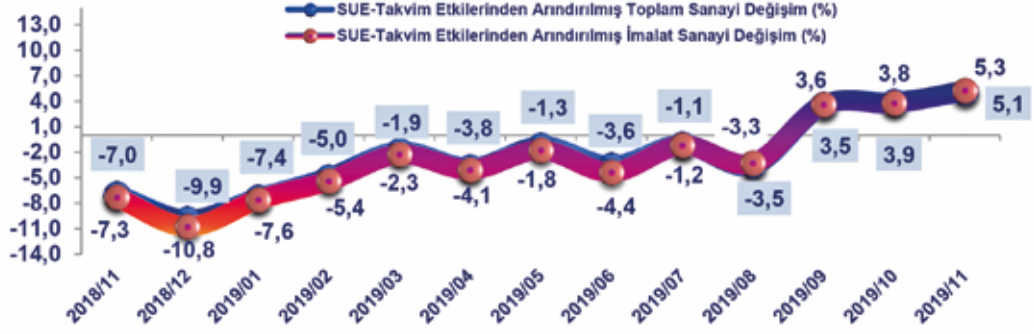
Kaynak: TÜİK

sanayi üretiminin çeyreklik dönemde yüzde 5 üzerinde büyüme göstermesi ile Türkiye ekonomisinde büyümenin son çeyrekte yüzde 5 civarında gelmesi öngörülmüyor. Bu da 2019 yılını küçülme değil büyüme ile kapatacağımızın habercisi.

İnşaat sektöründe olumlu sinyaller

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) dün açıkladığı verilere göre 2019 Kasım'da madencilik ve taşocakçılığı sektörü bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 7,2 ve imalat sanayi yüzde 5,3 artarken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1,2 azaldı. Sanayi üretimine en fazla etkiyi yapan imalat sanayindeki artış özellikle tekstil, giyim, fabrikasyon metal ürünlerinin imalatı ile ihracatçı sektörler yaptı.

Sanayi üretiminde en sevindiren gelişme ise Ağustos 2018'den beri

yıllık olarak sürekli daralan diğer metalik mineral ürünleri imalatında yüzde 1,5'lik artış oldu.

Silah ve cephane üretiminde büyük artış

Fabrikasyon metal ürünleri imalatında takvim etkisinden arındırılmış olarak yıllık artış yüzde 8,5 ve bunun imalat sanayi büyümesine etkisi de 0,6 puan. Bu sektörde yüksek artışa ulaşılmasını sağlayan ise silah ve cephane imalatı ile metal tank imalatı. TÜİK verilerine göre silah ve cephane imalatı Kasım 2019'da 2018'in aynı ayına göre yüzde 65,4 arttı. Bunun yanı sıra metal tank imalatında yüzde 10,6 üretim büyümüş durumda. Bu artışta Ekim 2019'da başlatılan Barış Pınarı hareketinin

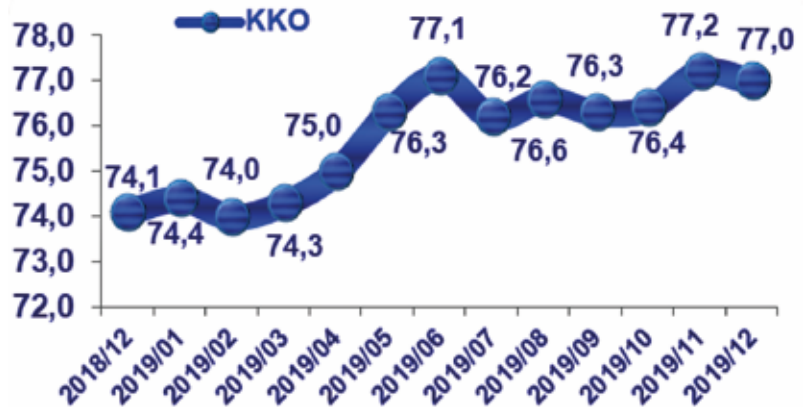
etkili olduğu düşünülüyor.

İhracatçı sektörlerde büyüme

Otomotiv sektöründe de yeniden bir büyüme patikasına girilmiş gibi görülüyor. Kasım 2019'da 2018'e göre artış yüzde 7,5'lik artış 0,4 puanlık katkı sağladı. İhracatçı diğer sektörler kimyada yüzde 12,7; tekstilde yüzde 9,9; giyimde yüzde 13,8'lik üretim artışları var. Teknoloji yoğunluğuna göre imalat sanayiye bakıldığında orta yüksek ve yüksek teknoloji üretimdeki artış sevindirici. Orta yüksek teknoloji yoğunluklu üretim yüzde 7 arttı ve 1,5 puanlık katkı sağladı. Yüksek teknoloji üretim ise yüzde 17,8 arttı ve 0,6 puanlık katkı verdi.

Kapasite kullanım oranı yüzde 77

2019 yılı Aralık ayında kapasite kullanımı bir önceki aya göre 0,2 puan azalarak yüzde 77,0 oranında gerçekleşti. Giyim eşyalarının imalatı yüzde 85,6 ile ilk sırada yer alırken; ardından yüzde 84,9 ile kağıt ve kağıt ürünleri imalatı, yüzde 81,5 ile motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı ve yüzde 80,6 ile ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri (mobilya hariç) imalatı Aralık ayını en yüksek kapasiteyle kapatan sektörler oldu.

Ekim ayında işsizlik yüzde 13,4

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2019 yılı Ekim döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 608 bin kişi artarak 4 milyon 396 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 1,8 puanlık artış ile yüzde 13,4 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 2,1 puanlık artış ile yüzde 15,7 oldu.

İstihdam edilenlerin sayısı 2019 yılı Ekim döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 527 bin kişi azalarak 28 milyon 343 bin kişi, istihdam oranı ise 1,6 puanlık azalış ile yüzde 45,9 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 270 bin, sanayi sektöründe 30 bin, inşaat sektöründe ise 305 bin kişi azalırken, hizmet sektöründe çalışanlarda 78 bin kişilik artış gerçekleşti. İstihdam edilenlerin yüzde 17,9'u tarım, yüzde 20,0'si sanayi, yüzde 5,8'i inşaat, yüzde 56,3'ü ise hizmet sektöründe yer aldı.

TÜİK'e göre iş arayan 630 bin kadın, bir yıl içinde "ev işleriyle meşgul" statüsüne geçti

TÜİK'in işgücü verilerinde 2018 ve 2019'un Ekim ayları kıyaslandığında en büyük değişim "ev işleriyle meşgul" olarak tabir edilen sınıflandırmada görüldü. Buna göre Ekim 2018'de "ev işleriyle meşgul" olduğundan dolayı iş gücüne dahil olmayanların sayısı 10 milyon 917 bin idi. Bu sayı Ekim 2019'da ise 11 milyon 549 bine yükseldi. Bu da son bir senede 632 bin kişinin iş aramaktan vazgeçip ev işleriyle meşgul olmaya başladığı anlamına geliyor. Bunların tamamına yakını ise kadınlar oluşturuyor. İş bulma ümidi olmayanların sayısı da aynı dönemde 485 binden 668 bine yükseldi. Gerek "ev işleriyle meşgul" olanlar gerekse "iş bulma ümidi olmayanlar", TÜİK'e göre işsiz olarak sınıflandırılmıyor.

İşgücüne katılım yüzde 53

İşgücü, 2019 yılı Ekim döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 82 bin kişi artarak 32 milyon 740 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,7 puanlık azalış ile yüzde 53,0 olarak gerçekleşti.

Ekim 2019 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların toplam çalışanlar içindeki payını gösteren kayıt dışı çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,2 puan artarak yüzde 34,9 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,1 puan artarak yüzde 23,5 oldu.

15-64 yaş grubunda işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,8 puan artışla, yüzde 13,7, tarım dışı işsizlik oranı ise 2,1 puanlık artışla yüzde 15,8 oldu. Bu yaş grubunda istihdam oranı 1,6 puanlık azalışla 50,5, işgücüne katılma oranı ise 0,5 puanlık azalışla yüzde 58,6 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Ekim 2018-2019	Toplam	
	2018	2019
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler		
Nüfus (Bin kişi)	60.841	61.756
İşgücü (Bin kişi)	32.658	32.740
İstihdam (Bin kişi)	28.870	28.343
Tarım	5.347	5.077
Tarım dışı	23.524	23.267
İşsiz (Bin kişi)	3.788	4.396
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.183	29.016
İşgücüne katılma oranı (%)	53,7	53,0
İstihdam oranı (%)	47,5	45,9
İşsizlik oranı (%)	11,6	13,4
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13,6	15,7
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	59,1	58,6
İstihdam oranı (%)	52,1	50,5
İşsizlik oranı (%)	11,9	13,7
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13,7	15,8
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	22,3	25,3
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	24,7	26,0

Kaynak: TÜİK *Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Ekim 2019	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.327	2.824	1.571	10.655	19.377
Kadın	1.339	2.252	67	5.308	8.966
Toplam	5.666	5.077	1.638	15.963	28.343

Kaynak: TÜİK

Genç işsizlik yüzde 25,3

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 3 puan artışla, yüzde 25,3, istihdam oranı ise 1,9 puan azalarak yüzde 32,8 oldu.

Aynı dönemde işgücüne katılma oranı 0,8 puanlık azalışla yüzde 43,8 seviyesinde gerçekleşti. Ne eğitimde ne de istihdamda olanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,3 puanlık artışla yüzde 26,0 seviyesinde gerçekleşti.

ILO'ya göre küresel işsizlik artacak

Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), bu yıl dünya genelinde işsiz sayısının yaklaşık 2,5 milyon artacağı tahmininde bulduklarını açıkladı. Örgüt tarafından yayınlanan raporda, dünya çapında yaklaşık 473 milyon kişinin ihtiyaçlarını karşılamak için istihdam fırsatlarından yoksun olduğu uyarısında bulunuldu.

Küresel işsizlik oranının 2020'de, neredeyse on yıl içinde ilk kez artacağına işaret edilen raporda, dünya genelinde düşük ekonomik büyüme seviyeleri nedeniyle işsiz sayısının yaklaşık 2,5 milyon

artarak 190 milyonun üzerine çıkacağı tahminine yer verildi. Gelir eşitsizliğine dikkat çekilen raporda, dünya genelinde yaklaşık 473 milyon kişinin işsiz olduğu ya da çalışsa da ihtiyaçlarını karşılayacak ücret alamadığı ifade edildi.

Raporda ayrıca yaşları 15-24

aralığındaki 267 milyon kişinin bir işi, okul ya da mesleki eğitimi olmadığına dikkat çekildi. Raporda, dünya çapında ülkelerin, yetenekli insanların oluşturduğu devasa havuzun potansiyel ekonomik ve sosyal faydalarını gözden kaçırdığı kaydedildi.

Yetersiz istihdamdan kaynaklanan risklere ilişkin değerlendirilmede, verimli ve iyi ücretli işlerin eksikliğinin, dünya genelinde 630 milyondan fazla çalışanın günde 3,2 doların altında gelirle, aşırı veya orta düzeyde yoksulluk içinde yaşamaları anlamına geldiğine işaret edildi.

Baz etkisi tersine döndü, enflasyon yeniden çift hanede

Tüketici fiyatları, Kasım ayında piyasa beklentilerinin altında, yüzde 0,38 oranında artış gösterdi. Eylül ve Ekim'de tek hanede seyreden yıllık enflasyon, Kasım'da baz etkisinin terse dönmesiyle tekrar çift haneye yükselerek yüzde 10,56 seviyesinde gerçekleşti.

Kasım ayı enflasyonu, piyasa beklentilerinin altında artış gösterdi. Aylık bazda yüzde 0,7 artması beklenen TÜFE, yüzde 0,38 arttı. Yüzde 11'e çıkması beklenen yıllık enflasyon ise yüzde 10,56'ya yükseldi.

Eylül ve Ekim'de tek hanede seyreden yıllık

enflasyon, Kasım'da baz etkisinin terse dönmesiyle beklendiği gibi tekrar çift haneye yükselmiş oldu. Öte yandan TÜFE'de on iki aylık ortalamalara göre yüzde 15,87 artış gerçekleşti. Çekirdek enflasyon ise kasımda yüzde 9.25 artış gösterdi.

%	TÜFE		Yİ-ÜFE	
	2018	2019	2018	2019
Kasım				
Yıllık	21,62	10,56	38,54	4,26
Yıllık Ort.	15,63	15,87	25,52	19,68
Aylık	-1,44	0,38	-2,53	-0,08

Kaynak: TÜİK

Ana harcama grupları

Ana harcama grupları itibarıyla 2019 yılı Kasım ayında endekste yer alan gruplardan, ev eşyasında yüzde 0,59; haberleşmede yüzde 0,39; konutta yüzde 0,36 ve ulaşımda yüzde 0,33 artış gerçekleşti.

Ana harcama grupları itibariyle 2019 yılı Kasım ayında endekste düşüş gösteren bir diğer grup ise yüzde 0,15 ile lokanta ve oteller oldu.

Yıllık en fazla artış alkol ve tütünde

TÜFE'de bir önceki yılın aynı ayına göre eğitim yüzde 14,35; çeşitli mal ve hizmetler yüzde 14,03; sağlık yüzde 13,85 ve lokanta ve oteller yüzde 13,07 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama grupları oldu.

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'de 2019 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 0,59; bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 10,31; bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,9 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 15,13 artış gerçekleşti.

Yı-ÜFE binde 8 düştü

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yı-ÜFE), 2019 yılı Kasım ayında bir

önceki aya göre yüzde 0,08 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 6,63; bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 4,26 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 19,68 artış gösterdi.

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe yüzde 0,08; imalat sanayi sektöründe yüzde 0,04; elektrik, gaz üretimi ve dağıtım sektöründe yüzde 0,53 düşüş, su temini sektöründe yüzde 0,19 artış

olarak gerçekleşti. Bir önceki aya göre en fazla düşüş yüzde 4,85 ile ham petrol ve doğal gaz, yüzde 1,80 ile ana metaller, yüzde 1,39 ile kimyasallar ve kimyasal ürünler olarak gerçekleşti. Buna karşılık diğer ulaşım araçları yüzde 3,48; gıda ürünleri yüzde 1,48; içecekler yüzde 1,31 ile bir önceki aya göre endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu. Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2019 yılı Kasım ayında aylık en fazla düşüş yüzde 0,6 ile ara malında gerçekleşti.

Merkez Bankası'ndan enflasyon açıklaması

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu'ndan yapılan açıklamada enflasyondaki düşüş seyrinin hedeflenen patika ile uyumlu şekilde gerçekleşmesi için para politikasındaki temkinli duruşun sürdürülmesi gerektiği vurgulandı. Açıklamada şöyle denildi:

"Enflasyon beklentilerindeki iyileşme sürmektedir. Gelecek on iki aya ilişkin enflasyon beklentilerindeki düşüş eğilimi sürerken, Aralık ayında beklenti dağılımının anket katılımcıları arasında artan bir uzlaşma içermesi orta vadeli enflasyon görünümüne ilişkin belirsizliklerin önemli ölçüde azaldığına işaret etmiştir. Son döneme ilişkin veriler iktisadi faaliyetteki

toparlanma eğiliminin devam ettiğini göstermektedir. 2019 yılı üçüncü çeyreğinde Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla (GSYİH) yıllık yüzde 0,9 oranında yükselirken, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilerle ikinci çeyreğe göre yüzde 0,4 oranında artmıştır. Çeyreklik büyümenin temel belirleyicisi tüketim harcamaları olmuştur. Bu dönemde makine-teçhizat yatırımlarındaki güçlü artışla birlikte toplam yatırımlardaki düşüş eğiliminin durduğu gözlenmiştir. Diğer taraftan, mal ve hizmet ihracatındaki artış eğiliminin korunmasına rağmen, ithalattaki toparlanmayla net ihracat yıllık ve dönemlik büyümeye negatif

katkı vermiştir. Yılın son çeyreğinde risk primi, döviz kuru oynaklığı ve belirsizliklerdeki azalmayla birlikte finansal koşullardaki iyileşme ve kredilerde gözlenen ivmelenme yurt içi talebi desteklemektedir. İşgücü piyasasındaki zayıf görünüme rağmen, ertelenmiş talebin de etkisiyle özel tüketim artmaktadır. Buna ilaveten, kamu harcamalarının tüketim kanalıyla büyümeye katkısı devam etmektedir. Özetle, önümüzdeki dönemde net ihracatın büyümeye katkısı gerilerken, dezenflasyon süreci ve finansal koşullardaki iyileşmeyle birlikte ekonomideki toparlanmanın devam edeceği öngörülmektedir."

2019'un bütçe açığı 123,7 milyar TL

Merkezi yönetim
bütçesi Aralık ayında
30,8 milyar TL
açık verdi. 2019'un
tamamındaki açık
123 milyar
693 milyon TL oldu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2019 yılının Aralık ve Ocak-Aralık dönemi bütçe uygulama sonuçlarını açıkladı. Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, Merkezi yönetim bütçesi 2019'da 123,7 milyar TL açık verdi Aralık ayında ise bütçe dengesi 30,8 milyar TL açık verirken, 26,6 milyar TL faiz dışı açık verildi.

Buna göre, aralıkta bütçe gelirleri, Aralık 2018'e göre yüzde 9,1 artarak 73,3 milyar liraya yükseldi. Bütçe giderleri de aynı dönemde yüzde 21,8 artışla 104,1 milyar liraya çıktı. Aralıkta bütçe açığı 30,8 milyar lira oldu.

Bütçe gelirleri 2019'da bir önceki yıla kıyasla yüzde 15,5 artarak 875,8 milyar lira, bütçe giderleri de yüzde 20,3 yükselerek 999,5 milyar lira oldu. Böylece merkezi yönetim bütçesi açığı, geçen yıl yüzde 69,9 artarak 123,7 milyar liraya çıktı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada şöyle denildi:

"2018 yılı Aralık ayında 18,3 milyar TL açık veren bütçe, 2019 yılı Aralık ayında 30,8 milyar TL açık vermiştir. 2018 yılı Aralık ayında 16,2 milyar TL faiz dışı açık verilmiş iken 2019 yılı Aralık ayında 26,6 milyar TL faiz dışı açık verilmiştir. 2019 yılı Aralık ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,1 oranında artarak

73,3 milyar TL olmuştur. Bütçe giderleri ise yüzde 21,8 oranında artarak 104,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Milyon TL	Ocak-Aralık		Değişim Oranı (%)
	2018	2019	
Bütçe Giderleri	830.809	999.489	20,3
Faiz Hariç Giderler	756.848	899.550	18,9
Faiz Giderleri	73.961	99.940	35,1
Bütçe Gelirleri	757.996	875.796	15,5
Vergi Gelirleri	621.536	673.315	8,3
Bütçe Dengesi	-72.813	-123.693	-69,9
Faiz Dışı Denge	1.148	-23.754	-2.168,7

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

2019 yılı Aralık ayında vergi gelirleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 31,3 oranında artarak 60,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç bütçe giderleri ise yüzde 19,8 oranında artarak 99,9 milyar TL olmuştur."

2019 dönemi bütçe gerçekleştirmeleri

Açıklamada 2019 yılına ilişkin veriler ise şu şekilde paylaşıldı:

"2018 yılı Ocak-Aralık döneminde 72,8 milyar TL açık veren bütçe, 2019 yılı Ocak-Aralık döneminde 123,7 milyar TL açık vermiştir. 2018 yılı Ocak-Aralık döneminde 1,1 milyar TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2019 yılı Ocak-Aralık döneminde 23,8 milyar TL faiz dışı açık verilmiştir.

2019 yılı Ocak-Aralık döneminde bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 15,5 oranında artarak 875,8 milyar TL olmuştur. Bütçe giderleri ise yüzde 20,3 oranında artarak 999,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılı Ocak-Aralık döneminde vergi gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,3 oranında artarak 673,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç bütçe giderleri ise yüzde 18,9 oranında artarak 899,5 milyar TL olmuştur."

İZMİR'İN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2015	2016	2017	2018	2019		
NÜFUS-GÖÇ							
Nüfus (Bin)	4.168	4.223	4.279	4.320	-		
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	5,3	5,3	5,3	5,3	-		
Nüfus Artış Hızı (%)	13,4	13,1	13,2	9,5	-		
TR Nüfus Artış Hızı (%)	13,4	13,5	12,4	14,7	-		
Net Göç Hızı (%)	5,0	5,6	5,8	3,0	-		
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2015	2016	2017	2018	2019		
	61	59	62	59	-		
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2015	2016	2017	2018	2019		
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.483	1.566	1.611	1.663	-		
Sarıyıl İstihdamının Payı (%)	32,0	33,0	31,1	32,4	-		
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	470	513	524	540	-		
Kadın İstihdamının Oranı (%)	28,3	30,7	32,5	32,5	-		
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	262	254	263	265	-		
İşsizlik Oranı (%)	15,0	14,0	14,0	13,8	-		
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16,1	15,2	15,1	14,6	-		
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2015	2016	2017	2018	2019		
	2,63	2,30	2,9	1,9	-		
TARIMSAL ÜRETİM	2015	2016	2017	2018	2019		
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	5.940	7.508	7.598	8.103	-		
Bitkisel Üretimin TR İçindeki Payı (%)	5,0	6,4	5,7	5,1	-		
ENFLASYON (%)	2015	2016	2017	2018	2019/10	2019/11	2019
TÜFE (yıllık)	9,83	8,99	13,1	20,4	9,4	11,3	12,4
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2015	2016	2017	2018	2019/9	2019/10	2019/11
İhracat	8.308	8.370	9.256	10.238	7.527	8.451	9.346
İthalat	8.846	8.809	9.849	9.118	5.668	6.233	6.842
Diğ. Ticaret Dengesi	-538	-439	-693	1.120	1.859	2.217	2.503
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5,8	5,9	5,9	6,1	5,9	5,9	6,0
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2015	2016	2017	2018/IV	2019/I	2019/II	2019/III
Kapasite Kullanım Oranı	64	63	67	61	64	59	61
PROTESTOLU SENETLER	2015	2016	2017	2018	2019/9	2019/10	2019/11
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	44.232	47.497	45.646	46.690	7.527	42.778	46.370
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4,4	4,7	4,9	5,0	5,668	5,4	5,4
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	571	775	740	995	1.859	977	1.067
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2015	2016	2017	2018	2019/9	2019/10	2019/11
Belge Adedi	208	230	431	326	170	197	226
Yatırım (Milyon TL)	3.146	1.810	7.569	13.120	3.431	3.667	4.011
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3,1	1,9	4,3	8,3	3,9	3,6	3,5
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,9	1,9	10,0	5,9	4,0	3,8	3,7
ENERJİ TÜKETİMİ	2015	2016	2017	2018	2019/9	2019/10	2019/11
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	3.214	4.299	4.508	4.336	3.172	3.449	3.748
MALİ / FINANS	2015	2016	2017	2018	2019/10	2019/11	2019
Bütçe Gelir/Gider	4,28	4,2	4,5	4,6	6,6	4,4	4,3
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	11,1	11,4	11,8	12,0	12,8	12,6	12,5
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	120,6	111,5	121,4	110,5	105,4	105,4	105,4
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)**	5,6	5,7	5,7	5,8	5,7	5,7	5,7
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)**	5,2	4,9	5,2	5,0	5,1	5,1	5,1
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2015	2016	2017	2018	2019/9	2019/10	2019/11
Kurulan Şirket Sayısı	4.027	3.962	4.627	4.977	3.523	4.050	4.565
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	5,0	5,2	5,3	5,8	5,9	5,9	6,0
Kapanan Şirket Sayısı	740	644	832	799	549	633	706
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,1	5,8	6,2	6,4	6,3	6,4	6,4
MARKA-PATENT SAYISI	2015	2016	2017	2018	2019/9	2019/10	2019/11
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	4.323	5.928	5.398	5.460	5.089	5.822	6.514
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5,2	7,1	6,9	6,7	6,3	6,3	6,3
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	86	96	77	135	235	265	318
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5,0	5,4	3,9	4,8	5,5	5,4	5,7
TURİZM	2015	2016	2017	2018	2019/9	2019/10	2019/11
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.201	672	762	945	1.033	1.149	1.182
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,3	2,5	2,4	2,4	2,8	2,8	2,8
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2015	2016	2017	2018	2019/9	2019/10	2019/10
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	5,0	6,0	6,0	6,1	6,1	6,1	6,1

*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. **Aylık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2016	2017	2018	2019/I	2019/II	2019/III
BÜYÜME						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	2.608.526	3.110.650	3.724.388	922.029	1.023.855	1.145.099
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	862.744	851.490	789.043	171.729	174.506	201.848
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	3,2	7,5	2,8	-2,3	-1,6	0,9
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	3,8	9,2	1,1	-4,2	-3,3	1,4
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM						
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	27.205	28.189	28.738	28.529	28.440	28.343
İstihdam Oranı (%)	46,3	47,1	47,4	46,3	46,1	45,9
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	3.330	3.454	3.537	4.650	4.566	4.396
İşsizlik Oranı (%)	10,9	10,9	11,0	14,0	13,8	13,4
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	13,0	13,0	12,9	16,7	16,4	15,7
ENFLASYON (%)						
YI-UFE (yıllık)	9,94	15,47	33,64	1,70	4,26	7,36
YD-UFE (yıllık)	17,73	19,75	33,45	-2,88	5,59	
TUFE (yıllık)	8,53	11,92	20,30	8,55	10,56	11,84
DIŞ TİCARET (Milyon \$)						
İhracat	142.544	157.020	168.023	15.664	15.503	156.886
İthalat	198.617	233.800	223.039	17.472	17.737	183.686
Dış Ticaret Dengesi	-56.073	-76.780	-55.016	-1.808	-2.234	-26.800
Cari İşlemler Dengesi	-43.597	-32.118	-32.615	1.558	-518	4.249
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR						
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	183.650	164.698	168.011	10.555	13.810	116.046
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	5.040	7.392	5.877	637	616	4.908
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)						
Kurulan Şirket Sayıları	106.447	118.021	121.460	10.727	9.990	98.643
Kapanan Şirket Sayıları	31.928	32.708	32.569	2.673	2.549	28.951
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR						
Şirket Sayısı (Adet)	5.568	6.374	9.336	-	-	-
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	7.525	7.401	6.774	337	240	4.829
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)						
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-205,8	-212,1	-201,4	-191,1	-187,8	-178,0
BORÇLANMA (Milyar \$)						
Dış Borç Stoku	408,7	454,3	444,9	446,7	439,7	433,9
Kamu	123,3	136,4	140,8	147,1	145,6	144,2
Özel	284,6	317,2	298,4	293,7	287,6	283,3
KREDİLER (Milyar \$)						
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	239,7	225,5	221,3	214,3	207,2	203,7
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış						
Toplam Sanayi	3,4	8,9	1,8	3,4	3,8	5,1
İmalat Sanayi	3,4	9,0	1,5	3,4	3,7	5,3
KAPASİTE KULLANIMI (%)						
Kapasite Kullanım Oranı	77,4	78,5	76,8	76,4	77,2	77,0
GÜVEN ENDEKSLERİ						
Reel Kesim Güven Endeksi	105,2	104,9	101,4	100,9	102,0	103,6
Tüketici Güven Endeksi	69,3	68,6	67,0	57,0	59,9	58,8
Ekonomi Güven Endeksi	96,8	100,2	91,7	89,8	91,3	93,8
SANAYİ CİRO ENDEKSİ						
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	109,0	141,1	184,2	220,0	220,8	213,9
ELEKTRİK ENERJİSİ						
Elektrik Enerjisi Üretimi (Bin) (Mwh)	292.575	272.564	295.668	24.397	23.201	244.096
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Bin) (Mwh)	212.329	225.714	233.610	20.374	18.837	191.567
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)						
Bütçe Dengesi	-29.258	-47.373	-72.615	7.776	-30.755	-123.693
PROTESTOLU SENET						
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.017	940	938	72	67	855
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	12.288	12.686	18.737	2.036	1.563	19.440
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)						
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	778	435	589	33	16	506
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	239	134	132	4	2	120
BORSA VE DÖVİZ						
BIST 100 Endeksi	77.587	100.439	101.782	98.469	106.904	114.425
Dolar/TL	3,02	3,65	4,81	1,10	1,11	5,84

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

teknofset

Bizim işimiz matbaacılık
ama asıl işimiz
gelişim ve inovasyon.

**Çünkü biliyoruz ki,
yeni yönlerle giden
eski yol yoktur.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
teknofset@gmail.com
www.teknofset.com

Türkiye'nin en büyük mutfağı

100 bin kişilik üretim kapasitesi... 1000 kişilik uzman kadro... 300'e yakın dağıtım noktası...
Bortar Group yenilikçi vizyonu, dinamik yapısı, insana ve teknolojiye yaptığı yatırımlarla
her geçen gün gelişmeye ve büyümeye devam ederek
'Dünya'nın en büyük mutfağı' olmaya aday!

